

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΝΕΡΓΕΩΝ
ΕΙΣΤΟ ΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ

(ΑΝΤΙΚΡΟΥΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ THEODOR KIPP)

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ε. ΚΑΜΠΗ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ Αθώνων

1934

Τός βασικάς οικήματος τῆς παρούσας διατομῆς, καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σχέσιν τοῦ ἐν αὐτῇ ἔσων μένενο προβλήματος πρὸς τὸ γερμανικὸν Λατινοῦ δίκαιον, ἀπέκυνα τὸ πρῶτον ἐν τῷ σεμνωτῷ τοῦ 'Δοκιμᾶ Δικαίου τοῦ Καθηγητῶν κ. Μαρτίν Η. Ο. Ι. Ε. εἰς Βερολίνον κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1932. Ἀρδενενος ἐκ τῆς ἀντιδημοσίεως, ὃν τὸ πρόβλημα τῶν πολιτικῶν ἐνεργεῖν, ὄντος τοῦτο ἔπειτα διὰ τὴν τομεῖται ἐπανατίμησης τοῦ Τίτε ο ο δ ο ι. Κ ι Η. ος γενούν μεθοδολογικὸν πρόβλημα, ἐνδιαφέρονται ἐν τοῦτο καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν λογότον δίκαιον, τὰ διευνηθέντα τοῦτο καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν λογότον δίκαιον, καὶ ν' ἀποδεῖξεν τὴν εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀντιστρέψαν πολλακῶν ἐνεργειῶν ὃς καὶ τὸ δογματικῶν δικήγορον τῆς θεωρίας.

Κατόπιν τὸ θέμα ἐξετάζω προτίτλως ἀπὸ τῆς ἀπόρεως τοῦ λογίνοντος ἐλληνικοῦ δικαίου, δὲν παρέλειψα δὲ τούτον κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ πραγματευθῆ καὶ τὸς περιπτώσεις ἐκείνας τοῦ γερμανικοῦ ἀντιτίμου δικαίου, τός διπολας οἱ διναδοὶ τῆς θεωρίας τοῦ Kipp ἀναφέουν διερρομογάς της, οὕτως ματεῖ ἐκάλυπτον τὸν δικού προβλήματος νὰ παρέλεγεν κατὰ τὸ δικαστὸν πλήρης. 'Η οὐκήτης τῶν περιπτώσεων αὐτῶν ἀποβαίνει ἐποιει μαργαρίτας μέριμνα διανήρη, καὶ δόσον ἐκ τῶν περιπτώσεων αὐτῶν δ. Kipp συνήγεγε τὴν θεωρίαν του.

'Ως πρός τὴν κατάταξιν τῆς ὥλης μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς θεωρίας τῶν πολιτικῶν ἐνεργειῶν καὶ τὸν ἀποκαρρομόν της ἀπὸ συγγενεῖς ἐμποίεις, ἐπορίμησα διὰ σπουδηματικὸς λόγους νὰ περιέξω τὴν περιπτώσεων λαργάλατον (κεφάλαιον B') τῆς εἰς τὸ τρίτον κερτίλιον περιεκομένης δογματικῆς θεωρίας ἀντικρούόντος μου. 'Η εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο κεράταιον δογματικῆς ἀνάλυσης ἔστω ἐξ ἄλλου τυπικῆς ἀποδείξεως καὶ περὶ τοῦ ὅμη καὶ προβλήματα τοῦ θεωρίου δικαιοῦ δικαιού εἰτε ἀδικητῶν ανηγρά τὰ διευνηθέντα διεν φιλοσοφικῆς αὐτῶν ψευδεδουσιας.

Πόδες τὸν σεβασμόν μου Καθηγητὴν κ. E. r. n. s t. R. u. b e l διεύθυνοντα τὸ εν Βερολίνῳ Institut für ausländisches und internationa-

ouales *Private recht*, ὅπου καθός εἰσγάδεθη καὶ τὴν σύνταξιν τῆς αρχόντης διατεβῆς, ἐκφράζεται καὶ ἐντεῦθεν τὰς θεωμέρες μου χαριστας. Εἰς τοὺς σεβαστοὺς μου ἔξι ἄλλου Καθηγητᾶς τῆς ἑπέρως Νομικῆς Σχολῆς καὶ κ. Κ. Δ. Τριανταφυλλίδης καὶ τὴν οὐ καὶ Γ. Σ. Μαριώδης καὶ τὴν διπλωμάτην αἱ νηοδιήτην καὶ τὴν ψηφισμογόην τοῦ προβλήματος πρόσω τὸ Ἑλλήνικόν Ιανουάριον μου ἀπολύτως πολύτιμον, ἐκπρόσωπον ἐπίσης θεομήρη τὴν εὐγνωμονήν μου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Σημειώσματα για την ἀπολύτως εἰδικήν την τοῦ φέμιος βιβλιογραφίαν, Ἡ πρακτορίη τῆς μελίτας γίνεται μόνον διὰ του διάμετρου τοῦ συγγενείας).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΖΕΤΟΣ

Fischer (H. A.), Fiktionen und Bilder in der Rechtswissenschaft, ἐν Ar- chiv für die civilistische Praxis, τόμος 117, 1914, σελ. 143 ἐπ.
Heine (R.), Das Anwendungsgebiet der Anfechtbarkeit wegen Drohung, ἐν Festschrift für Zitelman, 1913.

Hubermann (G.), Doppelwirkungen und Konkurrenzen, ἐν Archiv für die civilistische Praxis, 187, 1933, σελ. 205 ἐπ. καὶ Doppelwirkungen im Zivilrecht, σύροθι τόμος 138, 1933, σελ. 224 ἐπ.

Kipp (Th.), Über Doppelwirkungen im Recht, insbesondere über Konkur- renz non Nichtigkeit und Anfechtbarkeit, ἐν Festschrift für F. v. Martitz, 1911, σελ. 211 ἐπ.

Ortmann, Rechtsordnung und Verkehrsritte, insbesondere nach bürger- lichem Recht, 1914 καὶ ἐν Kommentar zum B.G.B., 3η έκδοσις 1927, σημ. εἰς § 139 ἐπ., σελ. 506 ἐπ.

Peter (K.), Die Möglichkeit mehrerer Gründe derselben Rechtsfolge und mehrerer gleicher Rechtsfolgen, ἐν Archiv für die civilistische Pra- xis, τόμ. 132, 1930, σελ. 1 ἐπ.
Tuhr (A. von), Allgemeiner Teil des bürgerlichen Gesetzbuchs, τόμ. 2, 1, 1914.

Wolff (M.), Theodor Kipp, ein Vortrag, 1932.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.—Την θεωρίαν του περὶ πολλακλῶν ἐνεργετῶν εἰς τὸ Δίκαιον ὀνέπτυξεν ὁ ἐκλεπτὸν καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Βερολίνου Τھεօδօρ Κιρρ. εἰς ὅρθιον του ὑπὸ τὸν τίτλον Über Doppelwirkungen im Recht, insbesondere über Konkurrenz von Nichtigkeit und Anfechtbarkeit, διηγεούσθεν εἰς τὴν Festschrift der Berliner Juristischen Fakultät für Förd. v. Martitz, τὸ 1911, σελ. 221-133. Μαθητής τοῦ Windscheid, ἀνήκον εἰς τὴν γενεὰν τῶν ἐμπνευστῶν τοῦ Δικαίου τῶν Πανδεκτῶν δότως τοῦτο ἰσχυσεν εἰς τὴν Γερμανίαν μέχρι τοῦ 1900, ὁ διος ἴστορικὸς τοῦ ὁμαδικοῦ, κυρίως δημος ἐμπνευστῆς τοῦ δόγματος τοῦ συγγρόνου διτεκού δικαίου, ὁ Theodor Kipp οὐδεποτε ἡγούμενη μὲ τὸ φιλοσοφικὸν τοῦ δικαίου προβλήματο. Ἀναγινώσκας ἐν τούτοις ἀπὸ τὴν ἥπα τοῦ Schupre (ἐν Gruchot's «Beiträge zur Erläuterung des deutschen Rechts», τόμ. 34, 1890, σελ. 801 ἔπ.) τὸ πρᾶτον διαπιστωθεῖσαν τάσιν πρὸς ἐμπροσογήν τῆς ἐπι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν μεθόδου ἐρεύνην καὶ κατὰ τὴν ἔξτασιν νομικῶν προβλημάτων, διεπικαστεν εἰς τὴν «περὶ πολλακλῶν ἐνεργετῶν εἰς τὸ Δίκαιον» μελέτην του Ἰδίαν θεωρεῖσαν μὲ οισιώδεις πρακτικὰς διὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συνεπέσει.

^α Αποκρούστας πρόγνωστι δέ Κίρρη δυνατότητα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τοιωτῆς μεθόδου τῶν λεγομένων θετικῶν ἐπι- στημόνων καὶ ἐπὶ τοῦ Δικαίου, ἐδέχθη ὅτι εἶναι δυνατὸν ἡ αὐτὴ ἔννομος ἐνέργεια πολλάκις νὰ προσεγγίζῃ καὶ πολλάκις νὰ ἐνερ- γήσῃ. Εἶναι δυνατὸν τὸ αὐτὸ δικαίωμα πολλάκις νὰ ὀπο-

Μεταξὺ τῶν πολεμησάντων τούναντίον αὐτὴν καταλέγουνται οἱ A. v. T u h r, R. H e n l e, H. A. F i s c h e r,

ηθῆ, ἡ ιδιοκτησία λ. κ. ω̄ παρόπη λόγῳ τῆς διὰ παραδοσῆς γενομένης μεταβιβέστως τῆς κυριότητος καὶ λόγῳ κηρυκρούσεως τοῦ ήδη ιδιοκτήτου. Εἶναι ἐξ ἀλλού δινατὸν καὶ ἡ ἔνομος σήσις ἐπανειλημένως ω̄ καταργηθῆ, λ. κ. ἀδιαδυκτικῆς δικήσεως ἀκυρώτητος καὶ ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωτικῆς τερπτωσις συρροῆς ἀκυρώτητος ὁ Κίρρη συνήγαγε ὅτι ὑπῆρχεν ἀκριβῆς ἑκενη ἐκ τῆς ὀποίας ὁ Κίρρη συνήγαγε ἣν θεωρούν του.

Αἱ προκατικαὶ τῆς θεωρίας ταύτης ἐφαρμογαὶ εἴνε πολλαὶ. Τὸς πλειστος τούτων ὑπέβησεν ηδη ὁ Κίρρη ὑπὸ τὸ καρδιοτόνος τοῦ γερμανικοῦ ἀστυκοῦ κάθισμα. Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ κόσμου δὲν δινατεῖται ω̄ τόγουν ἐφαρμογῆς καὶ εἰς τὸν ἥθελα, τὴν διοίσιν αὐτὸς ὁ δημοσιογός τῆς ιδιαίτερως ἐπείματος⁽¹⁾, διεπέλεσεν ἀντικείμενον συζητήσεως καθὼς ἐν

περιανά.

Ἐκ τῶν ἀκολουθησάντων τὴν θεωρίαν του ὁ K a r l Peter (Die Möglichkeit mehrerer Gründe derselben Rechtsfolge und mehrerer gleicher Rechtsfolgen ἐν Archiv für die civilistische Praxis, τόμ. 132, 1930, σελ. 1-70) ἐπελέγει νὰ θεμελώσῃ ταύτην εὑρίσκεται φιλοσοφικῶς, ὁ δὲ G. H u b e r n a g e l (Doppelwirkungen und Konkurrenz ἐν Archiv f. die civil. Praxis, 137/1933, σελ. 205-237, καὶ Doppelwirkungen im Zivilrecht, στόμ. 138, 1933, σελ. 224-235) νὰ διερέψῃ καὶ ν' ἀπορθήσῃ τὸς περιπτώσεις κατὰ τὸ δικαίου γερμανικοῦ δικαίου ἀπαντοῦν ἐφαρμογαὶ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου. Τοῦτο γεννᾶται ὑπὸ πάσουν ἕννομον τάξιν, ως πρόβλημα τῆς εἰς τὸ Δίκαιον ἐφαρμοστέας μεθόδου ἐρευνῆς. Τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸ προκατικάς ἐφαρμογάς, δίδου ἐρευνῆς. Τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸ προκατικάς δίδου δινατατού νὰ ἐφανισθῶν εἰς κάθε δίκαιον. Τὸς διόποιαν δινατατού νὰ ἐφανισθῶν εἰς τὸ παρόν εἰδικός περιπτώσεις κατὰ τὸς διοίσιν εἰς τὸ παρόν εἰδικός περιπτώσεις κατὰ τὸ προβλήμα μόνον

Κατὰ ταῦτα τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι πρόβλημα μόνον τοῦ γερμανικοῦ δικαίου. Τοῦτο γεννᾶται ὑπὸ πάσουν ἕννομον τάξιν, ως πρόβλημα τῆς εἰς τὸ Δίκαιον ἐφαρμοστέας μεθόδου ἐρευνῆς. Τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸ προκατικάς ἐφαρμογάς, δίδου ἐρευνῆς. Τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸ προκατικάς δίδου δινατατού νὰ ἐφανισθῶν εἰς κάθε δίκαιον.

4) A. v. T u h r, Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Gesetzbuchs, τόμ. 2, 1, σελ. 299, R, H e n l e, Das Anwendungsgesetz der Anteichtbarkeit wegen Drohung ἐν Festschrift für Zitelman, 1913, 1914 σελ. 63 επ., H. A. F i s c h e r, Fiktionen und Bilder in der Rechtswissenschaft, ἐν Archiv für die civil. Praxis, 117/1914, σελ. 143 επ., Idem σελ. 168 επ., O e r t m a n n, Rechtsordnung und Verkehrsritte, 1914, σελ. 231, σημ. 2 καὶ τοῦ I s t o u Kommentar zum B.G.B., 3 επ., 1927, σημ. εἰς § 139 επ., σελ. 506-507, d. f. M. W o l f f, Theodor Kipp, 1933, σελ. 12 επ., Περλ., καὶ R i e z e l e r ἐν Seufferts Blätter, 74, 1909, σελ. 189.

5) F. H e r n z w e i g, System des österreichischen allgemeinen Privatrechts 6η ἔκδ., Biebrn, 1925, § 54, σελ. 134, "Aθηναϊκόν ν. ΓΥΠ τοῦ 1911, πρᾶ. Γ. Μ π α λή" 6) "Αθηναϊκόν δικαίου, τόμ. β' 1930, § 99, σελ. 116 επ.

1) Otto Martin Wolff, ἐν Theodor Kipp, Ein Vortrag, Berlin 1932, σελ. 12.
2) E n n e c e r u s - N i p p e r d e y, Allgemeiner Teil des bürgerlichen Rechts, 1931 § 127, 1, σελ. 409, § 190, III, 7, σελ. 623.
3) Π u f f l., θεοῦ τῆς Θεοφορίας τοῦ Kipp καὶ Schaefer ἐν Neue Zeitung für Arbeitsrecht, 1921, σελ. 548 επ., H. L e h m a n n, Allgemeiner Teil des bürgerlichen Gesetzbuches, 1928, § 27 II, 2.

χατον ἐνδεκομένως ἐμφανίζονται τουταῖς πολλαπλαὶ ἐνέργειαι ἀντεταμένως θὰ ἔμπνευστομεν κατωτέρω. Τὸ συμπέμπεια ὅμως τῆς τοιεύτης ἐρευνής, ἀπὸ τοῦδε δύναται νὰ εἰληφθῇ, ὅτι θὰ εἶναι δυσμενὲς διὰ τὴν θεωρίαν του Kipp. ἕτερη, ὅτι θὰ εἶναι δυσμενὲς διὰ τὴν θεωρίαν του Kipp. Καὶ τοῦτο δικαιούεται διὰ τὸ προσπάθειαν καὶ δογματικῶς ν' ἀποδεξιώμεν εἰς τὸ τελευταῖον ἡμέρωμεν καὶ δογματικῶς ν' ἀποδεξιώμεν εἰς τὸ τελευταῖον εργάλαιον τῆς παρούσης μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ KIPP ΠΕΡΙ ΠΟΛΛΑΤΤΩΝ ΣΝΕΡΓΕΙΩΝ

2.—¹Η θεωρία τῆς νομικῆς ἐπιστήμης εἶναι ὅμορφων πλέον σπινθερού, διὰ ὃταν εἰς τὸ Δίκαιον γίνεται λόγος περὶ «παραγωγῆς», «μεταβολῆς», «καταστροφῆς», «ἀποβίτεσσος» κλπ. τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐννόμων σχέσεων, αἱ λέξεις «παραγωγή», «μεταβολή», «καταστροφή», «ἀποβίτεσσ» μλτ. λαμβάνονται δηλατεῖσθαι εἰς τὴν κυρίου ἀλλὰ εἰς τὴν μεταφρονικήν των σημασιῶν. Η νομική γλῶσσα εἶναι γλῶσσα μεταφρονική. Καὶ ή καρησμοποίησις ἐποιέντως δρῶν τοῦ φυσικοῦ κόσμου, οὐδαματῶς δύναται νὰ εἴῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπεκτάσεως καὶ εἰς τὸ Δίκαιον κανόνων οἵτινες ἔχουν ίστον μόνον διὰ τὸν κόσμον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Η ἐπὶ τῷ Δίκαιῳ ἐφραγμός τοῦ μεθίδος τοῦ σκέπτεσθαι εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔτιμένη μέθιδος ἀπὸ τὴν καρησμοποιούμενην εἰς συγένειαν τοῦ φυσικοῦ κόσμου. Επομένως, κατὰ τὸν Theodor Kipp, καὶ διηγεῖται τὸν φυσικὸν κόσμον θεωρεῖται δύνατον, δύναται νὰ εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν κόσμον τοῦ Δίκαιου. ²Αὐτὸν, δηλατεῖσθαι τὸ Kipp κατὰ τὴν ἀντίληψην τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν εἶναι ἀδύνατον τὴν ἥδη ἐσβεσμένην φλόγα νὰ σημάνειεν ἐκ νέου, ἢ τὸ θέντη βασισθεῖν πλοῖον ἐκ νέου νὰ βασισθῇ, δὲν δυνάμεθα τὸ θέντη νὰ δευθῆμεν καὶ διὰ τὸ Δίκαιον: δικαίωμα καταργητικόν τὸν θέντη δυνατὸν ἐκ νέου νὰ καταργηθῇ, ἀκινδος ἥδη σχέσεις εἶναι δυνατὸν ἐκ νέου ν' ἀκινδωθῇ.

¹Η παραπήρησις αὐτὴ ἐπὶ μακρὸν κρόνον παρεγγωρίσθη

καὶ ἔσκολονθεῖ κατὰ τὸν Kipp καὶ σῆμερον ωὐ παραγνωρθέσαι. Η νομικὴ μέθοδος ἀσεύνης δὲν εἶναι κατ' αὐτὸν τελέσκος ἐπιποιημένη ἀπὸ τὴν δινήληψην αὐτῆν, καὶ συχνότατα ἀδόμην καὶ σήμερον ἀπαντᾶ ἡ ἀποκοκκη ἀντίληψης, καθ' ἥν καὶ ἡ γέννησης καὶ ἀνέργεια τῶν ἐννομιῶν σχέσεων ἀσευνθεῖ μὲν μεθόδους τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἡ δύσια κάμνει διπλῶς ἡ μεταφορὰ υἱὸς θεωρήσται ὡς ἀλλίθεα, ἡ τεκνὸν ποὺ μετακειρίζεται ἡ νομικὴ γλώσσα ὡς παραγνατικότης.

Αἱ προγραμματικοὶ συνέπειαι ἐκ τῆς ἀπλοϊκῆς αὐτῆς ἀντιλήψεως δὲν λείπουν. "Ἀρκουσα εἶναι ἡ θεωρία, ὅτι δύσιο δὲν διαδίχει πλέον ἔνομος ἐνέργεια λόγῳ ἀκυρότητος τῆς ἔνομον σχέσεως ἐκ τῆς δύσιος ἡ ἐνέργεια προσήλθειν, δὲν εἶναι δυνατὸν καὶ ἀκυρωτία νῦν ἀκυρῆη, διότι διντικείμενον πρὸς ἀκύρωσιν δὲν ὑπάρχει" (¹). Θεωρία δικαιολογουμένη ἀπὸ μέθοδον τοῦ σκέπτεσθαι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, καὶ παραβλέποντα κατὰ τὸν Kipp τὴν ιδιαιτέραν μέθοδον μὲ τὴν δύσιον πρέπει νῦν ἀργάζεται ὡς νομικός. "Ἀκινότης καὶ ἀκυρωτία δύνανται κατ' αὐτὸν δῆλον μόνον νῦν συντηράχουν ἀλλα καὶ διαδοκικῆς νῦν ἀσκηθοῦν" ἄκινος ήδη σχέσις δύναται ἔπιγενονέως καὶ ἐκ νέου νῦν ἀκυρεῖθη. Τὴν λόγιν αὐτῆν ἐπιβάλλει ἡ ἀρχὴ τὸ διπλόν οὐκείδον (²).

Αἱ προστικαὶ ἔφαρμοι γὰρ τῆς δοκῆσης δὲν ἔξαντλονται δύμως εἰς τὸ σημεῖον αὐτοῦ. Συγχρονίᾳ ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωτίας εἴνει μία περίπτωσις, ἵστως ἡ οὐσιωδεστέρα, ἔφαρμογῆς τῆς θεωρίας, ἡ αναγγώρευσις δύμως τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν ἔχει σημασίαν δὲ τὴν εὖ γένεται μέθοδον κατὰ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν σημηνίαν τοῦ Δικαίου καὶ ἀπομένως ἔφαρμοδεταὶ εἰς οἰανδήποτε ἔνομον τάξιν καὶ δι' οἰανδήποτε ἔνομον σηκέσιν.

1) Bl. Staudinger-Rieger, Kommentar zum B.G.B., 9 έκδ. 1926, § 119, IX, σελ. 491, καὶ τὸ ὅρο τῶν 'Αρκουσα για τὸν ἔκδοσιν Kommentar τοῦ Γερμ. 'Αρτ. Κώδ. § 142, τόμ. I, 1929, σελ. 236.
2) Über die Doppelbedeutung τῶν δύον Doppelwirkungen τοῦ Kipp.

Η σημασία πράγματος τῆς δοκῆσης τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν δύναται νῦν εἶναι διττή :
Εἰτε 1) ἡ αὐτὴ ἐννομος συνέπεια ἐπεργάτης ταὶ ἐκ πλεύσης σημερινῆς πολλαπλῶν σημετεπιών. Ταπικῶς διέκριναν τοὺς δύμας πολλαπλῆς συνεπείας τὸ πρῶτον οἱ μεταγενεστέρως καθαγελίας τῆς συμβίσεως ἔργασίας ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων, καθ' ὃ ἐργοδότης δύναται νῦν ἀπολύτη τὸν ὑπάλληλον ἔνευ ἐμπροσθέτου καταγγέλλειν διαν καὶ αὐτοῦ ὑπερβίηθη μητρού 5 τοῦ 2112 καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν συμφωνησίαν ἡμερησίαν καταγγέλλειν τῆς συμβάσεως. 'Αμφότεροι οἱ λόγοι οὗτοι δύνανται νῦν ἀπεργέσουν τὴν λόγιν τῆς συμβατικῆς σχέσεως, ἡ ἔνομος συνέπεια τῆς διαλύσεως τῆς συμβίσεως δύναται νῦν ἀπέλθῃ εἰς πλεόνων λόγων. 'Ομιλοῦμεν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῆν περὶ πολλαπλῶν λόγων καὶ τῆς αὐτῆς ενόμου συνεπείας (Doppelgründe).
Εἰτε 2) ἐκαστοτῷ νομικῷ εκδικών πολλαπλῶν λόγων εἰς τὴν περιπτώσειν τὴν διάστοιαν τῆς δοκῆσης δὲν ἔξαντλονται πειραταὶ αἱ πλεόνες δύμως ἔνομοι συνέπειαι εἴναι κατὰ περιχρόμενον δύματα πολλαπλῶν λόγων γίνεται καὶ πάλιν κύριος διὰ ποραδόσεως γενόμενος κύριος γίνεται καὶ πάλιν κύριος διὰ κρητικήσις τοῦ παραδοθέντος πρόσγιματος. 'Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιπτώσει δύματι περὶ πολλαπλῶν λόγων συνεπείας (Doppelfolgen).

Η τουτότη διάλογος δὲν ἔγενετο, ταπικῶς τούλακιστον, διπλὸ τοῦ ίδιου τοῦ Kipp. Οὐσιαστικῶς δύμως καὶ αὐτὸς ὁ τίσις μος συνέπεια ἔπειργεται εἰς πλεόνων λόγων, καὶ διπλῶς περιπτώσεις πολλαπλῶν συνεπειών. Ταπικῶς διέκριναν τοὺς δύμας πολλαπλῆς συνεπείας τὸ πρῶτον οἱ μεταγενεστέρως

ἀπογοηθέντες μὲ τὸ πρόβλημα, ίδιος δὲ H en le (loc. cit. σελ. 31, 34) καὶ δὲ Peter (loc. cit. σελ. 35). Η δύσκολις, δὲ, δῆθι καθ' ἕστητήν, ἔχει μόνον συστηματικὴν σημασίαν, μέφου πρακτικῶς δι, τὸ ίσχυει καὶ διὰ τὴν μίαν τούτην καὶ διὰ τὴν ἄλλην περίπτωσιν. Εἰ τοῦ λόγου τούτου καὶ ἡμεῖς δὲ δηλώμεν κατὰ κοινόνα περὶ πολλαπλῶν ἐνεργειῶν γνωκῶς.

3.— Εἰ τῆς συνοπτικῆς συνῆς ἀναλόσως τῆς θεωρίας τοῦ Kipp, κατεδείχθη δὲ κατ' αὐτὸν εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν πολλαπλῶν λόγων τῆς αὐτῆς ἐνόμου συνεπείας, δῆλοι οἱ λόγοι διατηροῦν ἀκεράταν τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν, κατότι ή ἔνομος συνέπεια δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τυνος μόνον εἴς αὐτῶν, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τῶν πολλαπλῶν συνεπειῶν αἱ συνέπειαι αὐτῶν δύνανται διαιτηδικῶς νὰ ἐνεργήσουν.

Η λογικὴ ἀντίφασις ή ὅποια ἐνταράρεται εἰς αὐτὴν τὴν βάσιν τῆς θεωρίας εἶναι διμέστως ἐμφανῆς: ἀφοῦ ἐπῆλθεν ἔνομος τῆς κατάστασις, ποίος δὲ λόγος ή αὐτὴ ἐνόμος κατάστασις γὰρ ἐπέλθῃ ἐκ διευτέρου; Ο Kipp ὑπέδειξεν, εἰναι ἀληθές, περιπτώσεις κατὰ τὰς ὄποιας καὶ ή ἐκ διευτέρου ἐπέλευσις τῆς αὐτῆς ἐνόμου καταστάσεως εἶναι ἐπιβεβλημένη. Παρέβλεψεν ὅμως δὲ τι καὶ εἰς τὸ περιπτώσεις αὐτὸς δὲν ἐπέργεται περάγματι ή αὐτῇ, ἀλλὰ προποτημένη ἐνόμος κατάστασις. Ολόκληρον τὸ ἐπόμενον κεράταιον εἴναι ἀφεγμένον εἰς τὴν ἔρευναν τῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων διαμένον εἰς τὴν ἔρευναν τῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων κατὰ τὸ οποία δια τοῦ Kipp καὶ οἱ διποδοὶ τῆς θεωρίας του Ιοχατίου οὗτοι δια τοῦ ιοχατίου ἐφαρμογαὶ ταύτης, ἐνῷ ἡμεῖς τούτων τίον προσπαθήσαμεν¹⁾ μέποδειξιώμεν τὸ ἀνεφράμοστον τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Ενδιαφέρεται δημοσία δι' ὅλην τὴν θεωρίαν περίπτωσιν τῶν συνοψίσαμεν τὰ δύο τούτων τῆς θεωρίας περίπτωσιν τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν.

Διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἐπιχειρηματολογίας ταύτης ὁ παρατητικός εἶναι θεωρία τοῦ τρόπου τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἐνόμου συνεπείας διοικητικής καταστάσεως περίπτωσιν τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν.

στάσεως. Αποκαλοῦμεν προ αγματικὴν κατάστασιν ἀποδίδομεν τὴν ἔνομον τῶν πραγματικῶν γεγονότων πρὸς τὰ δημοσία ἔνομος τάξις συνδέει διρισμένα διποτελέσματα. Εννοεῖ δὲ συνεπεία οἱ διποκαλοῦμεν τὰ κατὰ νομικὴν ὀνόματα περιεχόμενα τοιαῦτα διποτελέσματα (1). Τὴν πραγματικὴν ἐπερχόμενα τοιαῦτα διποτελέσματα (1). Τὴν πραγματικὴν κατάστασιν εἶται προέρχονται αἱ ἔνομοι συνεπείαι διποκαλοῦμεν καὶ νομικὰ γεγονότα. Ταῦτα δὲν εἶναι τὰ λίγαν μάτια προϊονθεῖσι, αἱ οποῖαι ἀποτελοῦνται ὅποιος τὰς πραγματικὰς προϊονθεῖσι, αἱ οποῖαι ἀποτελοῦνται ὅποιος ἔπειλην ή ἔνομος ἐνέργεια καὶ τύχη σύντοιχοιογῆς δικαίων τοῦ δικαίου. Ο τελευταῖος αὐτὸς εἶναι διατυπωμένος διποτελέσμας μὲ τὴν ἐπέλευσιν τῶν νομικῶν γεγονότων τὰ δημοσία προϊονθεῖται, ἐπέρχεται αὐτομάτως καὶ ἀνεγκαστικῶς ή ἔνομος συνεπεία. Εἰ τῆς σημασίας τοῦ «αὐτομάτως καὶ διαγραπτού» αὐτοῦ, προκατέτει καὶ τὸ δημοσίον ή τὸ διδύνατον τῆς διπάρθετης πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Διότι εὖτα τὴν ἔνομοιαν τῆς σημείωσες μεταξὺ πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἐνόμου συνεπείας θεωρήσαμεν δις διπλήν πραγματικήν τῆς καθαρῶς λογικῆς σημείωσες λόγου καὶ συνεπείας, εὖ τῆς περιπτώσεις ταύτης θὰ δεκτήσουμεν μετὰ τοῦ Peter (σελ. 5 ἑπ.), διη μέρου διὰ τὴν ἐπέλευσιν ἐνόμου τυνος συνεπειῶς διαγκατίος εἶναι εἰς ἴκανος κατὰ τὴν καίστην ἥμδην λόγος, δινατὸν εἶναι κατὰ τὴν καίστην ἥμδην ή αὐτῆς ἔνομος συνεπεία νὰ ἐπέργεται ἐκ πλειστων λόγων τῆς αὐτῆς νομικῆς ἀξίας. Η τοιαῦτη μέσοδος ἐργάνης θὰ δικαιοθάγει μετὰ ταῦτα ἐνδειγμένως τὴν διοίτην τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Οτι δημοσίος τὴν σημείου πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἐνόμου συνεπείας δὲν διαθητεῖ ή λογικὴ σύνθετης λόγου-συνεπείας ἀπίδος, ἀλλά, λόγῳ τῆς διὰ τὸ δικαιον ἐπιβαλλομένης τελολογικῆς ἔρευνης, ή εἰδικὴ λογικὴ σήσης μέσου-σκοποῦ, μπο-

1) Διὰ τοῦ ὅρου «πραγματικὴ κατάστασις» ἀποδίδομεν τὴν ἔνομον τοῦ γενικῶν δικαιουτικοῦ δικαιουτικοῦ περιεχομένην τὴν Rechtsfolge. Οὔτε Καὶ αὐτὸς δικαιολογεῖται (εἰδ. 3, ὅρο X. II οὐ αὐτοκατατελειώσεως, 1927, § 135, σελ. 334 ἐπ., βλ. καὶ Οἰκονομίδης, Πεντακάτηνος, § 55, Μοντερούσσος, Γενική δικαιολογία, § 100, Relisberg-Maier, § 118, σελ. 616 ἐπ.).

κλείουσα κάθε δυνατότητα πολιτικότητος, θὰ διαποδύωμεν ελφύτερον εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον.

Τὸ έτερον τῶν βισικῶν ἐπιχειρημάτων υπὲρ τῆς θεωρίας τοῦ Kipp σημέβεται ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ James Goldschmidt ἀναπτυχθέσης θεμελιώδους δογματικῆς διακρίσεως τῶν κανόνων τοῦ δικαίου εἰς κανόνας τοῦ ὑπὸ εὐδαιμάτην σημασίαν ἕδιωτικοῦ δικαίου καὶ εἰς κανόνας τοῦ λεγομένου δικαίου τοῦ τεκτονικοῦ (¹). Τὸ Δίκαιον κατὸ τὸ Goldschmidt περιλαμβάνει κανόνας ἀπευθυνομένου εἰς τὸ δικαίον τοῦ δικαίου εἴτε πρὸς τὸ δικαίον τῆς πολιτείας. Οἱ πρῶτοι ἀποτελοῦν τὸ συνήθιστον ἀποκλιδωμένον ίδιωτικὸν καὶ τὸ ποινικὸν δικαίου οἱ πρὸς τὰ ὄργανα τῆς πολιτείας τούναντον ἀπευθυνόμενον (Justizrecht). Δικαιοτικὸν δικαίου ἀποτελοῦν οἱ εἰς τοὺς κανόνας οὐσιαστικοῦ ίδιωτικοῦ ἢ ποινικοῦ δικαίου ἀντιστοιχοῦντες καὶ πρὸς τὸν δικαστὴν ἀπευθυνόμενοι κανόνες. Περὶ τῆς ἔννοιας αὐτοῦ εὑρύτερον διὰ πραγματευθόμενην εἰς τὸ τείτον κεφάλαιον. Πάντως ὅπο τῷρα πρέπει νὰ λεχθῇ, ὅτι τοῦ δικαστικοῦ αἰτιηρός διακρίνεται τὸ δικονομικὸν δικαίον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο περιλαμβάνει τοὺς κανόνας κατὰ τὸν δικοστικὸν τοῦναντίον εἶναι τὸ καρακτηρίζον τὸ περιεχόμενον αὐτὸ τῆς διπορφρίσεως δικαίου. Ιδιωτικὸν οὐσιαστικὸν δικαίου καὶ δικαιοτικὸν τοῦντο εὑρίσκονται πάντοτε καὶ κατ' αὐτὸ τῆς διπορφρίσεως δικαίου. Ιδιωτικὸν οὐσιαστικὸν ἀνάγκην ἐν δημονίᾳ, ἀφοῦ καὶ οὐσίαν ἀποτελοῦν δύο μορφά τῶν αὐτῶν κανόνων οὐσιαστικοῦ δικαίου. Καὶ ἐκ τῆς ἀρμονίας ταύτης ὁ Kipp ἀρνεῖται ἐπιχείρημα υπὲρ τῆς θεωρίας του. Αφοῦ εἰς τὴν δίκην, λέγει, εἶναι δινεγνωμοσύνη τῆς ἡδηὶ ἐπὶ τὸ πολλαπλῶν λόγων θεμελιώσεως τῆς

αἰτησεως τοῦ ἐνάγοντος ἢ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστοῦ, ἢ ἀρχὴν αὐτὴν τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαστικοῦ δικαίου κατ' ἀνάγκην θὰ ισχύῃ καὶ εἰς τὸ οὐσιαστικὸν ίδιωτικὸν δικαίον. Τὴν λότιν αὐτὴν επιβάλλει ἢ αποδογῆ τῆς ἀπολύτου μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν δικαίων ἀρμονία.

Προφανὲς εἰναι δύως, ὅτι ἐὰν ἡ θεωρία τοῦ Goldschmidt ἀποδεκχθῇ ἐφοριαλέην, τὸ ἐπιχειρήμα αὐτὸ τοῦ Kipp καταπίπτεται. Καὶ ἡ θεωρία τοῦ Goldschmidt πράγματι σήμερον σχεδὸν γενικῶς ἀπορρίπτεται, διότι διοικήσεος διαδικασίος τῆς ἐνόρμου τάξεως δὲν εἴναι τίποτε ἄλλο πορίδιον μηχανισμόν.

Εἰς τὰ δύο αὐτὰ βισικὰ ἐπιχειρήματα πρὸς θεμελίωσιν τῆς θεωρίας τῶν πολλαπλῶν κυρώσεων προστίθενται καὶ αἱ συγκερδέμεναι περιπτώσεις ἐφαρμογῆς ἐκ τοῦ Ισχύοντος δικαίου. Τὰς περιπτώσεις ταύτας διὰ πραγματευθόμενος ἀμέσως εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον ἀφοῦ προηγουμένως ἀποκριθεῖσαι τὰς πολλαπλᾶς ἐνεργείας ἀπὸ τὴν ἀπλῆν συρροὴν μηδίσονται.

4.— Η ἀρχὴ τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν ἀναλέγεται κατὸ τὸ ἀναπτυχθέντα ἀφ' ἐνὸς εἰς τὸ ὅτι ἡ αὐτὴ ἐννοιος συνέπεια δύναται ἐξ πλείουν λόγων νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἀφ' ἐτέρου εἰς τὸ ὅτι πλείουν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενον ἐννοιοιού συνέπεια δύναται διλα τὰ ἐνεργοῦν. Εἰς τὴν τελευταῖαν αὐτὴν περίπτωσιν τῶν «πολλαπλῶν συνεπειῶν» ἐκάστη τούτων ἐνεργεῖ αὐτοτελῶς, ἢ δ' ἐνέργεια της ἐπέρχεται καὶ μεταγενεστέος ἢ καὶ διλας ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἐνεργειαν τῆς ἀλλης μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενον ἐνόρμου συνεπείας. Εἰς τὴν περίπτωσιν λ.γ. τῆς ἀποκτήσεως τῆς ιδιοκτησίας διὰ παραδοσεως καὶ ζητησιασις, ἐζίουν μίαν ιδιοκτησίαν ἐκ παραδοσεως καὶ μίαν ἐκ ιδιοκτησίας. Ενταῦθα πρόκειται τυπικὴ περίπτωσις πολλαπλῆς συνεπείας, διότι καὶ ἡ μία καὶ ἡ διλη ἀνιστροφή εἰσιν τὸ περιεχόμενον την ταύτην ἀπόδοσιν διὰ τὴν μᾶλλον μενον τοῦ ἀπολύτου δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας.

2) Ο Goldschmidt ὄμως περὶ ἀντιθέτων τοῦ Privatrecht καὶ Justizrecht. Τὸ τελευταῖον παρεδόσαμεν διὰ τοῦ διορούμενου «Ιδιωτικοῦ δικαίου», διότι οὐταν δὲν μπορεῖται μεριμνής η ἔννοια τοῦ γενικοῦ δικαίου. Εκδίνομεν ὅμως τὴν ταύτην ἀπόδοσιν διὰ τὴν μᾶλλον καταλληλού.

Αἱ πολλαπλαὶ συνέπειαι ἀποτελεῖσθν τὴν κυρίαν περήφρω-
σιν ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Διότι
οἱ πολλαπλοὶ λόγοι τῆς αὐτῆς ἑνούσου συνεπείσον, ἐφ' ὅσον ἡ
συνάρταξις αὐτῶν εἴηται ἀπλῶς ἔγγρημα ἐκτυμήσεως τοῦ ἑρμη-
νευτοῦ τοῦ Δικαίου, πρακτικῶς δύνανται περιωρισμένον νὰ
ἐμφανίσουν ἔσαφος ἐφαρμογῆς.

Αἱ πολλαὶ συνέπειαι παρουσιάζουν πολλὰς ομοιοτ-
τάτην πλεόνες μὲ προστακιὸν καρακῆρα ἔνοικοι δια-
τέξεις παρέχουν ἐκάστη ίδιαν δέξιων πρὸς προστασίαν τοῦ
αὐτοῦ ἐνόμου συμφέροντος. "Οπως προκειμένου περὶ πολ-
λαπλῶν ἑνεργειῶν, οὕτω προκειμένου καὶ περὶ συρροής τῶν
δέξιων εἰς τὴν πολλαπλὴν ἑνέργειαν ἐπέργεται ὑφισταμένη τῆς
αὐτῆς πραγματικῆς καταστάσεως. Ἐπὶ διμορφέων ἡ πραγ-
ματικὴ καταστάσις εἶναι τὸ ιστορικῶς δεδομένον, μὴ ὑπο-
κείμενον εἰς οὐδεμίαν μεταβολῆν. ἀπλῶς αὐτῇ συντελεῖ εἰς
τὴν παραγωγὴν ἐνόμου συνεπειδύν ἀναλόγως τῆς διατάξεως
ἥπο τῆς ὅποιας καλύπτεται. Καλυπτομένη ὥπο πλειόνων
νομίμων διατάξεων, δημιουργεῖ πλεόνας ἐνόμους συνε-
πίσις ή δέξιωσις.

Μεταξὺ δύμας πολλαπλῶν ἐνεργειῶν καὶ συρροῆς ἀξιώ-
σεων ὑφίσταται, νομίζουμεν, ἡ εἴης θεμελιώδης διαφορά:
περὶ πολλαπλῆς ἐνεργείας ὅμιλοῦν προκειμένη τῆς αὐτῆς
ἐνόητου σχέσεως, περὶ συρροῆς ἀξιώσεων τούναντίον ἐπὶ¹
συνπάρεξεως πλείόνων ἐννόμων σγέσεων ἐπὶ τὸν αὐτὸν κα-
τευθυνομένων σκοπόν. Καὶ πράγματι γνοία περίπτωσις
συρροῆς ἀξιώσεων ὑπόσχεται μόνον διάκις διπλούν διαφο-
ρετικοὶ ἔνομοι σχέσεις: λ.γ. ἀξιώσεις ἐπὶ τὸ αὐτὸν πρᾶγματος
ἢ συμβόσεως ἀγοραπολησίας ἢ ἐπὶ ἀληροδοτήματος. Πολλα-
πλότης τούναντίον ἐνεργείας ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐν-
νόμου σχέσεως: δηπτῇ λ.γ. ιδιοκτησίᾳ ἐπὶ παραδόσεως καὶ ἐκ
χρηστησίᾳ.

δυνατῶν νὰ τεθῆ ἡ τημα πολλαπλότος ἐνεργειῶν, ὅπος
τοῦτο ἔφεσεν δὲ Κίρρ καὶ οἱ ὄπαδοὶ τῆς θεωρίας του, τοι-
κούντος στονέσσο τοῦ σκοποῦ. Συρροὶ ἀξιώσεων ὑφίστα-
ται πρόγημα μένον ἢν αἱ πλείους ἀξιώσεις κατευθύνονται
ἐπὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Δευτέρᾳ ἀξιώσεις κατευθύνομέν ἐπὶ
τὸν αὐτὸν ὃς καὶ ἡ πρώτη σκοπὸν τότε μόνον δύναται νὰ
ἔῃ προγηματικὴν ἐνεργειῶν ὅτου κατευθύνεται ἐπὶ τη διά.
φορον ἢ πλειον ἀπὸ τὸ ἐπιτευχήν μὲ τὴν ἥη δικτυθεῖσαν
ἀξίωσιν. Εἶν διὰ τῆς ἀκρίσεως μᾶς ἀξιώσεως ἐπέλεθη ἢ
ἐπίτευξις τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, αἱ λοιπαὶ ἀξιώσεις κα-
θίστανται ἀδύνατοι, διότι ἰκανοποιθεῖτος τοῦ ἐπιδιωκομέ-
νου συμφέροντος εἶναι ἀκατανόητον πῶς δύναται καὶ νέα
ἀξιώσις νὰ δοθῇ μὲ κατεύθυνσιν τὴν στήλην⁽¹⁾. Η γενικῶς
παραδεδεγμένη αὐτὴ ἀρχὴ προκειμένης συρροΐς ἀξιώσεων,
στηρίζεται κατὰ ταῦτα εἰς λόγοις, τὰς διοτίας ἡ παγιορεῖται ἢ
τελολογικὴ μέθοδος ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τοῦ Δικαίου. Κατὰ
τὴν αὐτὴν δογὴν δὲ ἀποκλείσκομεν καὶ ἱμεῖς τὴν δυνατότητα
τῆς ἀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν, καὶ νομίζομεν ὅτι
ὅπως ἐπὶ συρροής ἀξιώσεων οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων, ἢ ἀπο-
δοχῆ των τότε μόνον δικαιολογεῖται ὅταν ἢ ἐπιτευχομένη
ἐνέργεια διακρίνει ποιοτικῶς ἢ ποσοτικῶς τὴς προγηματικήν.
Αλλὰ τότε δὲν ὑπάρχει πλέον πολλαπλότης τις ἐνεργειάς!
Υπέροχη νέα ἐνέργεια κατευθύνομένη ἐπὶ τη διάφορον ἢ
πλειον τῆς προγηματικήν.

Ποὺλοι πρέπειστεραν συνάρτεσαν ἢ πρὸς τὴν συρροήν ἀξι-

IIολὸ τρέπασσοντεραν συνάρπεται ή πρὸς τὴν συρροὴν ἀξι-
1) Hegi αὐτοῦ, ἀγροτευς βλ. Eisele, Archiv f. civil. Praxis, 79,
192, o. 2. 321 ff., Langheineken Auspruch und Einrede, 1903,
A. 169 ff., fast Anspruchskonkurrenz und Gesamtschuldenverhält-
nisse, 1908, Peters, Die Klagenkonkurrenz im römischen Gemeinen
und neuen bürgl. Recht, 1903. Auch τὸ τρέπασσοντεραν μήποντεραν βλ.
e g e l s b e r g e r-M a u δ ἄ κ ἄ η Η φ ο ρ τ ο ι κ α . Γενναι Διδοκούλη
180, o. 2. 910, auf Kipp ἐν Windisch e id Pandekten 9, § 28, §
21, o. 2. 606 ff. Bl. auf Oizovomíðou, Γεν. Λυκαί 87, Κερασία,
εν. Διδοκούλη § 231.

δύσεων ἔχει ἢ ἀρχὴ τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν πρὸς τὴν καλουμένην «συρροὴν δικαιομάτων». Εἰς τὴν τελευταῖαν ταύτην περιπτώσιν ὁ δικαιοῦχος ἔχει πλεόνα τοῦ ἐνδεικτικοῦ δικαιώματος, δῆπος δηλῶν τὴν βουλῆστιν τοῦ ἐπιφέρει δικαιομένον ἔννομον ἀποτέλεσμα. ‘Η τοιάντη συρροὴ ἀπαντᾶσσα ἴδιως ἐπὶ τῶν καλουμένων διαιροφατικῶν δικαιομάτων, ἀποτελεῖ αὐτὴν ἢ ίδια μίαν μορφὴν τῆς ἀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Τοῦτο δὲν παρετίθεσται μὲν οἱ διαπιστώσαντες τὴν συρροὴν αὐτὴν συγχαρεῖς, ἐδέχθησαν δῆμος ὅπως καὶ ἐπὶ πάσις συρροῆς δητὶ δικαιηθέντος τοῦ ἐνὸς δικαιομάτος καταργεῖται ὀνταγκάσως τὸ ἔτερον. ’Εὰν λ.κ. δύναται τις ἢ νὰ καταγγεῖῃ αὐτήν, ὑπαναγκωρήσῃ ἢ τινος συμβίσσεως, τινος τῶν πολλῶν λόγων δὲν δύναται ἡπιγενομένως νὰ ὑπαναγκωρῇ καταγγεῖῃ τὴν ἐνοχήν την σκέψου καὶ ἐξ ἀλλού λόγου. Διότι οὐδεὶς λόγος συντρέψει πλέον δι’ αὐτό’ (2).

5.—Εἰς τὸ Ρομαϊκὸν Δίκαιον δὲν είναι δυνατὸν νὰ ποστηργηθῇ ἢ ἀρχὴ τῆς πολλαπλότητος ὅπως διεπότωσεν τοῦτον ὁ Kipp. Εἰς τός πηγὰς καθορίζεται σαρφος ἢ δρωματικὸς ἀντιληφτηρες, ὅτι τὸ πατερὶ ἐπιτευχθὲν διά τυνος ἐννόμου μέσου οὐδεὶς λόγος καὶ ἐπιγενομένως ἐν νέον νὰ ἐπιδιωχθῇ. ‘Η δωματικὴ ἀντιληφτηρες εἶναι ἐπιποτικένα ἀπὸ τὸν νόμον τῆς οἰκονομίας τῶν μέσων κατὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τὸν ὄποιον νόμον ἐσφαλμένως δὲ Kipp ἀποκρόνει διὰ τὸ Δίκαιον (Doppelwirkungen, σελ. 233).

(2) Ηρῷ ουργῶν δικαιομάτων λομῆσσον δ. Η e l l w i g, Anspruch und Klagerecht, 1900, σελ. 78 ἐπ., τοῦ οποίου τὰς ἀπόψεις ἐπινοεῖσθεν δ. Kipp ἐν W i d c h e i d. Pandekten, γη ἔκδ. § 121, σελ. 611 ἐπ. ‘Ο Kipp ὀνταγκάσησσα τὰ πρὸς συρροὴν δικαιομάτων καὶ παραπλεκτον εἰς τὸν Ἀνταγορος τοῦ ἐνὸς δικαιοῦτος καταργεῖ ἢ αὐτῆς τῆς τρόπου τοῦ πρωτηγότος τὸ ἔτερον’. Εται καρκανηστικὴ ἢ ἀντιθέτις πρὸς τοὺς δρῦ τοῦ Ιδίου διατυπωθεῖσας παρόψεις ἐν τῇ περὶ πολλαπλῶν ἐνεργειῶν πελέτῃ του.

*Ἐν II. 50. 17. 57 (Gaius) λέγεται: Bona fides non partitur, ut bis idem exigatur Bas. 2.3.57).

Kai ἐν II. 45.1.18 (Pomponius): Qui bis idem promittit, ipso iure amplius quam semel non tenetur (Bas. 43.1.18, Suppl. Basilic. Ferrini-Mercati, τόμ. 7, 1897, σελ. 63=Ζέρου, Βασιλικό, τόμ. 4, σελ. 273 ἐπ.) (1).

‘Η ἀρχὴ ἐπομένως είναι, νοιτίσσει, διατυπισθήτως διὰ τὸ δωματικὸν δίκαιον (2) μὲ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ παραλένει κάθε ἐνεργεια κατευθυνομένη ἐπὶ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Άρχῃ ἢ όποια κυρίως ἐφαρμόνηται ἔχει ἐπὶ συρροῆς τῶν ἀξιώσεων (3).

Εἰς τὰ ἀνταρέων ἐπαγραφόμενα γραφά συγγετεῖται ίδιως ἡ περιπτώσιν καθ’ ἣν μετοξεύεται τῶν αὐτῶν προσώπων ὑπόσταται πολλαπλός ἢ αὐτὴ ἐνοχὴ σκέψις. ‘Οτι ἢ σκέψις μπάρχει μετοξεύεται τῶν αὐτῶν προσώπων ἀπέδειξεν ἢ ἐπὶ τῶν χωρίων ἐρευνα τοῦ G. Beseler (4). Εἰς τὴν περιπτώσιν αὐτὴν δύναται νὰ γεννηθῇ τὸ ἔπιτημα διὰ μετοξεύεται τῶν προσώπων αὐτῶν ὑπό-

1) Πρόβ. κατ II. 45.1.25. (Buc. 43.1.25 Ferrini-Mercati, Suppl. Basil. τόμ. 7, σελ. 63=Ζέρου, Βασιλικό, 4, σελ. 314). Π. 45.1.29 πε. (Buc. 43.1.28), Π. 45.1.58 (Buc. 43.1.55), Π. 46.2.9.2 (Buc. 26.4.9), Π. 18.5.7 πε. (Buc. 19.5.7 πε., Zachariae Suppl. Basil. σελ. 265=Ζέρου Βασιλικό, 2, σελ. 617). Π. 30. πε., Zachariae Suppl. Basil. σελ. 265=Ζέρου, Βασιλικό, 4, σελ. 44.1.33, Suppl. Ferrini Mercati, σελ. 70=Ζέρου, Βασιλικό, 4, σελ. 308). Π. 46.2.28 (Buc. 26.4.28).

2) Δέντη ἐπιγενομένης ἐντυπώντα ἀνακήρυξην τῶν ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων κατόπιν πανεπιμηλάτων. Διότι διὰ τὸ ἔπιτημα πρέπει πρόσθιμη δεν ἐδιαφέρει ἢ στορχικὴ τοῦ ὄμιτοκού δικαίου ἐξελέγεται. ‘Οτι δηος τὰ ἐνταῦθα μηγιονεύεται Κορεία είναι συχνά διὰ παρειποῦσαν πάλι, τὸν ὄποιο E. Rabele- L e v y, Index Interpolationum quae in Justiniani Digestis inesse dicuntur, τόμ. 1-2, 1929-1931.

3) Πρόβ. τὰ ἐν W i d c h e i d - K i p p. Pandekten, 9 έκδ. I. § 121, σημ. 9, ἀναφερόμενον Κορεία: Η. 47.2.9. 1. Π. 17.2.45 καὶ 47 πε., Π. 27.1.1, σ. 1. Π. 44.7. 34.1 καὶ 2. Π. 6.1.13. Π. 5.5.3.862. Π. 9.2.18. καὶ 27 § 11. Π. 13.6.7.1. Π. 17.2.47 § 1 καὶ 50.Π. 19.2.43.Π. 47.1.2.3.Π. 4.2.14.13.Π. 19.2.35.1. Π. 17.2.38.1. Π. 19.1.23. Π. 33.4.1.12. Π. 44.7.41.1 καὶ 43.1. Π. 50.17.57. 4) G. Beseler, Miscellanea critica zu Zeitschrift der Savigny-Stiftung, τόμ. 43, 1922, σελ. 426-429, ὃς καὶ τὸ αὐτοῦ παραπομπάς θέλως τούτο ιστορία, Beiträge zur Kritik der römischen Rechtsquellen, I. 1910, σελ. 18 i o u.

χρων δύο ἔνοραί, ἐκ τῶν δύοιν διποτωθῆς ἔχει τὴν ἔκλογὴν
ἢ ὁσκήσῃ τὸν μίαν, ἢ τοῦνταντίον ἀν μόνον μία ἔνορὴ εἴνε
ἔρχυδος ἢ δ' ἄλλη μένει τελείως ἀνενόρητος. Ἐννοεῖται ἀφ'
έκατον ὅτι ἀν μόνον μία ἔνορὴ ὑπάρχει οὐδὲς λόγος δύναται
νὰ γίνῃ περὶ πολιτικῆς ἐνταῦθα ἐνεργείας. Υποτηρίζομεν
δημος ὅτι καὶ ἂν δύο ἔνοραί ἔν προκειμένῳ δεκτοῖς δημο-
σιομένος, πάλιν ὑποκλίεται κάθε ἔργῳ μοριῷ τῆς θεωρίας
τοῦ Kipp.

Διότι ὅπως ἡ δευτέρα ἔνορὴ ἐνεργήῃ ἀνάγκη νὰ εἶναι
αὐτὴ περιβεβλημένη μὲ διανευτικὴν δύναμιν⁽⁵⁾. Περιέχουσα
ὅμως τότε ἡ δευτέρα ἔνορὴ aliquid novi, δὲν ἐπάγεται
τὴν αὐτὴν ὡς ἡ πρότη ἔνορον ἐνέργειαν, ἀλλὰ νέων το-
σατην.

Τὴν δυνατότητα τῆς συναπάρχειας δύο ἡ περισσοτέρων
ἐνορῶν μὲ τὸ αὐτὸ περιελήμενον μεταξὺ τῶν αὐτῶν προσώ.
πτων, καὶ ἂν ἀπόρη μόνον μία ἔξ αὐτῶν δύναται ν' ἀσκηθῇ,
ἔξηγεται ἀστὴν ἡ φύση τῆς ἔνορης. Μὲ τὸν ἔνορον δε-
σμὸν δὲν ἐπέχεται διστακή της εννομος κατάστασις, μᾶλλον
προετοιμάζεται ἡ δημιουργία τοιαύτης. Ενόποτον εἶναι ὅτι
ἔνορος της κατάστασις δύναται διαφροτερότος νὰ ἐπέλθῃ.
Συνεπῶς καὶ ἐνορὴ δύναται νὰ συντέχουν διάκις κατευθύ-
νονται ἀπὸ τὸν αὐτὸν συστόν, τὴν ἐμπειρεῦν τῆς αὐτῆς ἔνορος
καταστάσεως. Τῆς τελευταῖς ταύτης ἐπειδήσουσης ὅμως δὲν
τίθεται πλέον ἔργημα νέας αὐτῆς δημιουργίας. Μὲ ἄλλους
καθε πολιτικῶν μέσων μόνον δύναται ν' ἀσημθῇ.

⁽⁵⁾ Osko Rabe I, Grundzüge des römischen Privatrechts by Holtzen- dorff-Kohler, Enzyklopädie der Rechtswissenschaft, I, 1915, art. 487.

⁽⁶⁾ Βέβ. Λ. Ζ. ὁ αὐτὸς πολιτικὸς ἴνορος τὴν πολιτικὴν τοῦ αὐτοῦ πολίων.
τος εἰς τὸν αὐτὸν ἀμφορεὺν, πολιτεὺν εἶναι δι τὸν πολιτικὸν δι τὸν πολιτικὸν
μητριόν περιττὸν παρὰ ἡτοῦ τῆς νομῆς τοῦ πολιτικοῦ. Μὲ τὸ δι τὸν πολιτι-
κὸν τῆς πολιτικῆς ἡτοῦ μητρού τοῦ πολιτικοῦ εἶναι τὸ αὐτό. Σὲν ἐπέχεται
μετεβολὴ τοῦ: αἱ δύο ἔνοραι δὲν ἐνονται ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου εἰς μίαν. Απλῶς
πληρωμένης τῆς μίας, ιδούτε ἡ ἄλλη, διότι μὲ τὴν παροχὴν τοῦ δημόπλευρου

Εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον τὸ ἔγρημα τίθεται σαφῶς
προκειμένου περὶ τοῦ constitutum debiti proprii. Ἀπετέλει
τοῦτο εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον τὴν ἀποτονήν τῆς
καταβολῆς τοῦ διποτωθέντος ἰδίου χρέους. Διαφέρουσα ἡ
τοιαύτη ἀντιφρωνίας ἰδίου χρέους τῆς ἀνανεώσεως, δὲν ἔτο-
νεον χρέους ὑπόσχεσις ἐξαρταντορένου τοῦ παλαιοῦ, ἀλλὰ
δευτέρα ὑπόσχεσις πρὸς καταβολήν. Έκ τῆς ἀντιφρωνήσεως
προέκυπτεν δευτέρα ἔνορὴ μὲ τὸ αὐτὸ περιελήμενον, μὴ θι-
γουσα τὴν ἔνεργειαν τῆς πρότης. Καὶ ἐν τούτοις κάθε πολι-
τικῆς ἀπεκλείετο ἐνταῦθα.

Πρόγραμμα αἱ πηγαὶ ἀποτοῦ πρὸς ἔγκρισον σύστασιν
ἀντιφρωνήσεως ἰδίου χρέους ὑπόσχετον ἦσθη ἔνορην. Ἐν
Π. 13.5.3.1 (Ulpianus) λέγεται: Si quis autem constituerit,
quod iure civili debebat, iure praetorio non debebat, id est
per exceptionem, an constituendo teneatur, quaeritur; et est
verum, ut et Pomponius scribit, eum non teneri, quia debita
iuribus non est pecunia, quae contiuta est, διερ ον Βασ.
26.7.3 § 1: «ὁ ἀντιφρωνὸν τὸ ὑπὸ παραγραφὴν χρεοστομέ-
νον οὐκ ἐνέγειται», δὲ Σχολαστὴς αὐτὸν: «ὅτι μετὰ τὸ
συγχωρῆσατ μοι τὸ χρέος πάλιν ἐνῆγε κατ' ἔμοι, λαθόνευσο
δὲ ἔγω τῆς συγκωρήσεος ἀντερῶντο, ἵνα ἀποδόσω, ἀρ-

χαλῶς ἀντεφρόνησο, ἡ ἀντικύρωσις; καὶ φησιν ὁ νομοθέτης,
ὅτι οὐκ ἐναγθήσομαι ὑπὸ τῆς ἀντιφρωνήσεως, ἀς μὴ ἔπι
ἰσχυρῆ γενομένην ἀγωγῆν».
Πρότι, καὶ διόλκηρον τὸν ἐν Π. 13.5 τίτλον de pecunia
constituta (Βασ. 26.7 «Περὶ χρέους ἀντιφρωνήσεως καὶ χρέους
Βελτενέου») ἔθμα προϊοντιθεται ὑπάρχον χρέος διατὸς ἔγκρι-
ψεως καθορίσει ἀντιφρωνήσεις⁽⁷⁾.

*. Άλλα καὶ κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ 'Ρωμ. Δικ. ἡ ἔκπληκτος

ἀντιφρωνήσεως ἔθμα πρωτηγόνη τῆς ἡ ἀποτονήσεως μεταβολὴ τῆς ἔνορηο κατα-
στίσεως. Περ. Fisch., σελ. 186 187.

⁽⁷⁾ Ελ. Καλλιγά, Εργαλεῖα Δικαίου § 591 ἔτ., II α παρ. 9 γιγον οὐλού
II § 401, Μορφερά τοῦ, § 133 ἔτ., Windscheid-Holzschuho γενον
III, § 284, καὶ τὰ αὐτοῖς καθετα τῶν παρόντων τοῦ Ρωμ. Δικαίου.

τῆς μαρτιών καὶ οὐκέτε τὴν κατάργησιν καὶ τῆς ἀλλής. Συγ-
γένειον δὲ ὁ Οὐλπατρός ἐν τῇ τοιαύτῃ κατάργησις ἐπέρχεται
ἀπὸ τῆς litis contestatio ή διὰ τῆς πλήρους καταβολῆς, δέγε-
ται τὸ τελευταῖον ἐν Π. 13.5.18.3. (Βασ. 26.7.18). Vetus
fuit dubitatio an, qui hac actione egit, sortis obligationem
consumat? Et tuitius est dicere, solutione potius ex hac
actione facta liberationem contingere, non litis contesta-
tione, quoniam solutio ad utramque obligationem proficit.

Η τοιαύτη λόγος ἔχεται πρὸς ἐπέρχοστην τῆς ἀρχῆς τοῦ
Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, τῆς ἀποκλειστικῆς κάθε πολιτικής της
ἐνεργειῶν. Ο Κίρρη δὲ ἐκαρκαθήσεν ἐνδεκομένως τὴν λό-
γιν ταύτην ὡς ἀποδοχὴν μεθόδου τῶν θεοτεῖῶν ἐπιστημῶν
καὶ κατὰ τὴν εξέτασιν νομικῶν προβλημάτων. Νομίζομεν
ὅμως ἴμεις ὅτι η λόγος ἀποτελεῖ ἐφοριογράφην καθαρός νομι-
κῆς μεθόδου ἐρεύνης.

Η αὐτὴ ἀρχὴ διαγράφεται σαφῶς καὶ καθ' ὅλην τὴν
ἰστορικὴν ἔξελην τοῦ προβλήματος τῆς συρροής τῶν ἀξιό-
σεων εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν Δικαίον. Εἰς αὐτὸν συρροὴν ἀξιώσεων
σημαίνει συρροὴν ἀγωγῶν⁸⁾. Εἰς τὸ κλασσικὸν δωματικὸν
δίκαιον, τὴν ἐπογὴν τῆς ἐγγράφου formula, ή in iure διαδι-
καστα ἐτέλεστον μὲν τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων καταργοῦμε-
νην πανηγυρικὴν συμβασιν πρὸς θεμελίωσιν τῆς δίκης, μὲν τὴν
litis contestatio, διὰ τῆς ὀποίας οἱ διαδίκοι ὑπεβούλουτο εἰς
τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ δικαστοῦ. Πρὸς τὴν σύμβασιν ταύ-
την συνέδεται δικαιούμενος μεταξὺ ἀλλων καὶ τὴν σπου-
δαιότερην ἐνεργειαν τοῦ μὴ διεὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος
ἐνύγεται καὶ ἐνάγεσθαι. Μὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῆν, (de eadem re ne-
bis sit actio) ἀπεκλείετο δικαίορο περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος
ἀγωγῆ, δέ δὲ ἀποκλεισμὸς αὐτὸς ἐπίκρετο εἴτε ipso iure (πε-

οιπρόσεις ἐνοργκῶν ἀγωγῶν μὲ intentio in ius concepta καὶ
παναγόμεναι εἰς τὸ μεταξὺ δικαστίου ισχύον iudicium legiti-
mum), εἴτε per exceptionem (ἐπὶ iudicia quae imperio con-
tinentur καὶ ἐπὶ ἐμπραγμάτων ἀγωγῶν).

• Η τοιαύτη ἐνέργεια τῆς litis contestatio ὀπέντεται εἰς τὸ
κλασσικὸν δωματικὸν δίκαιον κάθε δινατότητα διὰ τὴν θεο-
ράτων τοῦ Kipp. Τὸ πρόγραμμα δὲ δὲν μετεβλήθησαν δι’ αὐτὴν
καὶ σταύ ἐπὶ Ιουστινιανοῦ συνετελέσθη ή ἀπὸ τῆς τοκτυκῆς
ordo iudiciorum privatorum μετοπορητὴ τῆς διαδικασίας εἰς
τὴν ἔκτακτον cognitio extra ordinem. Διότι καὶ μὲ τὸ νέον
σύστημα διαδικασίας νοὶ μὲν η̄ litis contestatio ὀπιώλεσε
τὴν σημεσίαν της ὡς θεμελίου τῆς δίκης, αἱ συνέπειαι της
δόμος δὲν ἐκάθισαν, ἀλλ’ ἀπλῶς υπὸ τὴν νέαν extraordi-
naria cognitio μετετέθησαν: δὲν εἶναι πλέον η̄ litis conte-
statio, ἀλλὰ η̄ καταβολὴ (solutio), η̄ ἐκατήρωσις μᾶς τῶν συν-
τελεζουσῶν ἀξιώσεων, ποὺ ἐπιφέρει τὴν consumptio τῶν
ἀγωγῶν.

• Η μεταβολὴ ἦτο μεγάλη: πορθὲ τὴν διατήρησιν κατ’
ὅνομα ἀπλῶς τῆς litis contestatio (προβ). Cod. Iust. 3. 9. 1
ἔτους 201 παρεμβεβλημένην, καὶ C. Just. 3.1.14.4), διγαπο-
κρινομένην εἰς τὴν διοικητικὴν τοῦ Ιουστινιανοῦ τάσιν πρὸς
ἀναβίωσιν τοῦ κλασσικοῦ δωματικοῦ δικαίου⁹⁾, η̄ litis con-
testatio εἰλέν οὐσιαστικῆς ἐκτελέσθει καὶ μαζὶ της καὶ η̄ θεο-
ρά τῆς κατ’ αὐτὴν consumptio τῶν ἀγωγῶν. Η ἀντικά-
στασις τῆς litis contestatio διὰ τῆς solutio ὡς λόγου κατανα-
λώσεως τῶν ἀγωγῶν, ἐσοιμανε καὶ τὴν διοικητικὴν στροφὴν
τοῦ προβλήματος ἀπὸ δικαιορικοῦ εἰς οὐσιαστικοῦ δικαίου
τοτούτο¹⁰⁾.

9) Προβ. εθνῶς ἐπὶ τοῦ ἡγεμονοῦ Fr. P r i u g s h e i m, Die archai-
stische Tendenz Justinians, ἐν Studi in onore di P. Bonifante, I. 1930,
σελ. 549 ἐτ., ίδιως σελ. 563: περὶ τῶν λόγων τῆς τοιαύτης τοῦ Ιουστινιανοῦ
τίτλων αὐτοῖς σελ. 579 ἐτ.

10) Εἰς τούτον βλ. E. L e v y, Die Konkurrenz der Aktionen und
Personen im klassischen römischen Recht, I, 1918, σελ. 162 ἐτ., 934 ἐτ.,
II, 1922, σελ. 16 ἐτ., L. W e n g e r, Institutionen des römischen Zivil-
Γεννατού Διδονακίου, § 52 τὴν ἑταῖρον θεμάτος βιβλιογραφίαν.

Διὸ τὸ ἐνταῦθα δίκαιος ἔρευνόμενον πρόβλημα, ή τού-
αύτη μεταβολὴ δὲν ἐνδιαφέρει. Η ἀρχὴ παρέμενεν ἡ αὐτή:
de eadem re δὲν ἥδοντο bis νὰ δοθῇ ἐκτέλεσις. Πολλαπλά-
της λοιπὸν ἀπεκλείετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Η εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον περιεγομένη ὀμόλο-
για τῆς θεωρίας τοῦ Kipp, ὡς καὶ ὁ ὀποκωροῦμενος της ὀπὸ-
τὴν συρροὴν τῶν ἀξιώσων, κατετόπισαν διὰ τὴν εὐγερὴν πα-
ρακολούθησιν τοῦ προβλήματος. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο
ἔρευνδνται ὅκατοι σιγκεκριμέναι περιπτώσεις ἐκ τοῦ ὀστι-
κοῦ δικαίου, κατὰ τὰς δύοτας ὑποστηρίζεται διὰ ὑπάρχουσ
πολλαπλαῖ ἐνέργεια, καὶ ἐπιχειρεῖται ἡ ἀντικρούσις των.

§ 1.

Περιπτώσεις ἀτελείας τῶν δικαιοπραξιῶν.

6.—Αἱ περιπτώσεις ἀτελείας τῶν δικαιοπραξιῶν ἀπο-
τελοῦν τὴν κυριωτέραν προσπάθειαν πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς
θεωρίας τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Οἱ ἴδιοι δι Θεοδο-
ροπόλεις τὴν θεωρίαν του ταύτην ἀνέπτυξεν ὅπως ἐπιτρέψῃ
Kipp τὴν θεωρίαν του ταύτην ἀνέπτυξεν ὅπως ἐπιτρέψῃ
συρροὴν ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωσίας. Μὲ τὴν ἀρχὴν τῶν
πολλαπλῶν κυρωσῶν μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἔγγραψῃ, κατ’
αὐτὸν, πᾶς ἀκυρος, ἀνάπτυξτος δῆλος. Καὶ ἐννομος σχέσις,
εἶναι δυνατὸν ἐκ νέου γένεται. Τούτο δύμας ἀμφορθ-
τοῦμεν ἐνταῦθα. Συρροὴ ἀτελείῶν εἶναι δυνατόν, νομίζομεν,
ὅποδε διετημένος προϋποθέσεις νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἀκριτική τὴν ἐν-
τοποιούσαντο μερινὴν ἀρχὴν τῆς πολλαπλότητος ἐνεργειῶν εἰς τὸ
Δίκαιον.

Οι μιλοῦμεν περὶ συρροῆς «ἀτελείων» ἐν γένει. Καὶ πράγ-
μα τοῦτον τὴν litis contestatio ἀτοῦ τοῦ
(Etudes historiques sur le droit de Justinien, IV), σελ. 214 ἔτ. διορ. Λε-
μενίου καὶ Σφρά. Βασιλ. 7, 1, 3. Προκάταρχος. Ανδρόνικος σελ. 227 ἔτ. περὶ¹
τῆς φύσεως τῆς litis contestatio εἰς τὸ Ιουστινιανόν δικαιον.

καὶ ηὐθρόν συναταῖ νῦν ἐμφανισθῆ ἔτε ως συρροὴ ἀκυ-
ροτήτων, εἴτε ὡς συρροὴ ἀκυρωτιστῶν, εἴτε ως συρροὴ ἀκυ-
ροτος καὶ ἀκυρωσίας. Αἱ δύο προσταὶ περιπτώσεις δὲν δη-
μοσιογροῦν πολλὰ προβλήματα, τούναντίον Ἑγρήματα ἐμφα-
νίζονται κυρίως ἐπὶ συρροῇς ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωσί-

Συνοδοι δικαιοτήτων έπειρχεν διαν μία ενωμος σχέσις είναι ἐκ περισσοτέρων λόγων ἀκυρος. Σύμβοσις λ.χ. ἀγροτών της διοικήσεως τάπτων υπερβαθμού στην περιοχή.

πρακτικῆς ίκανότητος τῶν συμβιβληθέντων. Οούσιόν τοις, ὡπό τὴν σῆμερον παρ' ἡμῖν ισχύουσαν νομοθεσίαν περὶ ἀπαγόρευσεως τῶν εἰς ληστὸν κλπ. διηδῶν καὶ ἀπαγορεύσεως διορθώσεως.

ποιῶν ἔναντι νομομάτων, δένειν διαχειμῶν κατορθωσθὲν εγκλήματα την συμφωνίαν τῆς ἀποδόσεως τῶν διαιτημένων εἰς ιδεῖον συνάλλαγμα ἐπὶ Δονῆνος, εἴτε ἀκυρών δι-

παληρσίας ξένων νομιμάτων ἢ συναλλαγμάτων, καὶ ἀφ' ἐπειδή του συγγένων καὶ εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν εἰς λογίαν λαμβάνειν (clause or, ἢ clause valeur or) ὅπτρον (1). Η ακριβότερη ἐνταῦθα εἶναι διπλῆ, θάξης ἐνεργήση δημοσίου μόνον ἢ διδούσα τῷ εἰδούτερῳ, καλόποιου κατὰ τὰς συνεπειας της

Ἐπὶ σφραγῖς ἀκυρωστῶν ἐπίσης ή θέσις τῶν ἡγεμόνων
Ιναὶ ὑπλῆ. Εὐνότην εἶναι δῆλον διηγεῖται τὸ πάντα αὐτὸν

σετον., λιγότερον. Νοτίων δεκατρία της 26 Απριλ. 1932 «περί αναστολής της δύο ώρων εξαιτίας της Ταχιέτης και περί της θυμίσεως προς έξαργνύσαν τῶν τριπλεξικῶν γραμμά. Νοτ. Διάτ. της 14 Ιουλίου 1912 «περί τριπλεξικήσεως τῶν νόμων 5423 κλπ. και Ανανταρτικών Διάταξης της 29 Ιουλίου 1932 «περί μεταρρυθμήσεως δημόσιων εἰδών σύνταξης ή συναλλαγμάτων δημοσίων, περὶ διν πάντων Κ. Τ. Ζ. ι. αντρών φυλής ή ουλού, Θείου ΜΠ», σελ. 769 ἐπ., 18ίων σελ. 774 ἐπ. «Επίσης Γ. Ροΐκόν, σύντ. σελ. 891 ἐπ. κατ. Γ. Κ. α σ ι ι μ ά τη ν. Η δημοκρατίας των εἰδών σύνταξης δημοκρατίας, 1933 (Ανατύπωσης 11, σελ. 112 κατ 137 ἐπ.).

2) Τὴν δρθίνη αὐλήν λίγων διδασκαλίας ἔτι του θεάτρου δικριθῆσε ὁ Κ. Δ. Τοιαν-

περιπτώσεις, κατὰ τὰς δοκίας ἔννομος τις σχέσις διατάξεως δύναται νὰ διαρρηγθῇ, λ.τ. συντρεχόντης πλάνης καὶ ἀπάτης. Ή περιπτώσις κατ' οὐδὲν διαφέρει τότε ἀπὸ τὴν περίπτωσιν ἀκυρώσεως δικαιοπράξεως ὅποια αὔρεσιν : διότι δύναται καὶ ἡ ὑπὸ αἰτίεσιν δικαιοπράξια, οὕτω καὶ ἡ ἀκυρώσιμος παράγει μέριμνα τῆς προσθολῆς της ἔγκυρα ἔννομα ἀποτελέσματα, τὰ δύναται διεπικυρώσει εἶναι διαφημικά (3). Ασκηθέστης δημοσίευσης καὶ διαρρήγησης τῆς δικαιοπράξεως, περιπτένει ή ἀκύρωσις τῆς ἐνόμου σχέσεως καὶ ἐκ του ἀπομένου τοσού λόγου διαρρήγεσθαι. Τὴν αὐτονόητον αὐτὴν λύσιν ὑπαγορεύει καὶ διχά ἀπλῶς φυσικὸς ἀλλὰ καὶ λογικὸς κανόνης τῆς οἰκονομίας ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν πλειστῶν μέσων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, περὶ τοῦ διπόιου καὶ ἀνιστέων διμιῆτρου.

Τον κανόνα αὐτὸν (*Gesetz der Sparsamkeit*) ἐσφράγισεν παρακάλεσμα
νομίζουμεν ὅτι ὁ Kipp ἀπορρίψει δὲ τὸ Δίκαιον. Κατὰ τὸν
Kipp (*Doppelwirkungen*, σελ. 233): «Τὸ γεγονός ὅτι τὸ
«σύγχρονον δίκαιον δὲν εἴνεται τὴν ποιεύσην ἀρχῆν τῆς οἰκο-
«νομίας κατοφαίνεται ἀπὸ τὴν εὑρεῖαν ἀναγνώσιν τῶν δι-
«κανονιάτων ἐπὶ ίδιου πράγματος. Καὶ ἀπὸ ἀπόμενως διωρ-
«γούσσαστηῆς δικαιοσύνης ἀσφαλῶς δὲν πρέπει νὰ γίνεται
«λόγος περὶ τοιύτης οἰκονομίας. Πολὺ δριβότερον τούνα-
«τίον εἶναι νὰ παρέξεται εἰς τὸν δικαιοῦκον ἡ μεγάλη δι-
«ναρή ἐλευθερία πρὸς θεμελίωσιν τοῦ δικαιωματος του ἐπὶ
«παντὸς γεγονότος, τὸ ὅποιον ὀπωδήποτε θὰ ήδηντο νὰ
«τὸν ωφελήσῃ». Καὶ ἡ μὲν τελευταία του αὐτὴ παρατήρη-
σις εἶνε κατὰ τοῦτο μόνον ὅθη, ὅτι εἰς τὸν δικαιουγὸν πρέ-
πει πρόμακτι νὰ δοθῇ κάθε δυνατότης διπος στηρίξει τὸ
δικαιούμα του, διπειδὲ ὅμως τοῦτο ἀστηρίγμη, κανεὶς λόγος
έχει συντρέξει νὰ στηρίξεται καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ δίκαιον θὰ ἀνα-
γνωρίσῃ τὸ δικαιούμα του καὶ μὲ τὴν ὄπλην αὐτοῦ θεμελίω-
σιν. Ἀτυχὲς δὲ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Kipp τῶν δικαιωμά-

τῶν ἐπὶ τοῦ ἴδιου πρόγιατος, διότι ἔδο δὲν πρόκειται ἀνα-

γνώσις πολλαπλότητος τυνος, ἀλλὰ διάκρισις διαφρούρευκοῦ ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς ἀπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν δικαιώματος.

“Οταν ἐναντίον τῆς αὐτῆς ἐνόμου σχέσεως συνισθέσιν πρόσειται μὲν ἡ αὐτοκρατορική λόγοι ἀκριβοσίας, λ.κ. πλέον καὶ βίᾳ, δὲν σία, ἢ μία ἐκ τολμῶν καὶ ἡ ἄλλη ἐκ βίᾳς. Διότι, ἢ ἀκριβοσία καθ' ἑαυτήν, πρὸ τῆς ἀσκήσεως της, δὲν εἶναι δημιουργημένη κατάστασις μὲ παρηγένετος ἐνόμους συνεπείας, ἀλλὰ διάρρηξις ἢ ὅποια, ἀσκηθείσης τῆς ἀκριβοσίας ἐπιφέρει τὴν σκέσις αὐτῇ καὶ μόνη ἀποτελεῖ ἔννομον καταστασιν, αἱ τοι-

ρωσίαι εἶναι ἀπλὰ μέσα πρὸς ἐπίτευξιν της. Ως τουατα δὲ δύνανται νὰ εἶναι πλέον τοῦ ἔνος καὶ νὰ συντάχουν, μακριθέντος δικαιοσύνης τοῦ ἐτέρου ἐξ αὐτῶν ἀργεῖ κατ' ἀνάγκην τὸ ἄλλο (¹).

Τὴν λόγον αὐτὴν ἀποδεκόμεθα διὰ τοῦ ἂν δόν ἀκριβοσίαι συμπλέπουν καὶ περιεχόμενον καὶ συνεπείας. Καὶ τοῦτο γενιταίνει κατὰ κανόνα. Εἰν δικαιοσύνη δεντέρα ἀκριβοσίαι ἥδυ- πρὸ τοιαύτης διαφρομετικήτος δόν συντρεπομένην ἀκρι- οῖσιν, τὸ πρόβλημα δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔξτασθῇ δι- ἔφασμον τῆς ἀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. Εἰς τὴν πε- φτιάσιν αὐτῆς αἱ δύο ἀκριβοσίαι θὰ ἤδονται ἐν πάσῃ πε- φτιάσει νὰ συντρέψουν, καὶ διαδοχικῶς νὰ μακριθῶν ἔξιν ἐπέφερον διαφρόρους συνεπείας.

4) Εἰς τὸ αὐτὸν συντέτομα καταλήγει καὶ ὁ H e n t l e (ορθ. 48). Η σερ- οδιαὶ δέον ἐξ τῶν πολλῶν ν' ἀπορθῇ μου φανεται πολὺ μῆτριολος, Δέρεια τε ἡ περνη ὑ' ἀσκήθη, καὶ μετάδη ἀπειλής καὶ ἀπάτης πρέπει ν' ἀσκήθῃ ἡ τῆς ἀπότικη ἀκριβοσία. Νομίζομεν δηοῦ μὲ τὸν H u b e r a g e l (Archiv für das Recht, Bd. 137, σελ. 217-218) ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο δὲν ἀπορεῖ εἰς τὸ δικαιούχου, ποτεν ἀκριβεσταν οὐσιος οὐ' ἀσκητη. Ασκηθέσθαι εἰς τὴν κρίσιν ὑπόθεσην, ἐπειδὴν ἡ διεργήσις καὶ μόνην ἀκριβατητὴν σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ πᾶσην δικαιοσύνην τῆς ἀναγκαστικῆς διαδοχῆς, II, 1906, σελ. 92. Ανιδιότης Κρασσίδης, Κληρονομού, § 800.

5) Ποβλ. C. 4.44.1.8 (Bucr. 19.1.65 καὶ 70) καὶ τὰς ἐν R e g e l s b e- πομοίς, Bd. καὶ αὐτόθι, § 174 σημ. 16. 6) Τὸ ἔγγραμμα δικαιοθετεῖται. Ποβλ. E i s e l εἰς Zeitschrift der Sav- gny-Stiftung, τόν. 15(1894), σελ. 256 ἐπ., H. H e l l w i g, Erbrechtsfest- stellung und Rescission des Erbschaftserwerbes, ὡς καὶ τὴν ὑπό H. S i b e r, Römisches Recht, II, 1928, σελ. 374, σημ. 8 καὶ ὑπό Γ. M a c h i n v, Kληρο- νομού, 2α ἔκδ., § 198 σελ. 280 σημ. 3 βιβλιογραφίαν. Αρχοντα ἡ ἑτού χειμένῳ 585, K. Δεμερτζής, Περὶ τῆς ἀναγκαστικῆς διαδοχῆς, II, 1906, σελ. 92. Ανιδιότης Κρασσίδης, Κληρονομού, § 165 καὶ M παλῆς αὐτόθι § 198, β., Ανιδιότης Κρασσίδης, Κληρονομού, § 165 καὶ M παλῆς αὐτόθι § 198, β.,

ὅγι τὸν κανόνα, ἀλλὰ τὴν ἔξαρσειν εἰς τὸ Ισκῖνον δίκαιον, καὶ ἔξκομισται πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀκυρώσης ὅτι δ' ἐνταῦθι πρόκειται περὶ ἀκυρώσεως καὶ ὅγι περὶ (σχετικῆς) ἀκυρώσης, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι πρὸς διμορφήν δικαιεῖται ἢ δίκαιος τῆς βουλήσεως πρεσβύτου μετέχοντος τῆς προσβαλλομένης ἐνόμιμου σχέσεως (¹).

‘Η διαφρεστικὴ ἐνέργεια τῶν ἀκυρωσιδῶν τούτων θὰ ἐδικαιοῖται ἐνδεκομένως τὸ δικαστὸν τῆς διαδοχικῆς αὐτῶν.

ἀποκήσεως ὥπο τὸ ισχὺν δικαιού, καὶ τὸν πολλαπλότητα τυντὸν ἐνεργεῖν. Προκτικῶς δημοσίευσις περίπτωσις δὲν νομίζομεν ὅτι θὰ ἡδύνατο τὸ ἀκυρωτισμὸν, διότι ἡ συνέπεια τῆς ἀπελῆς ἐπὶ τὸ δικαίων τελευταῖς βουλήσεως εἶναι ενδυτέα παρὰ ἐπὶ τῶν ἐν βούλῃ, ἐπιφέρουσα πλήρη, κατὰ τὴν ὁριστέραν γνώμην, ἀκυρότητα (²). Οὐδὲν ἐπομένως ἔννοιον συμφέρουν δύναται νὰ ὑφίσταται πλέον, διότι ἐπιγενομένως ἀποκῆσθι καὶ ἡ quarela inofficiosi testamenti: αἱ συνέπειαι τῆς τελευταίας ταύτης καλύπτονται ὥπο τῆς ἐκ τῆς ἀπελῆς ἐπελθούσης ἀκυρότητος.

Συμπερασματικῶς ἐπομένως δύναται νὰ γεγονῇ, ὅτι ζήτημα πολλαπλότος ἐνέργειαν δὲν δύναται νὰ τεθῇ προκειμένης συμφορῆς ἀκυρωτήσιν ἢ συμφορῆς ἀκυρωσιδῶν. Διὰ τὴν περιπτωσιν δὲ συμφορῆς ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωσίας ενīδεις δύνασθε θὰ γίνη λόγος.

7.—Ο Τ. Kipp θεωρεῖ τὴν συμφορὴν ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωσίας δυνατὴν μόνον μὲ τὴν παρεῖσθαι τῆς θεωρίας τοῦ τῶν πολλαπλῶν ἐνέργειῶν ἢ τῆς ἀκυροῦ ἐνόμιμος σχέσης δύναται καὶ ἐκ νέου ν' ἀκυρωθῆ, διότι εἰς τὸ Δίκαιον εἴνε ἀνεκτὴ τοιαύτη πολλαπλή ἐνέργεια. Φρονοῦμεν τοῦντον

ὅτι ἡ τοιαύτη συμφορὴ δύναται κάλλιστα νὰ ἔκπηγηθῇ καὶ μὲ τὴν συνήθως εἰς τὸ Δίκαιον ἐφαρμοζούμενη τελολογικὴν μέθοδον ἔρεμνην.

‘Αναγκωροῦμεν ὥπο τῆς ίδεας ὅτι ἀκυρότητις καὶ ἀκυρωσία σηματίνουν πάντοτε τὸ δινήσκυρον ἢ διαφρεστικὸν τὸ νέον δικαίο μετανοεῖται δὲ τὸ συνειπόντο τῆς δημόσιας δημόσιας δικαιοσύνης, οὐδέποτε δὲ ἀπέλεισην αὐτῆς ταυτης τῆς δημόσιας πουλερεοῦ.

Κάθε δηλώσις βουλήσεως περιλαμβάνει δύο στοιχεῖα: ἀφ' ἐνὸς τὴν ψέλην τοῦ δηλοῦντος δύποτε ἐπιτύχη διμένων σκοπὸν (ἔνορμον συνέπειαν), καὶ ἀφ' ἐπέρου τὴν ἐπιτύχη διηγεύεστιν τῆς θελήσεως του αὐτῆς, τὴν δὴ λατού την τῆς βουλήσεως του (³). Εἶναι φανερὸν ὅτι οὗτε ἡ θελήσις οὔτε ἡ δηλώσις αὐτῆς, λαβήσαι ἀπαξή λόραν, δύνανται ἐπιγενομένως ν' ἀρθοῦν. Ἀμφότεραι εἴναι γεγονότα ἴστοροκῶς τοποθετημένα, καὶ τὰ ὄποια οὐδεμία ἀνθητιστήν θέλησις δύναται πλέον ν' ἀναρρέσῃ: διὰ τοῦτο ηθελήθη, καὶ δὲ τὴν θελητιμένον ἐγνατοποιήθη διὰ δηλώσεως, δὲν δύναται δι' ἀκυρωσίας

1) W i n d s c h e i d - K i p p, Pandekten, 9 έκδ. 1906, I., σελ. 437 στ. αὐτοῦ, 8.

2) Περὶ τῆς δηλώσεως τῆς βουλήσεως, πρβλ. A. M a n i g k, Willenserklärung und Willensgeschäft, 1907, στροφὴν ἐν κερ. β', σελ. 27 στ. κατὰ τοῦ I d i o u, Das Anwendungsbereich der Vorschriften für die Rechtsgeschäfte, 1901, (Studies für Erläuterung des bürgerlichen Rechts, herausg. von R. Leuhard, τεύχος 5), σελ. 19 στ., 61 στ., 221 στ., κατὰ E. J. Fischer, τόμ. 20, τεύχος 21, σελ. 3 ἐπ. Bl. καὶ τὴν ὅπο τοῦ E n c e r t s N i p p e r d e y, Allg. Teil des BGB, 13η ἑκδ. 1931, § 136 μητριονομάνων περιέχειν βιβλιογραφίαν.

7) Otto R e g e l s b e r g e r - M a e d a x - H e r z s i n g h a, Γενικαὶ Διαστάσαι, § 174, σελ. 888.

8) R e g e l s b e r g e r - M a e d a x - H e r z s i n g h a, αὐτοῦ, § 145, III, ὅπου (τομ. 8β) ἀναφέρεται καὶ ἡ συμφωνούσα νομολογία τῶν ἀλητικῶν δικαιογράφων.

μειογενεστέρως νὰ καταστῇ μὴ ἡθελημένον! "Η ἀκύρωσις
ἐπομένως κατ' ἀνάγκην θὰ προσβάλῃ ταῦς ἐκ τῆς δηλωθέσσης
θελήσεως προσληφθούσας ἐνόρκους συνεπείας καὶ μόνον ταύ-
τας. "Αντικείμενον τῆς ἀκυρώσης καὶ σκοπὸς τῆς ἀκυρω-
σίας εἶναι ἡ ἀναίρεσις τῶν ἐπελθουσιῶν ἐνόρκων συνεπεῖῶν
τῆς δηλωθέσσης βουλήσεως (1).

πονητεῖων δέος διαφρόδου δραστικότητος μέσα : δικυρδητα καὶ ἀκυρδοτάν. Έάν διὰ τοῦ ἐνὸς τῶν μέσων τούτων δὲν ἀρθῇ ή ἥθελημένη ἔννομος ἐνέργεια, καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἀρθῇ πολῆν τινα ἐνέργειαν ! Είναι ἡ πληρική φρεμώση της φύης, διότι μέσω γ, τὰ δύοτα ἐδὺν ὁ νομοθέτης ἤθελε, θὰ ἴδυναντο νὰ εἶναι καὶ ἐν, πρὸς ἄρσιν τοῦ ἐπελθόντος ἔννόμου ἀποτέλεσματος. Τὸ γεγονός ὅτι τὰ μέσα ταῦτα εἶναι περισσότερα τοῦ ἑνὸς δὲν σημαίνει τὸ διάταξεον: παρέχονται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου συγχρόνως καὶ δύνανται νὰ ἐνεργοῦν ὅτι μόνον πρὸς ἄρσιν μᾶς ἔννόμου συνεπείας ἀλλὰ καὶ πλειόνων τοιούτων, διαφόρων μεταξύ των κατὰ περιεχόμενον καὶ ἐπιτίσης δηλωσεως βιολήσεως προελθουσῶν.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔχει ἀνάγκην περισσοτέρας ἀναπτύξεως. Εἴναι φραγὸν ἐν πρώτοις, ὅτι δηλωσις βιολήσεως δικριθεῖσα παράγει τὸς ἡθελητικοῦ αἰσχυνόμονος συνεπείας, τὰ ἔννομα δηλ., ἀποτελέσματα, τὰ δύοτα εἶθεσεν δηλώσας τὴν βιολήσην του δικοπόν. Έκ τῆς δηλώσεως δημοσιεύονται ἔντοτε καὶ ἔννομοι συνέπειαι σύμμαχοις βιοληθεῖσαν. Αἱ τοιαῦται δὲ μὴ ἡ θελητική μέναι της ἔννομοι συνέπειαι διατάσσει. Εἰναι δηλῶση, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμφανισθοῦν εἰς τὸ

α) Είτε αστόρ τὸ τεθεμένον δικαιον συνδέει πρὸς τὴν συνεπεῖαν, συνεπείας ὅπι πλέον τῆς δηλωθεότης δικαιοπρα-
κτικῆς βουλήσεως, ἀλλὰ τῆς ἡδη ἐπελθούσης ἐνδόμου τῆς
βουλήσεως ταύτης ἐνεργείας. Οὐτο τ.χ. δὶς τῆς συνάψισεως
ταύτης ὅμως ἐπεται ὃς ἔνομος κατόν μη ἀμεσῶς ἐθελημένη
συνέπεια ή εἰδικὴ τῆς γνωμακός θέσης κατὰ τὴν γαμικὴν συμ-
τὴν καταρργητν τῆς ἐνοήσης, ἐκ ταύτης ὅμως προκύπτει ὃς μη
ἡθελημένον ἔννομον ἀποτέλεσμα καὶ η ἀποκλαγὴ ἀπὸ τυχὸν
ἀφιστομένας ὑποχρεώσεις ἐκ συμβιβάσεως ἐνεκέρδου.

β) Εἴτε η δήλωσις τῆς βουλήσεως πλὴν τῆς ἡθελημένης
συνεπείας της ἔχει καὶ δίλημμα, ἀμέσως ἐπὶ τοῦ νόμου ταύτης

εντοσουν καὶ μὴ ηὔλημένην τοιαύτην. Η περίπτωσις αὐτή προκύπτει ἐνταῦθα ἐμπόσιος συνέπεια δὲν μένη, ἀλλ' ἡ εἰσωσις ἐκ τοῦ νόμου ὡς παρεπειθῆται τῆς δηλωθείσης βουλήσεως⁽⁵⁾. Οὕτω ή ἀνορεπωλητήρων μηδὲν μένειν τὸ πάτερνον ἔλαττονα θεμελιώνει τὰς ἀδειῶν της παλαιᾶς καὶ νέας διοικήσις διαιρεῖ

II. Η διάκρισις αὐτὴ ἔχει πρωτικὴν σημασίαν καὶ ἐπὶ δικράνης καὶ ἀκραγαντικήν σημασίαν. Αἱ τελευταῖαι προσβάλλουν κατὰ

ανενετος δύτω J. K o h l e r, *Lehrbuch des bürgerlichen Rechts*, I, 1904, σελ. 200 επ., „Διαφέρουσαν την περιορισμένη έκυρητηση η αναγορεία της λογοθεσίας αυτής, μόλις το εἶ αυτής πηγήσεων δικαιώματα έχειται λειτουργεία, κ.ά.

matik, 16, 1878, oēl. 91, Iōisōn oēl. 106 ēr., ὅτου διανομοῦς ήσσος αἱ ἐπάλη
ἐνοικίῳ οὐνεῖται ἑπεργονταὶ ἐν πολλῇ περιουσίᾳ τῆς βοσκήνου
ἄλλῃ νομοθετικήν, ἡντικαὶ παραδείγματα, ὅτι πλέον νομοθετική
und subjektives Recht, Untersuchungen zur allgemeinen Rechtslehre,
1879, oēl. 302 ēr., καὶ ἰόνος Ε ν ο ε c e r u s, Rechtsgeschäft, Bedingung
und Anfangstermin, I, 1888, oēl. 145 ēr. Bl., καὶ Z i t e l m a n n, Die
juristische Willenseklärung ἐν Jherings' Jahrbüchern, 16, 1878, oēl. 887 ēr.
καὶ O e r t m a n n, Kommentar zum BGB, 1927, I, oēl. 507,
5) 'O E n n e c c e r u s Rechtsgeschäft' καὶ, oēl. 148 διαπίνεις ἐμ-
πορικῶν βοσκήνων (mittelbare Rechtsfolgen-Nebenfolgen).

κανόνα τὰ ἡθελημένα ἔννοια μποτελέσματα. Δυνατὸν δῆμος εἶναι νὰ προσβάλλουν καὶ μὴ ἡθελημένα τοιοῦτα, λ.γ. ἐνδέχομενα δικαιώματα ἀποζημίωσεως προκύπτοντα ἐκ τῆς ἀκρότητος η τῆς ἀκρωτησίας. Τὰ τελευταῖα ταῦτα μποτελοῦν ἐνδόμουν συντετάσθαις ἀσφαλῶς μὴ βιουληθείας, διαφόρους δὲ κατὰ περιεγόμενον τῆς ἡθελημένης ἔννοιου ἐνεργείας. Η ἄρσης των ἐπομένων δὲν ἀποτελεῖ ἀφαρμογὴν τῆς αὐτῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν, ἕφ' ὅσον ἀποτελεῖ ἄρσην ἀνομοτῶν κατὰ περιεγόμενον ἐνδόμου μποτελεσμάτων.

8.—Τὸ κέντρον περὶ τὸ διοῖον ἀλεσται ὀλόκληρος ή περιεργία τοῦ Th. Kipp ἀποτελεῖ ή ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ίδιου διατομεῖσθαις περιπάτως (ἐν Doppelwirkungen, σλ. 226):

Ο ἀνήλικος Α ἐπόλιτος καὶ μετεβίβασιν ταύτην ἔξηπταί μη δοκίμως ὑπὲρ τοῦ ἀγοραστοῦ Β· ὁ νόμιμος ἔξουσιας τοῦ ἀνηλίκου ἥρηνται τὴν συναίνεσίν του, οὔτος διστε ἢ ἐκποίησε παρέμπειν ὃκυρος λόγῳ τῆς ἀνηλικότητος τοῦ Α καὶ ἀκυρώσιμος λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ Β ἀσκηθείσης ἀπάτης. Ο Β ἔξεποτης περιεργεῖται τὸ εἰς τὴν κατοχὴν του εὑρετικόμενον περίγμα εἰς τὸν Γ: ὁ τρίτος αὐτὸς ἔγνωρτε μὲν τὴν δικηθείσαν δολαρίαν μέρους τοῦ Β ἔξαπλητην τοῦ Α, ἥγονε δῆμος τὴν ἀνηλικότητα τούτου, ἵνε ἀλλού λόγους ὁ Γ ἔγνωρτε τὴν λόγῳ τῆς ἀπότητος ἀκυρωτίαν, ἥγονε δῆμος τὴν ἐκ τῆς ἀνηλικότητος ἀκύρωτην. Ερωτᾶται ἥδη ἢν ὁ τρίτος Γ ἔγένετο κύριος τοῦ πωλήθεντος περίγματος.

Τόσον δὲ Κίρρη δύον καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἐπιγειρόσαντες νάγκους τὸ πρόβλημα συνεῆτησαν αὐτὸν μόνον ὑπὸ τὸν γερμανικὸν ἀστικὸν κώδικα καὶ τοῦτο λόγῳ τῶν εἰδικῶν τούτου διατάξεων πρὸς προσαστατὴν τῆς καλοπίστου κήρσεως παρὰ μὴ καθόλι.

Κατὰ τὴν § 932 Γερμ. Ἀστ. Κώδ. ὁ ἀποκτήσας κινητὸν ἀρετὴν μὲν μὴ μὴ καρίου προσατείνεται διαιτεῖν ἐν καλῇ ποστεῖ, ἕφ' δύον δῆλ. (§ 932 ἑδ. 2) ἥγονε δῖτι τὸ πρᾶγμα δὲν

·ἀνῆκεν εἰς τὸν ἐκποτίσαντα⁽¹⁾. Αἱ διατάξεις τῶν §§ 932-935 Γερμ. Ἀστ. Κώδ. δίς καὶ οἱ προηγηθεῖσαι αὐτῶν τοῦ Γερμ. Εμπ. Κώδ. (ὕριστα 306, 307) ἐλήφθησαν ἐκ τῶν διόρθων 2279, 2280 τοῦ γαλλικοῦ code civil, δὲ οἵοις πρᾶστος ἐκ τῶν νεωτέρων καθηκον διετύπωσεν εἰς νομοθετικὴν διάτοξην τὸν ἔμπικον κανόνα τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, καθ' ὅν, ὅλως ἀντιθέτως πρᾶστος τὴν πορῷ ἡμένιν κατοπίσαν διαιτεῖν διαιτεῖν ἐν καλῇ πίσται. Τὰς διατάξεις ταύτις τοῦ γαλλικοῦ δικαίου καλῇ πίσται. Τὰς διατάξεις ταύτις τοῦ γαλλικοῦ δικαίου δικαίος⁽²⁾ ἐπανέλαβον παρῷ ἡμένιν διαιτεῖν διαιτεῖν τὸν Νίστων τοῦ 1841, διαιτεῖν διαιτεῖν τοῦ 1899, καὶ διαιτεῖν τοῦ 1903⁽³⁾.

⁽¹⁾ Η § 935 B.G.B. ἀποκλείει τὴν ἰσχὺν τῶν διαιτῶν τῆς § 932 προσειών περὶ καταστατικῶν ἀποκτηθεῖσαν ἢ ἀλλος ἔξελθόντων τῆς ἔξουσίας τοῦ διοικήτου των προγεμάτων. Προκεκριμένη περὶ δικιαγώνιων Ισχει ἢ § 892 BGB περὶ τῆς δικιαγίας πλοτεος τοῦ γερμανικοῦ κηματοργού.

⁽²⁾ Προβλ. διὰ τὸ γαλλικὸν δικαίου Saleilles, De la possession des meubles, 1907, σλ. 67 ἑπ., C o i n-C a p i a n t, Cours élémentaire de droit civil français, I, 1927, σλ. 911 ἑπ., Η μάγη τῆς προστασίας τῆς καλῆς ποστεως εἰς τὴν συγχρόνου νομοθεσίας σχέδιον γεννών. Προβλ. διὰ τὸ γαλλικὸν δικαίου E c k a r d t cui J e s s e n ἐν Fr. S c h l e g e l b e r g e r, Rechtsvergleichendes Handwörterbuch, III, 1931, σλ. 307 ἑπ. Οπισθικοὶ εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νεού ἀρχικοῦ καθηκον: Πλειά, Διάγνυμα τοῦ ογεδίου, Αρχικοῦ καθηκον, εκδ. Υπουργείου Δικαιούντων, 1930, σλ. 112 ἑπ., καὶ Πλακατά τῶν οικητήρων τῆς ἀναθετομητικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς «Εργασεύσαν οικητήρων» τοῦ Νέου Αρχικοῦ καθηκον, 1931, σλ. 228 ἑπ. Εἰδικῶς διὰ Εβετικοῦ δικαίου Hegelitsches weile, Der Schutz des guten Glaubens nach dem schweizerischen Z.G.B. 1912. Εἰς τὸ ἐξωτερικούν τοντωνιούν σηματία δικαίου, τὰ δίκαια Αγγλικοῦ καὶ Ηγούμενον Πολιτευούντος Λατεράτης θεωρίας δὲν προστέρευεν ἡ περίσση πάρα μη καρίου, διατος καὶ εἰς τὸ διοικήτον δικαίου τῆς Αγγλίας δημοσιού δικαίου πανεπικέντων περὶ ἐκποτίσεων ἐν δικαιοδίᾳ ἀργοῦν ἢ ἐν τῷ City τοῦ Λονδίνου, ἀπεργούστους διατάξεις τοῖς κτιστοῖς τοῦ κοινοῦ ἢ εἰς διατροφὴν (negotiable instruments). Προβλ. Bla c k s t o n e, Commentaries on the Laws of England, 4th edit., 1876, τόμ. 2 σλ. 449, S t e p h e n's Commentaries on the Laws of England, 19 ἑδ. London 1925, τόμ. 2, σλ. 474, καὶ τόμ. 3, σλ. 240 ἑδ., 250, 253 ἑπ.

⁽³⁾ Τὸ ντερός Κ δὲ τοῦ θεοῦ 2109: Ως πρᾶστος τὰ κινητὰ ή διαιτεῖν κατοχὴν ὡς δικαιόγνωμον. Μολοντοῦ, ὁ δικαιόλεστος πρᾶγμα τι, ή ἐκεκατοντάριητος πρᾶγμα τοῦ κοινοῦ ἢ εἰς διατροφὴν τῆς ιμάτων ἀπὸ τῆς ιμάτων, ἀπὸ τοῦ ἐκάπητον αὐτό, δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἐντος εἰς μηνῶν ἀπὸ τῆς ιμάτων

“Ανεξαρτήτως τῶν τριῶν τοπικῶν καθηκόντων ή προστασίας τοῦ καλοπίστους ἀποκτήσαντος παρὸ μὴ καρίου τούχεν παρ’ ήμεν καὶ ὑπὸ τὸ κοινὸν δίκαιον ἐπὶ ὀντωνύμων τίτλων δυνάμει τοῦ Νομοθ. Λατάγημ. τῆς 17 Ιουλίου 1923 «περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἐπὶ ὀντωνύμων ἑταίρειῶν», διόισιντος δὲ (ὕριστον 69): «Ο κατοχος ὀντωνύμου χρεωγράφου εἶναι κάριος αὐτοῦ»⁽¹⁾.

Παρὰ τὴν τοιωτὴν ὄμοιον τῷν περὶ προστασίας τῆς καλοπίστου ἀποκτήσεως διατάξεων δὲν δύναται παρ’ ήμεν, ὅπο τὸ κοινὸν δικαιούχον δίκαιον νὰ ἔμφαντοσθῇ η ὑπὸ τοῦ Theodor Kipp τεθέσα συγκεκριμένη περίπτωσιν. Διότι παρ’ ἡμῖν τὰ ὑπὸ τρίτων κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς ἐνόμου σχέσεως μέχρις ἀκυρώσασας αὐτῆς χρόνον ἀποκτηθεντὸν δικαιωματα μένουν κατὰ κανόνα ἴσχυρα⁽²⁾. Ο ὁμηλίκος ἀπο-

μένωνς Α ἐν προκειμένῳ ἀκυρῶν τὴν πρὸς τὸν Β πόλιμην θὰ εἴχεν δικαῖος κατ’ αὐτὸν ἀξέιδων ἐπὶ διοικηταβίβασι τῆς κυρίστης οὐδὲπότε τὰ ἐκ τῆς ἀκυρώσεως ἀποτελέσματα θὰ ἤδονταντο νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ κατὰ τὸν τούτον Γ. Αλλοι βεβαίως ὑπὸ τὸν τοπικὸν καθηκόν, οἱ ὅποιοι διατυπώνουν τὸ ἐν ἕρμῳ. 1304 ἐπ. code civil γαλλικὸν δίκαιον, καθ’ ὃ ἡ

(1) Γαλλικὸν δίκαιον διατυπώνουν ὁ Ίωνος (μέριθα 1220 ἐπ.) καὶ δ. Σιμιόνος Καδῆς (μέριθα 1402 ἐπ.). Ὁ Κεντρικὸς τοντονιός διατυπώνει εἰς τὰ ἀμφεπτέρα τὸν γερμανικὸν δίκαιον, τὸ δὲ ἀμφιθεατρὸν 99 ἀδεῖον ἐπενδιαγένεται τὸν διατάξην τῆς § 142, Θ. B.G.B. δέντο διὰ τὸν ἀριθμὸν 99 ἀμφεπτέραν γενικότερον τὸ διαρρηγέτεν τῆς δικαιοτελείας λογίσειν δοὺς ἀγνωστούς η ἀριθμητική σημείωση τῆς ἀκυρώσεως αὐτῆς. Τοποθέτησεν ἑπομένων τοῦ Kipp δύναται νὰ εἰπωνται ὅτι ὅτις αὐτὸν ἀριθμητική σημείωση τοῦ γερμανικού δίκαιου.—Το αὐτὸ πρόβλημα δύναται νὰ εμφανισθῇ καὶ ὅπο τὸν πλειστους τῶν συγκάριων καθηκόν, διατάξεις διατάξεινται μετὰ τὴν ἀκυρώσην τοῦ πρὸς πλήρη ἀκυρώτητα. Οὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ διατάξεινται μετὰ τὴν ἀκυρώσης (nullité absolute) τῆς ἀκυρώσεως (annullabilis) τῶν δικθεων 1304-1314 code civil), τοῦτο τὸν ὅπο τὸ γαλλικὸν δίκαιον εγνωμονία διὰ τὴν action en nullité καὶ τὴν action en rescission βλ. P. I. n. i o 1-R i p e r t-E s m e i n, Traité pratique de droit civil français, VI, 1, 1930, no 280 ἐπ., αὐτ. 280 ἐπ., C o l i n, C a p i t a n t, Cour élé-mentaire de droit civil français¹, I, 1930, οὐδ. 75 ἐπ. Η αὐτὴ διάνοια καὶ ἡ ταύτη τοῦ 1814 (μέριθα 621-622) περὶ τῆς απολογικῆς αὐτῶν ἀξέστησης. Πολλαὶ Εργα. Κορίνθ. 107/1926 μητριον. ἐν X. M. π. ε. ν. α. κ. Κορίνθιος Ἀστικός Κώδης, Ηγεμόνετον 1928, σελ. 296, ὡς καὶ Α. Π. 356/1923, ἐν «Δικαιοδότη», 2, 1924, σελ. 148.

(2) Το N. A. σημ. 17 Ιουλίου 1923 ἀνεκτούμενον τὸν διατάξεις τοῦ ὑπὸ τοῦ ιουλίου 1885 νόμου ΑΣΜΔ² περὶ τῶν πλημμένων τῆς κομητεῖας ἀκυρώματων καθοργμένων. Ο νόμος ΑΣΜΔ δὲν είχεν ελαγχόμενον αὐτόμην τὴν δικαιίην τῆς προστασίας τοῦ καλοπίστους ἀποκτήσαντος παρὰ μὴ καρίου. Παρβ. σχετικῶς ἐν γένει Θ. Π. Ε. τ. Ε. Ε. Η περιήγηση τὸ void contract (ἐπὶ πεντάτονον) μὴ τηρήσεως τοῦ νομοῦ τούτου, ἐλέγειν τῶν essentialia τῆς σημβάσεως όπ. λ. κ. ἐλέγειν τῶν consideration, ἐπὶ ἀνθηκῶν σχέσων) τοῦ voidable contract τὸ rekaratioν τοῦ εἴναι διαφεύγοντος λόγω μάρτυρος (fraud), μήσες (duress ἢ undue influence), misrepresentatio. Παρβ. S t e p h e n s, Commentaries on the Laws of England, 19 εκδ. 1928, τόμ. 3, σελ. 46-156.

ἀνηλίκου (τοῦ A) ἢ τὸ ήδη δικυρος, καὶ δὲν ἡδύνωτο ἐπιγενομένως καὶ πάλιν ν' ἀκυρωθῆ, ὃ δὲ τοῖς Γ ἡγνεῖ τὴν ἔκτην ἀπηλικότητος ἀκυρωτητα, ὅπε τὴν τοῦ πάτερος δὲν ἡδύνωτο νὰ θεωρῇ ἡλεκτής ἐκ τοῦ· γεγονότος ὅτι ἔγνωκος ἀκυρωσίας δὲν δικαίωται πλέον νὰ προταθῆ. Ἀργεῖ μὲ τοῦ λογούς οὗ διάταξις τῆς § 142, ἥδ. 2 Γερμ. · Αστ. Κόδ., καθ' ἥν: «Ο γνωρίζων η δρεῖλων νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀκυρωτηταν τῆς ἀκυρωσίας εἰστει τὸ προταθεῖται, ἐπειθεύοντος τῆς ἀκυρωσίας, ως ἐν ἔγνωσιν τὴν ἀκυρωτηταν τῆς δικαιοπραξίας».

Μὲ τὴν ἀποδοχὴν τούναντίου τῆς ἀρχῆς τῶν πολιταπλῶν ἐνοργεῖσθν η περίπτωσις λέταν ἐπεικῆς, ὥσπερ τοῦ A, διότι γίνεται δεκτόν, ὅτι καρετ ἀκύρωσις καὶ ἀκύρους ήδη ἐννόμου σχέσεως.

9.—Ἐκ τῶν πολιτηρισμῶν τὴν θεωρέαν τοῦ Kipp, δ. A. v. Τυχι, προγματευθείμενος τὸ τεθὲν πρόβλημα ἐξεῖθι (¹), ὅτι ὁ Γ ἀποκτήσις παρὰ τοῦ B ἐν γνάσει του ὅτι τὸ πρόγμα ἐξεπούθη κατὰ διαφορητὸν τρόπον ὑπὸ τοῦ A, εὑρίσκεται

τῆς § 142 ἥδ. 2 Γερμ. · Αστ. Κόδ. · Ἀποδεικθέντος δὲ ὅτι ἡ κτήσις τοῦ B ἦτο ὅχι μόνον ἀκυρωσίας ἀλλὰ καὶ δικυρος, θεωρητέος δὲ Γ ἐτὶ μᾶλλον ὡς κακοποίησις ἀποκτήσιας. Ἀσφαλῶς ὅμως η λόγος αὐτὴ δὲν εἶναι ὅφθη. Διότι ἐν § 142 ἥδ. 2 Γερμ. · Αστ. Κόδ. διέξεται ὅτι δὲ γνωρίζειν τὴν ἀκυρωτηταν θεωρεῖται ως ἔτον ἐγνώριζεν ως ἀκυρον τὴν δικαιοπραξίαν, μόνον ἀν ἐπενήρησ τὸν δικαιοντα (wenn die Anfertigung erfolgt). Ἀκριβῶς ὅμως τὸ πρόβλημα εἶναι ἡ ἀκύρωσις διναραται καὶ κατ' ἀρχὴν νὰ δικηρῇ.

“Ἀλλος κατὰ τὸν H e n l e (²), καθ' ὃν η ἀκύρωσις διναραται ἐπιτυχῶς νὰ δικηρῇ ἐκ τῶν ἔκτης λόγων: ‘Ἐπει καλοπ-

τοῦ κτήσεως πορὰ μὴ καρδίου δ ἀρχῆς κύριος (δ. A) στερεῖται μὲν τῆς δικαιοτητας του διὰ τῆς ἐκποτήσεως του πρόγματος, ἔναντι ὅμως τοῦ ἀποκτήσιαν τρόπου (ἔνταῦθα τοῦ Γ) θεωρεῖται εἰστει ως δικαιοτήτης, ως κεκτημένος δικαιοτηταν ἀκυρωσίας διαφραγκήν. Ο καλόπτος τρίτος δὲν διπέπτειν ἐνταῦθα διαφραγκήν. Ο καλόπτος τρίτος δὲν διπέπτειν ἐνταῦθα καρούσητα πλήρη, ἀλλὰ τουσάτην διαφραγκήν. Ασκῶν δὲ δ. A τὴν ἀκύρωσιν ἐναντίου τοῦ B δὲν προσβάλλει ὑφιστάμενον δικαιοτητας αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ τοῦ καλοπ-

τοῦ τρίτου διριστέμενον «ἀντακλαστικὸν» δικιώμα διαφραγκής ιδιοκτητας (Reflex des anfechtbaren Eigentums). Νομικος ἐπομένως δὲν εμφανίζεται ἀκύρωσις ἀκύρου ήδη σχέσεως, διότι τὸ δικτεον ἀφορᾷ μόνον τὴν μεταξὺ τῶν A καὶ B σχέσιν, τούναντίον ή ἀκυρωσία ἔγει σημασίαν μόνον δὰ τὴν δευτέραν σχέσιν μεταξὺ B καὶ Γ. “Ορθῶς ὅμως ἀντιπρεπεῖθι (³), ὅτι δὲν δυνάμειται αὐτοβούλος νὰ παραβλέψῃ μετεν τὴν διφταχταμένην καὶ μεταξὺ τῶν A καὶ B ἀκυρωσίαν. Ἀκυρότης καὶ ἀκυρωσία συντρέχουν ἐνταῦθα διστε κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἐξεπασθοῦν ἡγιομένως (⁴).

3) Peter, σελ. 58.

4) Η διάκρισις τοῦ H e n l e, καθ' ὃν δ. A θεορεῖται ἔναντι τοῦ Γ δικαιοτήτης, βασίεται προφανῶς εἰς τὴν σκέψην ὅτι ο Γ ἀποκτῶν πρώτα μὴ κυρίου δὲν γίνεται εἰδικός αὐτοῦ διάδοχος. ὅλα. διλός θε με λιό νε τὸ ίδιον τον δικαιολόγημα δικαιοτητας ἐτι τῆς, ώπο τοῦ μη κυρίου μεταβιβίστασε. Νομίζει ἐπομένως ο Henle διὰ τὸ δικαιολόγημα δικαιοτητας του A δὲν εἰλεῖται καὶ ὅτι Γ κακεστι κύριος ἐκ τοῦ νόμου λόγῳ τῆς καλῆς του πλεονεκτοῦ. Πράγμα δὲ ἀκαλόντος τύπος γίνεται ἐκ τοῦ νόμου κύριος δηρι ὁ αὐτοῦ κύριος (έ. A) τῷ περιβάθμοι τὸ δικαιολόγημα του, διλά καὶ ὅτι ἀκόμη διαρκεῖ τοῦ δικαιολόγημα του αὐτοῦ. Bl. M. W o l f f, Sachenrecht, 1932, § 45 σημ. 29, § 69, III, καὶ Iōtōs A. v. T u c h i, Allg. Teil, II, 1, § 44, σελ. 52 ἐπ. καὶ τὴν αὐτοῦ βιβλιογραφίαν. ‘Αποκτῶν δικαιολόγημα τοῦ δικαιοτηταν διενορχεῖ, νέον τὸ δικαιολόγημα τοῦ προηγουμένου δικαιοτητου. Με διλούς λόγους τὸ δικαιολόγημα του είναι παράγον, δὲ τρίτος διμος ἀποκτήσιας πρωτότυπος, ‘Δικαιωτον πινερον, τὸ ἀπόλυτον δικαιολόγημα τῆς δικαιοτηταν νὰ διπέπτεται σε για τὸ δικαιοτηταν τοῦ A καὶ τοῦ Γ.—Η ἑέρα διάκρισις τῆς δικαιοτητας εἰς ἀντακλαστικὸν, καὶ εἰς ‘κατ’ αντακλαστικόν, τοιμην μεταξύ εἴτε μεταξύ τοῦ R. v. J. h e r i n g (Die Reflexwirkungen oder die Rückwirkung rechtlicher Tatsachen auf dritte Personen, ἐν Jahrbücher für die Dogmatik, τόμ. 10, 1871, σελ. 245-333), ἀντακλαστικόν τῶν κατ’ αντακλαστιν ἐνεργειῶν ἀλογοτων δικαιωμάτων

1) A. v. T u c h i, Allg. Teil, II § 57, σελ. 314, σημ. 102.

2) R. H e n l e, loc. cit. σελ. 36-37, πηγες ὣν συμφωνει καὶ F i s c h e r, loc. cit. σελ. 188.

Πλιστικώρεος ὁ M. Wolff⁽⁴⁾ δέκεται ὅτι τὰς πρὸς τὸν κῆν, διδομένου ὅτι οὗτος τὴν ἀγνοεῖ. 'Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτη ή δικαιοπροξία θὰ εἴη ἀκαλότως ἀκυρώσιμος. Η λόσις αὐτῇ ἔκκινει ὅπο τὴν ὄρθην βάσιν ὅτι ή ἀκυρότης ἴσχυεν εἶναι πάντος, πλὴν τοῦ καλοπίστως ἀποκτήσαντος διὰ τὸν τελευταῖον οὐδεμίαν ομιλίαν ἔχει τὸ ἄν ή μεταξὺ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ μὴ κυρίου σκέσις εἴη ἔκκινος ή· δῆλον. Διὸ τὸν καλῆς πίστεως τρίτον συνετείσει θὰ ἔχῃ μόνον ἡ ἀκύρωσις κατὰ τὸ διατάξεις τῆς § 142 ἥδ. 2 Γερμαν. Αστ.

Καθόλος. Τὸ ἔγκριμα ὅμως παραμένει καὶ μὲ τὴν λόσιν αὐτὴν πάντοτε ἂν ή ἀκυρωσίς δύναται καὶ κατ' αὐχὴν νὰ ἀσκηθῇ διότι μέχρι τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑπόρχει ὡς πρὸς τὸν Β ἀκυρότης καὶ ἡ ἀκυρωσία! Ακρότατος ἔξει ἀλλοῦ δὲν δύναται ν' ἀσκηθῇ ἀπ' εὐθέασις κατὰ τὸν Γ διότι τουτὴν ἀποκλείεται ἐναντίον τοῦ εἰδικοῦ διαδέκχου τοῦ καβῆ, οὐτε στρέφεται ή ἀκύρωσις. Οὕτε καὶ ή διάταξις τῆς § 123 ἥδ. 2, 2⁽⁵⁾ δύναται νὰ προκαμψένω νὰ μᾶς βοηθήσῃ, διότι ο καλοπίστος τρίτος Γ δὲν ἀπέκτησεν τὸ δικαίωμά του ἀμέσως ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ Α, ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Β γενομένης ἐκπομπεως.

10.—'Ανεπτύξαμεν ἀνωτέρῳ⁽⁶⁾ πῶς ὑπὸ πᾶν δίκαιου εἴη δινατή ή συρροὴ ἀκυρότητος καὶ ἀκυρωσίδος, ώς δύο μέσων συγγένοντος ὑπὸ του νομοθέτου παρεχομένων, καὶ κατευθυνομένων ἐπὶ τὴν δόσιν μᾶς ή πλειοτέρων ἐγνόμιων συνεπῶν. Η τοιαύτη συρροὴ οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχει μὲ τὴν ἀρχὴν τῶν πολλακῶν ἐνεργειῶν. Η ἀκυρωσία δὲν ἔρχεται ἐπεγνομένως νὰ δῷ δι, τι ή ἀκυρότης ἔχει τὴν, ἀλλὰ νὰ προσβῇ δι, τι, καίτοι τῆς ἀνωρέτητος ὑφισταμένης, σχοινοκούμενης νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἔνωμος συνέπεια. Τοῦτο δ' ισχύει διὰ πᾶσαν ἔνωμον σημείων.

Ἐίτε τὸ ὑπὸ τοῦ Κίρρη πρόβλημα. ή ἔνωμος συνέπεια, δι, δι, δι ο Α ἀπόλεσε τὴν ἰδιοκτησίαν του εἴνε ἀντίθετος πρὸς τὸν σκοπὸν του νόμου. Διότι δι νόμος δὲν ἀνέργεται δια ποσ δ Β καταστῇ κύριος δι ἀδέσου δικαιοπροξία, οὔτε δι μως ἀπομένως δ νόμος τὴν ἀρνητικὴν συνέπειτον τῶν διαδοχικῶν πρὸς Β καὶ Γ ἐκπομπεως τοῦ πρόγραμτος, τὴν ὀπόλησιν διλητῆς διοικητισας τοῦ ἀρχικῆς ἐκπομπεωτος διητίλεου. Τὸ Δικαιοδότεον ταύτης δικαιομάτης, η δικαιοδότης εἰναι δι σως εἰς τῆς ἀναρρήσεις η ὕψηλε νὰ γνωστῇ τὴν ἀπάτην. Λέγονται δ' εν Γερμανίᾳ δι τοις οὐτούς ά μέσον ἀποκρητικὸν δικαιομάτης τὸ ὑπὸ τρίτου εν συμβασιν ὑπέρ τριτου ἀποκρητικού δικαιομάτης. Καὶ τοῦτο διμος δη μένει ὀνταρημένων. Περβ.

⁽⁴⁾ Oertmann, Kommentar, 1927, I, σελ. 426 ὑπὸ αα.

⁽⁵⁾ Huberlage I, Archiv f. civ. Praxis, 1971/1933, σελ. 216 ἐπ.

⁽⁶⁾ Σελ. 36 ἐπ.

τος ἐκ μέρους τοῦ Α εἰς τὸν Β, καὶ ἐν μέρους τοῦ Β εἰς τὸν Γ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῇ δέου νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἔννομος συνέπεια τῆς συνθέτου αὐτῆς προγραμματικῆς καταστάσεως, τοῦ ἀθροίσματος τῶν διαδοχικῶν ἁπτομέτρων.

Η τοιωτή λύσις δὲν πρέπει να ξεγίστη. Οι δυνάμεις δύνανται να

τοις ἀμφορισθετέαις ὅτι καὶ γεγονότα ἔκουτε νομικήν σημα-
σίαν δύνανται ν̄ ἀποτελοῦν στοιχεῖα μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς
πραγματικῆς καταστάσεως. Νομίζουμεν ὅμως, ὅτι καὶ καταρ-
τισθεῖσα δικαιοπρεξία μὲ τὰ ἐννόμιους τούτον συνεπείας
δύνανται νὰ εἴναι στοιχεῖα μὲ τὰ πραγματικά.

οεως. Ο. Α. v. Τι h r⁽²⁾ ἐπραγματεύη ἐκτεκτομένως τὸς τοιαύτας δικαιοποιεῖτος μὲ τινα «προενέργειαν», δις τημάτα συνθέτου πραγματικῆς καταστάσεως. Μὲ τὴν προσθήκην εἰς αὐτὸς καὶ ἄλλων πραγματικῶν γεγονότων προκύπτουν νέαι ἔνομου συνέπεια. Οὕτω λ. η τοιαύτην προενέργειαν ἔχει κατὰ τὸ πορῷ ήμην ισχὺον δίκαιου ή ἀποστολῆ τῆς προτάσεως πρὸς ἀποδοχὴν κατὰ τὴν κατόρτουν συμβίσεως μεταξὺ ἀπόντων, δεσμεύοντα τὸν προτείναντα καὶ πρὸ τῆς ἀποδοχῆς⁽³⁾. Η καὶ ἡ κατάρτους τῆς ἐνοικήσῃς συμβίσεως ἐνόπιον συμβιολασιγράφου πρὸ τῆς μεταγραφῆς κατὰ τὴν μεταβί- βασιν κυριότητος ἐπὶ σημειώσου.⁽⁴⁾

Δικαιον τηματα συνθετων
προσωπων ειναι το

2) A. V. T u h r, Alg. Teil des BGB; II, § 43. o. J. 19

προτοκή της προτίτευσης πρός κατατύπων της συμβάσεως έχει την έννοιον που-

παρέβολον την έκθυσηντα την γενομένη προάστεως (§ 180 Βεζ. Αστ. Κώδ.).
4) "Ἐτι αραιέστερον φρίβεται τοῦτο εἰς τὸ Ἑρμανικὸν δίκαιον ὅπου ἡ με-
τῆρ τοῦ πειθαρχεῖτος, καὶ ἀροτρῶντος αἱρημένη συμφωνία περὶ τῆς μετα-
βίσεως (Einigung, Auflösung) τετι λίστα προνέγειται, ὡς αὐτοτελή σύμ-
βολα κατὰ τὴν ὁδοφέρειαν γνωστά. Πρόθ. K u c k h o n, Verfassungen
1. Gunsten Dritter, 194, σελ. 162, μηνικ. κατ. ἐν M. W o l f. Sachen-
chte, § 88, σελ. 105, σημ. 4. Η σύμβαση σύνθησις ἢ πα-
τριποτή τῆς τὰ δημόσια βέβαια ἔτριψεται τὴν πειθαρχεῖτον δικαιο-
λογίαν.

11.—'Εξιάσαινε μάκαρέων τὴν περίπτωσιν συρροῖς ἀκυρωσάνες καὶ ἀπόλυτον μάκαρόπτος.' Απομένει νὰ ἔρωμεν πῶς ἐμφανίζεται τὸ πρόβλημα ἐπὶ συρροῆς ἀκυρωτικοῦ καὶ τῆς λεγομένης σὲ ετικῆς, ὡς καὶ τῆς ἡ ἡ μέτρη μάκαρόπτος.

Σχετικὴ εἰνεὶ ἡ μάκαρόπτης ὅταν τὸ μάκαρον ὑπάρχει μόνον ὁς πρός τινα ἐκ τῶν μετεκόντων τῆς ἑνόδου σήσεως προσώπου. 'Ος σχετικὴ μάκαροντος οὕτω παρ' ἦταν ὅπερ τὸν νόμον ΧΙΠ' περὶ ἀπιροπείας καὶ κηδεμονίας, η μάκαρόπτης τῆς ὑπὸ τοῦ ἀπιρόποτου ὅτεν διδέσσει τοῦ συγγνωκοῦ συμβουλίου καὶ γνωμοδοτήσεως δικηγόρου κανθίστηκε ἀγνοήσις παρέβασιν τῷν διατάξεσιν τοῦ Δημοφρου 75, τὴν ὄποιαν δύναται νὰ προτείνῃ μόνον ὁ ἀπιρόποτος, οὐδέποτε καὶ ὁ ἀντιδικος αὐτοῦ (¹).

'Ηρημένη τούναντίον καλεῖται ἡ ἐκ τῆς δηλώσεως τῆς

πολυρεόντα διοικοῦ Ἀριστοφόρου (κατὰ § 122 B.G.B., ἀριθ. 92 Κορινθ.Καθ.) καὶ τῆς πολυρεόντας του ταύτης δὲ δύναται πλαστὸν ἀπολαγῆσθαι τὴν ἀκύρωσιν καὶ ἐξουργίαν οἵων ἐξ ἀναρχῆς τῆν δικαιοπερήσην. Ερωτᾶται ἂν τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆν δύναται νὰ τὴν αποκήσῃ. Ἐφ' ὅσον ἡ δικαιορεγέναια δίψη ἔχει τὴν § 118 ἀκύρωσ. Νομίζουμεν ἀπερακτῶν ναὶ, καὶ τοῦτο δικαιορεγέναια δίψη ἔχει τὴν πολλαπλῶν ἀναγνώσου Διότι ἔχει ὑπό τοῦ δικαιορεγέναια δίψη τὴν πολλαπλῶν ἀναγνώσου Διότι ἔχει τὴν § 118 ἀκύρωσ. παρόμοιο δὲ ὁ B κατὰ τὴν § 123 B.G.B. δεν διαρρηγνύει τὴν δικαιορεγέναια πλέον αὐτὴν ἀνεγνεῖν, ἀλλὰ προσβάλλει τὴν πολὺ μετατρέποντα (εἰκ. § 192 B.G.B.) ὑποχρέωσά του. Η τελευταία δύνη μὴ ἀπεληφθεῖν ἔνοπλος δύναται μόνον διὰ τῆς μάκαρούσεως νὰ προσβαθῇ.

1) Πριθ. Οἰκονομία Ιδού, Γενικαὶ Αρχαὶ § 43 σημ. 6, Οἰκονομία ιδού οὐ μεταβαθμία οὐδὲ σημ. Πολιτικὴ Δικαιονομία I § 95 σημ. 6. Οι ἀρμεντατοι τοῦ διοικητικοῦ δικαιου θεοροῦν οὐ σχετικὴν καὶ τὴν εἰς τοῦ negotium claudicant ακυρότητα. Μάρτιος καὶ τὴν καλότερον υπὸ τρίτου αποκρηπήν περὶ τῆς κυριοῦ εὖ τὴν πονηρίαντος τυχοῦ δικαιότητος τοῦτον ἐγκύρως απεκτίνει τὸ παρόμια ἔνοπλον πλέον πλέον τὸν ἰδιοκτήτου αὐτοῦ. Ηρθ. ἐν γένετι Λ. d. H. ö d. e. P. Pandekten, Allgemeine Lehre, 1891, § 58, σελ. 302 ἀτ., 306. Bl. . cui G. r a d e n w i t z, Die Ungültigkeit obligatorischer Rechts geschäfte, 1887, σελ. 297 ἀτ. καὶ 1805 τοῦ a u r o ū, Aufschaltung und Reuecht beim Irrtum, 1902 σελ. 17 ἀτ. L. M. i t t e l s, Zur Lehre von der Ungültigkeit der Rechtsgeschäfte, ἐν Jhering's Jahrbücher für die Dogmatik, 48, 1889, σελ. 107 ἀτ., 118 ἀτ. Εἰρίσον τὸν O e r t m a n n, Kommentar, I, 1927, σελ. 505, τίσος 506 ἀτ. βιβλιογραφίαν.

βουλήσεως προσώπου τυνος ἐξαρτωμένη δικαιότης. 'Η μάκαρον διοικένην ἔνοπλος σχέσις, Ισχυρὰ μέχρι τῆς δηλώσεως τοῦ εἰς ταύτην δικαιουμένου, καθίσταται ἐξ ὑποδῆλης δικαιοδοσίας δικαίου δηλώσει ταύτη.

*Αμφότεραι αἱ ἔνοπλαι αὐτὰ τῆς μάκαρόπτης δὲν γίνονται δεκταὶ ὑπὸ τῶν ἐμμηνυτῶν τοῦ δικαιοτικοῦ δικαιού ὅτεν ἀντιρρήσεων.

Τὴν σχετικὴν μάκαρόπτητα δικαιότητα ἀποκρούουν, διότι η σχετική της αὐτῆς διαρκεῖ μόνον μέχρις διοτὸν ἀσκηθῆ. Ἐπὸ τῆς δικαιοσύνης της δικαιοσύνης καθίσταται πλέον καὶ αὐτὴ ἀπόλυτος διότι μάκαρόπτης ὑφισταμένη διὰ τὸ ἐν καὶ μὴ ὑφισταμένη διὰ τὸ ἐπερχονταν τῶν μετεκόντων τῆς μάκρου ἑνόδου σχέσεως προσώπων εἶναι ἀκατανότητος. Τὴν δὲ λεγομένην ἡρημένην μάκαρόπτητα κατατάσσουν συνήθως οἱ ὑμητεροί σίστηματαν τῆς σχετικῆς μάκαρόπτητος ἐπίστης. 'Ορθότερον δημοσ εἰνε, διτὶ αὐτῇ οὕτης δια τὸ διατερά σημεῖον, δια τὸ μάκαρόπτητα, οὗτα καθ' ἐπαντήν μία πεθίτωτο.

οις μάκαροστας μὲ ἐπαντήμενα ἐν τῷ δικαιοτικῷ δικαιῷ τὰ ἀποτελέσματά της (²). Εἰς τὸ Ρομαϊκὸν Δίκαιον πράγματι η ἐνέργεια τῆς μάκαροστας εἶναι κανόνα ἀπλός ἑνοκλήτη, ἀναγνωρίζονται δημοσ καὶ περιπτώσεις, κατὰ τὸ διοτὸς η δύσις τῶν ἑνόδους συνεπεῖδην ἐπέρχεται δημέσως. γενομένης τ. ε. τῆς ὑπὸ τοῦ δικαιούσκου προσβολῆς, η δικαιοπρεξία

2) Πριθ. τὴν ἐν τῷ προηγουμένην σημειώσει βιβλιογραφίαν. 'Επίσης διωτέρω σελ. 36, Bk. καὶ παρ' ἦταν διὰ τὴν σχετικὴν μάκαρόπτητα ἐν γένει K θ α σ σ-Π ο ἀ τ ε τ ι κ α, Γεν. Διδασκαλία § 176, σελ. 432. 'Ως καὶ ἐν τῷ κείμενῳ δικαιοία, νομίζουεν, ὅτι εἰς τὸ 'Ρωμαϊκὸν Δίκαιον δὲν δύναται νὰ ποστρεψθῇ μᾶλι περιπτώσεις ἀνελατεῖ δικαιοπρεξίαν ἐκτὸς τῆς μάκαιρότητος καὶ τῆς μάκαροστας. 'Υπὸ τὴν μάκαροσταν ὑπάγονται πάκιν περιπτώσεις μὲ ἐπαντήμενα τὰ ἔνοπλα μάκαροστα τῆς διαιρετῆσσας, μὲ περιπτώσεις σχετικῆς η ἡρημένης αποκρηπῆς τῆς θεορίας τοῦ κοινοῦ δικαιου. Τὸ διον πρότημα κατατεγμένη προβληματική κατατάξισις ἀντίτιτος: διότι η οὐσία εἶναι διτὶ εἰς τὸ P.Δ. μάκαιροσταν καὶ ἐξουργεῖται περιπτώσεις μάκαροστας, καθ' ἀτ. ἐπεκριθεῖν ἐνέργεια εἰς ὅπλα, η τῆς ἑνοκλήτη τοῦ δικαιοτικού δικαιού. Εἰτε ἐκουσιῶδες μετὰ ταῦτα ἀν τὸ περιπτώσεις μάκαροσταν σχετικὴν η δημητρέμην μάκαρόπτητα η καὶ ἀπλῶς μάκαροσταν μάκόν,

θεωρεῖτοι ὡς ἔξι ὑπαρχής ἀκυρός. Τὰς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις ἀκυρότητος ἡρημένης ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ εἰς προσβολὴν δικαιουμένου προσώπου θεωροῦνται τινες ὡς περιπτώσεις σκευαχής ἀκυρότητος. "Οὐδὲν μέσος ἔντασθα πρόκειται περὶ ἀκυρότητος μὲν ἐπηρεξιμηνην ἀπὸς διαστικότητα, ἀπὸ διεκτήνει τὸ γεγονός, ὅτι πρὸς αὐτὸν τῶν συνεπειῶν τῆς προσβολὴς λογιμένης ἐνόμου σκέσεως ἀποτελεῖται ἡ δηλώσις βουλήσεως ταύτας ἐκ τῶν μετεκνήτων τῆς οἰκείως παύσης προσπότων" (¹).

"Η ἀργὴ τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογήν, νομίζομεν, καὶ διὰ ἀκόμη ἡθέλομεν ἀποδεχθῆναι τὸ παρό, ἥτινα ἰσχὺν δίκαιου τὰς ἐννοίας τῆς σκευαχῆς καὶ τῆς ἡρημένης ἀκυρότητος. Καὶ ἐπὶ μὲν σκευαχῆς, τὸ πρόβλημα ἐμφανίζεται ἀκριβῶς, ὅπως καὶ ἐπὶ ἀπολογίου ἀκυρότητος διότι καὶ ἡ σκευαχή ἀκυρότητης εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑποταμένη ἀκυρότητης ὡστε συρροῇ ταύτης μετ' ἀκυρωτικᾶς μὲν δυνατή μόνον κατὰ τὰς διοπτικήσεις περιπτώσεις, ἐὰν δηλ. ἀκυρότητε καὶ ἀκυρωσία παράγουν διαφορετικὰς ἐννόμους ἐνεργειάς, ἡθελημένας ή μη. Ἐπὶ δὲ τῆς ἡρημένης ἀκυρότητος παράγονται ἔγκριψις ἐννομοί συνέπαις μέχρι τῆς προσβολῆς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ εἰς κήρυξιν τῆς δικαιοδοτούσας δικαιουμένου προσώπου. ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅπως προκειμένου περὶ συρροῆς ἀκυρωσίαν, τίποτε δὲν ἐμποδίζει τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀκυρωτικῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη προσβάλλει ἐγκύρους εἰσέτη συνεπείας.

Τὸ πρόβλημα ὅμως ἐντεῖθαι δύναται νὰ τεθῇ ἀντιστρόφως, ἐὰν δηλ. μετὰ τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀκυρωτικῆς, εἶναι δυνατή ἡ ἀποκλιμάκωση καὶ τῆς (ἡρημένης) ἀκυρότητος. Νομίζομεν δὲ ὅτι ἡ ἀκυρότητα αὕτη τόπε μόνον μὲν δυναται νὰ ἐπικληθῇ ἀντὶ ἔξι αὐτῆς προκόπτουν ἴδιαίτεραι τινες συνέπειαι εἴτε ὅποι.

3) Bk. μνοτέρων σελ. 36. W i n d s c h e i d - K i p p, Pandekten^o, I, § 82 οημ. 78, "Ιδιωτικός δικαίος, R e g e l s b e r g e r - M o o d s a x - H e g a - τ σικα, Γεν. Διδασκ. § 174 σελ. 888 ἐπ.

ἔγκριψεσσας εἴτε διλατή (¹). "Η λόγος αὐτὸν δὲν εἶναι βεβαῖνως δίνει διανορθήσεων. "Ο Riezler (²) δένγεται σύντο διὰ τὸ διεκτήνει τὸ γεγονός, τῆς ὁποίας τηρητική ἡ κήρυξις τῆς προσβολὴς λογιμότητος, διότι ἔλλείπει ἐννομον πρὸς τούτο συμφέρον, ἀφοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπάρχει ἡ ἀκυρότητης, εἴσω καὶ ἡρημένη. Η γνώμη ὅμως αὐτὴ εἶναι νομίζομεν ἐσφαλμένη, διότι ἡ δικράτωσις, ἡρημένης τῆς ἀκυρότητος, προσβάλλει ἄγχρονος εἰσέτη ἐννόμους συνεπείας, ἐννομον δὲ συμφέρον δισφαλλές δύναται νὰ ὑπάρχῃ, ποιος καὶ πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀκυρότητος προσβληθῆναι δι' ἀκυρότητας ἡ σκέσης.

Τὸ συμπέρασμα μετὰ ταῦτα εἶναι, ὅτι δὲν δύναται νὰ γνητὸς περὶ πολλαπλότητος τινος ἐνεργειῶς ἡ κηρύξιση διὰ πασσον περίπτωσιν ἀτελείας τῶν ἐνόμουν σκέσεων. Νέα ἀκροδήτης ἡ δικαιοσύνη διάκρισης μόνον τοτε μὲν δύναται νὰ ἔη λόγον, ὅπου πρόκειται νὰ προσβληθῶν διάφορα τῶν δηλητικασθέντων ἀποτελεσμάτων, εἴτε αὐτὰ εἶναι ἡθελημένα εἴτε μη.

§ 2.

Περιπτώσεις ἐκ τοῦ ἀμπραγμάτου δικαίου.

12.—Τὸ δικαίωμα τῆς ἴδιοκτησίας εἶναι δυνατὸν κατὰ τὸ K i p p (Doppelwirkungen σελ. 221) νὰ θεμελιώται ἐπὶ δόσο ἡ περισσοτέρων σύντοτελῶν τρόπων ἀποκτήσεως. "Οπως ἔπει τῶν ἐνοχῶν δύναται τις ἐπανειλημένος νὰ ἴστοργεθῇ τὸ αὐτὸν πρᾶγμα εἰς τὸ αὐτὸν πρόσωπον, σύντο καὶ τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τῆς ἴδιοκτησίας εἶναι δυνατὸν ν' ἀποκτηθῇ ἐκ πλεό-

4) Ποβλ. P. O e r t m a n n, Die Rechtsbedingung, 1924, σελ. 89, καὶ τοῦ αὐτοῦ, Kommentar, 1927, I, Vorber., ποβ. § 143 ἐπ. 1, α, σελ. 516, Peter, σελ. 61, H u b e r n a g e l, Archiv f. civ. Pr., 197, σελ. 220 ἐπ., E n n e c e r u s - N i p p e r d e y, Allg. Teil § 190, III, 7, σελ. 725.

5) E. R i e z l e r, Die Anfechtbarkeit schwedend nichtiger Willenserklärungen, in Seuffert's «Blätter für Rechtsanwendung», 79)1909, σελ. 189 ἐπ.

ψων αὐτοτελῶν τρόπων, λ.χ. παραδόσεως καὶ ληστηρίας. Μεταξὺ συρροΐς ἐνοχικῶν ἀξιώσεων καὶ τῆς πολλωπλῆς ἀποκτήσεως τῆς ἰδιοκτησίας, δὲν διάλογει κατὰ τὸ Kipp διαφορά τις.

Περὶ τῆς συρροΐς τῶν ἐνοχικῶν ἀξιώσεων ἐγένετο ἀντέρω ἐδῆντος λόγος, ἔξηγήθη δὲ πᾶς αὐτὴ δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ὁντικῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς⁽¹⁾. Εἰτα τῆς ἰδιοκτησίας, ὡς δημοσιογράφεντας ἐνώπιον καταστάσεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος, νομίζομεν, περὶ συρροΐς τρόπων ἀποκτήσεως αὐτῆς. Τὴν ἀντίληψιν δὲ αὐτὴν εὑδίσκομεν ἀναμφιβιτήτως διατυπωμένην καὶ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ὑδατικοῦ δικαιου.

Εἰς τὸ διοικικὸν δίκαιον ἵκεντε περάγματι ὁ κανὼν, ὅτι ή ἰδιοκτησία ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πρόσωπου καὶ μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενον. Ο κανὼν δὲ αὐτὸς ἀποτελεῖ κρατούσσαν ἄρχην καὶ εἰς ὅλα τὰ σύγκρονα δίκαια: ὁ ἥδη ἰδιοκτήτης δὲν δύναται ἐκ νέου νὰ καταστῇ ἰδιοκτήτης, η ἄλλος, ἐὰν διάλογου πλείους λόγοις ἀποκτηθείσεως τῆς κυριότητος, τότε εἴς αὐτῶν μόνον εἰς θὰ λατουργήσῃ.

Οἱ ὄμοιοι δίλεγον: amplius quam semel res mea esse non potest (II. 44.2.14.2, Paulus). Τῆς γενικῆς δὲ αὐτῆς ἀρχῆς ἀποτελεῖσθαι ἐφαρμογὴν καὶ αἱ διατάξεις II. 18.1.16 πρ. (Pomponius, Bac. 19.1.15). «Καὶ εἴδος καὶ ἀγνοῶν δινογύ- ωσας ἀγοράζει τὸ εμέν...», II. 13.7.40 πρ. (Papinius, Bac. 25.1.39): «Ἀνισχύρως ὁ λεβεστης ἀγοράζει παρὰ διανεστοῦ τὸ ἐνέπιον, οὐδεμίᾳ γάρ ἐστιν ἀγορασία τοῦ ἴδιου πρό- ματος...»⁽²⁾.

Οἱ Κιρρ ἀναρρέει ως ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας του καὶ ἦστο ὁ διοικητὸν δίκαιον τὸν ν. II. 49. 15. 12. 8. (3). Τὸ γω-

1) Bl. ἀνατέρῳ σελ. 22 ἐπ., 26.
2) Bl. καὶ II. 18.1 39 πρ. Julianus, Bac. 19.1.37, II. 45.1.16 πρ. (Bac. 43.1.16, Suppl. Basil. Ferrini Mercati σ. (Zētou, Bacchini, 4, σελ. 273), π. 45. 1.29 § 1, 31 καὶ 128 (Ulpianus, Bac. 43.1.28, 29 καὶ 126), II. 46 3.2.4 (Marcellus, Bac. 26.5 72 § 4).
3) II. 49.15.12.8 (Ulyphonius): Et si ignorans captivum, existimans

οἷον ἀποδεικνύει κατ' αὐτὸν (Doppelwirkungen σελ. 222) τὸ δινατὸν ληστηρίας εἰτι ἴδιου πρόσωπος. Τοῦτο δὲν εἴναι δημοσιογράφεον νὰ παραδῷσῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἀρχικὸν κήριον, εἰναὶ οὗτος κατέβαλε τὸ εἰς τὸν ἔχθρον μετρυθὲν τίμημα τῆς ἐξαγορᾶς: ὁ redemptor ἡδύνατο νὰ καταστῇ κύριος τοῦ δούλου διὰ ληστηρίας. Κατὰ τὸ ιουστινίνειο τούναγκτον δίκαιον, ουμφώνως πρὸς διάταξιν μετακατασκήν ἀγνώστου αὐτοκράτορος, ὁ redemptor καθίστατο εὐθὺς δημόσιος ἀπὸ τῆς ἐξαγορᾶς κύριος τοῦ δούλου, ὑπερέστιος δημοσιογράφου εἰς τὸν ἐκγαρήσιο εἰς τὸν ἀρχικὸν κύριον, καταβάλλοντα τὸ τίμημα στὴν τὸν ἔχηγόροσο. Εἰτα τὸ ἀνωτέρῳ καρότον ἔξηγόροσε τὸν ἀγνῶστον δούλον, ἀγνῶστην ὅτι ἐπόμετο περὶ αἰχμαλώτου, καὶ διορίσταται ἐν τούτου τῷ πρόσωπῳ αἱ περὶ ληστηρίας τοῦ servus redemptus διατάξεις. Γίνεται δὲ δικαῖον εἰς τὸ ληστηρίον, προφρενῶς παρεμβεβλημένον, ὅτι ἐὰν δὲν ἴσχεν ἡ μετακατασκήν διάταξις, καθ' ἣν ὁ redemptor καθίστατο ἰδιοκτήτα τοῦ redemptor τότε θὰ ἥθηται ὁ redemptor, οὐ ληστηρία (nisi constitutio eum proprium fecisset, usucapi potuisse...). Δὲν πρόκειται ἐπομένως ἐνταῦθα, νομίζομεν, περὶ ληστηρίας ἴδιου πρόσωπος, ἀλλὰ περὶ ληστηρίας, ἢ τις θὺ ἐλέμψατε ληστηρίας κατὰ τὸ κλασσικὸν μόνον δίκαιον, δόπου ὁ redemptor ἀπλῶς νομῆν ὅτι καὶ κυριότητα ἐπὶ τοῦ δούλου ἀπέκτη. Η συρρής ἀπόρρηψις τῆς πολλωπλῆς ἀποκτήσεως τῆς ἰδιοκτησίας διατυπώνεται ὅπτος εἰς

venerentis esse redemnit, an quasi usucepisse videtur, scilicet ne post legitimum tempus offerendi pretii priori domino facultas sit, videamus, nam occurrit, quod constitutio, quae de redemptis lata est, cum redemptis servum facit, et quod meum iam usucapere me intellegi non potest. rursus cum constitutio non deteriore causam redemptum, sed si quo meliore efficerit, perenni ius bonae fidei redemptis vefutissimum et iniquum et contra iuramentum constitutionis est: ideoque transacto tempore, quanto, nisi constitutio eum proprium fecisset, usucapi potuerit, nihil ex constitutione domino superesse recte dicetur.

τὸ χωρίον, τὸ δποῖον ὅμειον ὅτι εἰς τὴν λογὴν τῶν περιχρηστηρίας διατάξεων occurrit, quod constitutio, quae de redemptis lata est, eum redimentis servum facit, *et quod*

meum non possum me intelligi non potest. Ἀπολύτως

έστραμμένην ἐπομένως νομίζομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Kipp διθεὶσαν λόσιν⁽¹⁾. Πολλαπλῆς δηλ. μόνον δὲν ἀναγνωρίζεται,

ἄλλα καὶ ὅμητος διπολεῖται ἔντονοθι.

Τὸ διδύνατον τῆς διπλῆς ἀποκτήσεως τῆς ἰδιοκτησίας ἀναγνωρίζεται ὡς ὁμητὴ καὶ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας. Ρητῶς οὖν ἀποκλείεται εἰς τὸν ὄφελέτην τὸ δικαίωμα

ὑματος κατὰ τὸ διδύον 711 τῆς Γαλλικῆς, ἐξ οὗ ἐλήφθη

καὶ τὸ διδύον 975 τῆς ἡμετέρας Πολιτικῆς Δικονομίας. Εἰς

τὸ γερμανικὸν δικαίου ἀντιθέτως διναταὶ καὶ ὁ ἰδιοκτή-

της κατὰ τὸν πλαστορρασμὸν νὰ ὑπερθεματίζῃ, κατὰ δητὴν

δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι δινατὸν νὰ συμφέρῃ τῆς ἰδιοκτησίας

τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (§ 1239) διάταξιν. Η διάταξις αὐτὴ

49) γενικώτερον, ή πολλαπλῇ ἀπόκτησις τῆς ἰδιοκτησίας εἶνε

ἐν πάσῃ περιπτώσει δινατῆ, διότι «ἡ συγκεκριμένη ἔνομος

συνέπεια: ἰδιοκτησία», ή διπλαὶ δὲν εἶνε οὔτε «κατάστασις,

οὔτε πρᾶγμα τι ἀλλ’ ἀπλῶς ἔνοιαι νομῆ» προκύπτει δις

διαν διφέρονται δύο πρὸς τούτο λόγο, Α.χ. παράδεισος καὶ

λογοτητοί. Είναι δηλος περιέργον πᾶς δ Peter, δ διπλος εἰς

τὴν διατριβὴν του δὲν παύει ἀπορέτου ἀπὸ πάσης μεθόδου

τοῦ σκέπτεσθαι τῶν θετικῶν ἐποτητῶν, θεωρεῖ ἐν τούτοις

φως πραγματικὸν μόνον τὸ «ἐν τόπῳ καὶ κρόνῳ προσδιωρισμέ-

νον γεγονός» (σελ. 17), καὶ ἀκολουθεῖ καθαρῶς ὑλιστικὴν

μεθόδον, ἀρνούμενος τὴν πραγματικότητα τῶν νοητικῶν κα-

ταστάσεων. Πραγματικὸν δὲν εἶναι μόνον τὸ ἐν τῇ φύσει

ὑπάρχον, τοιοῦτο εἶναι πᾶν δὲν παρόντες ἔνεργειαν. Η ἴδι-

4) Ποτὲ τὸν Kipp αμφοτενεὶ καὶ δ Winisch e i d, Pandekten⁴, I,

186, σημ. 14.Πλὴν τῆς αὐτοῦ βιβλιογραφίας βλ. ὄντως 18105 Hug o Kru-

z e r, Captivus redemptus, ἐν Zeitschrift der Savigny-Stiftung, 51, 1931, τό-

μηρικὴ ἀπονομής τοῦ 1931, εἰς «Auxetos Bußgeldvō Δικαίου, Τονού-

5) Οὐρω M. W o l f f, Sachenrecht⁵, 1932, § 106, VI, 2, σελ. 636.—

νόμου περὶ ἀνακυρωτικῶν ἀπονομῶν τῆς 24 Μαΐου 1879 νομ. τὴν 20

6) Archiv f. die civil. Praxis, 137, 1933, σελ. 283.

έδο, ή δεκτὴ τῶν πολιτικῶν ἀνεργειῶν. Τούτην ἀποκλεσουν δύναται ἐπὶ ἰδιοκτησίας διὰ πᾶν δικαιου καὶ διλοι γενικάτεροι λόγοι.

Ο Kipp (loc. cit. σελ. 221) ἐδέχθη τὴν διπλῆν ἀπόκτησιν τῆς ἰδιοκτησίας μόνον ἀν ἡ δινατεῖα αἵτια τῆς ἀπόκτησεως ἐπῆλθε πρωτοτύπως διότι παραγόντως εἶναι διδύνατον εκ νέου ν ἀποκτηθῆ ἡ εὐτὴ ἰδιοκτησία, ἀφοῦ μετὰ τὴν γενομένη ἀποκτήσιν, ὁ ἀπόκτησις διναται νὰ ἀπολλογιῶσῃ καὶ τὸλμη δικαίωμα ἰδιοκτησίας τὸ διποῖον δὲν ἔχει πλέον! Εναντίον τῆς γνώμης ταύτης διενύπωσεν ἀνιρρήσεις τινας ὁ Hubernagel, ἀποδεκθεῖς⁽⁶⁾ καὶ ἐπὶ δινατεῖας παραγόντου κτήσεως τὴν ὀργὴν ταῦτην. Κατὰ τὸν Peter (loc. cit. σελ. 49) γενικώτερον, ή πολλαπλῇ ἀπόκτησις τῆς ἰδιοκτησίας εἶνε ἐν πάσῃ περιπτώσει δινατῆ, διότι «ἡ συγκεκριμένη ἔνομος συνέπεια: ἰδιοκτησία», ή διπλαὶ δὲν εἶνε οὔτε «κατάστασις, οὔτε πρᾶγμα τι ἀλλ’ ἀπλῶς ἔνοιαι νομῆ» προκύπτει δις διαν διφέρονται δύο πρὸς τούτο λόγο, Α.χ. παράδεισος καὶ λογοτητοί. Είναι δηλος περιέργον πᾶς δ Peter, δ διπλος εἰς τὴν διατριβὴν του δὲν παύει ἀπορέτου ἀπὸ πάσης μεθόδου τοῦ σκέπτεσθαι τῶν θετικῶν ἐποτητῶν, θεωρεῖ ἐν τούτοις φως πραγματικὸν μόνον τὸ «ἐν τόπῳ καὶ κρόνῳ προσδιωρισμένον γεγονός» (σελ. 17), καὶ ἀκολουθεῖ καθαρῶς ὑλιστικὴν μεθόδον, ἀρνούμενος τὴν πραγματικότητα τῶν νοητικῶν καταστάσεων. Πραγματικὸν δὲν εἶναι παρόντες ἔνεργειαν. Η ἴδι-

πάλιν νὰ δημιουργηθῇ. 'Αποκλείεται ἐπομένως κάθε πολλα-
πλότης εἰς τὸ σημεῖον αὐτό.

'Η λόγισις αὐτὴ συμβιβάζεται καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ συγ-
χρόνου θετικοῦ δικαίου ἀναγνωρίζομένην ἔνοιαν τῆς ἰδι-
οκτησίας δις ἀποριούστου καὶ ἀποκλειστικοῦ ἐμπραγμάτου
δικαιώματος. Μὲ τὴν κρατοῦσαν δικαιίην ἀντίτυψιν τῆς
ἰδιοκτησίας (⁷), δις ἀφηγημένου καὶ ἀποκλειστικοῦ δικαιώ-
ματος, δὲν εἶναι δυνατή ἡ ὑπορξίς παρ' αὐτὴν καὶ ἀλλου δι-
καιώματος μὲ ἀντικείμενον τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δις σύνολον. Δι-
πλὴ ἰδιοκτησία δὲν ὑπάρχει. Η διηγημένη ἰδιοκτησία ἔξ-
αλλου τοῦ παλαιότερου γερμανικοῦ δικαίου (Ober—, Unterei-
gentum), δὲν ἀπελέσθη καὶ αὐτὴ ἔξαιρεσιν ἀπὸ τῆς γενιτῆς
ἀρχῆς. διότι τὸ Obergegentum διέρρεε καὶ κατὰ περιεχόμε-
νον τοῦ Untereigentum, οὐδέτερον δὲ τούτων συνέπειτε
πρὸς τὴν ἀφηγημένην ἔνοιαν τῆς ἰδιοκτησίας.

'Η ὁμοιαὶ δῆμος amplius quam semel res mea esse
non potest θεμελιῶται καὶ λογικῶς ἔξ αὐτῆς τῆς ἔνοιας
τῆς ἰδιοκτησίας. Τὸ θετικὸν δίκαιον ἀσφαλῶς δύναται νὰ
ὅρισται καὶ τὸ ἀντίτυπον. 'Αλλὰ τότε πρέπει νὰ θυσιάσῃ καὶ
τὴν ἔνοιαν τῆς ἰδιοκτησίας δις ἀποκλειστικῆς διὰ πάντα
τρίτου πλήν τοῦ δικαιούχου ἔξουσίας, δις καὶ τὴν θεμελιώδη.
διάκρισιν σχετικῶν καὶ ἀπολόγτων δικαιομάτων. 'Εν πάσῃ
ὅμως περιπτύσσει, νομίζομεν, ὅτι καὶ τότε δὲν θὰ ἥδυνται νὰ
καθιερωθῇ τὸ θετικὸν δίκαιον τὴν ἀρχὴν τῶν πολλαπλῶν
ἔνεργειῶν. Θὰ ἔδημοιόγρψη τὸ πολὺ περιπτώσεις συμβοῦσι
ἀξιόσησον, ἐκ τῶν οποίων ἵκανοποιουμένης μᾶς, αἱ ἄλλαι θὰ
καθίσταντο ἀδρανεῖς, ἐπειδήθεντος τοῦ συστοῦ δι' ὃν ἔτε-
θησαν.

13.— Τὰ ἔμπρύγματα δικαιώματα δικράνωνται παρ'
ἡμῖν ἀφ' ἐνὸς εἰς τὸ ἀπόκτοντον δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας
⁷⁾ 'Αντιτίθεσις ποὺς τὴν ἀγροτικὴν γερμανικὴν ἀντίτυψην καθ' ἡν
κρητίδα ἀποτελεῖ τὸ σύνολον τῶν δις τοῦ πεντηκότερος δυνατῶν μεγαλύτερων
εξουσῶν. Βλ. οπιτῶν Otto v. Gierke, Deutsches Privatrecht, II,
σελ. 250. Στηριζόμενη τοῦ 'στοιχείου δικαιοσύνης' πού, 'Εγινε, τῶν αὐτοτίθεσων
τοῦ κανονικοῦ δικαιοσύνης' πού, 'Εγινε, τῶν αὐτοτίθεσων

καὶ ἀφ' ἕτερου εἰς τὸ περιῳδισμένης ἐκάτευσος λοιπὸ ἐμ-
πρόγματα δικαιώματα: δονδεῖται, ἐμφύτευσιν, ἐπιφάνειαν, ἐμ-
πρόγματον δοφάδειαν. Τὸ τελευταῖα ταῦτα εἶναι πάντα jura
in re aliena, ὑφίστανται δηλ. μόνον ἐφ' οἷσιν ἀνήκουν εἰς
ἄλλο τὴν τοῦ ἰδιοκτήτου πρόσωπον.

'Η διάκρισις αὐτὴ δὲν εἶναι ὅμως καὶ ἡ μόνη λογικῶς
δυνατή. Οικονομικὴν σημείωσιν δυνατῶν νὰ ἔχουν καὶ ἐμ-
πρόγματα δικαιώματα δικτύο εἰπεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ίδιου
πρόγματος ὑφιστάμενα, λορδὶς ἐκ τούτου ν' ἀπορροφῶνται
ὑπὸ τοῦ εὑρητέρου δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ τὴν
ίδιαν αὐθισταρεῖν διατρησούντα. Τὴν αὐτοτίθεσιν δὲ τῶν
τοιούτων δικαιωμάτων ἔνοδος ἀνεγνώρισαν αἱ νεότεραι νο-
μοθεσίαι, ἴδιως, μὲ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐμπραγμάτου ἀσφα-
λεός καὶ ἐπὶ ίδιου πρόγματος (⁸).

'Ος πρὸς τὴν νομικὴν φύσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν
ἥποδογειν παλαιὰ καὶ μεγάλη ἔρις (⁹). Μὲ τὴν περὶ πολλαπλῶν

1) Τὸ γαλλικὸν καὶ ταχικὸν δίκαιον ἀγνοεῖν τὴν ἀμυντικὸν πολιτικὸν
ἐξ ίδιου πρόγματος. Εἰτε τὸ ἀναπάτερον τοῦ code civil δίκαιον ἀνεγνωρίζετο
τούτων εἴδος δικαιωμάτων ἀρχαίων τοῦ ίδιου πρόγματος, αἱ διὰ τοῦ νό-
μου τῆς 9 messidor ἔτους III (1795) εἰσαγόθαις cédules hypothécaires'
πρόβλ. C o i n-C a p i t a n t, Cours élémentaire de droit civil français,
II, σελ. 878 ἐπ. Διὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον τεθῇ. E. H e y m a n n sv H o l-
tzendorff-K o h l e r Enzyklopädie der Rechtswissenschaft, II, 1914,
σελ. 829. Εἰτε τὸ αγγλικὸν δίκαιον η κυρτὴ πορνὴ ἀναγνωρίζεται πολιτικός, τὸ
mortgage, δὲν ἡ τὸ περιουσιούντον εἰσαγωγικὸν δικαιοίαν. ἀλλὰ ἐξιτε
πολύτικη ἀκαρποτεχνικὴ περιβίθεια κυριότερος. Η αὐτοτίθεσις αὐτὴ ἐπιφο-
τοῖται ὑπὸ τὴν επίδιαιν τοῦ δικαιοῦ τῆς Equity, εἰτε τὸ σύγκονον δὲ δικαιού-
του Law of Property Act τοῦ 1925, ἡ ἐπὶ ἀνώτερον εἰσαγόθαις ἐξαιρετικὸς
εἰτε πλέον ἀμφίκτιον δίκαιον περιωρισμένων. Περβ. ἐπὶ τούτων πίνακων
gesetze der Gegenwart, II, 1931, σελ. 507 ἐπ. A b r. σελ. 524 ἐπ. τοῦ τοῦ δι-
καιούματος τοῦ ἐμπρότου ὀφελέτου πήρος ἐκγονών τοῦ ἀνεγνωρίζεντος πρόγ-
ματος (equity of redemption). Η διεράγει τὴν ἀπόκτησις τῆς δικαιοσύνης
δὲ ἀποτελεῖ πολλαπλὴν τὰ ἔργατα. — Τὰ ἐπὶ ίδιου πρόγματος δικαιωμάτων
173, 177, 182, 196, 197, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 997, 998, 999, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1087, 1088, 1089, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1096, 1097, 1098, 1099, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1146, 1147, 1148, 1149, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1176, 1177, 1178, 1179, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1193, 1194, 1195, 1196, 1196, 1197, 1198, 1199, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1213, 1214, 1215, 1216, 1216, 1217, 1218, 1219, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1223, 1224, 1225, 1226, 1226, 1227, 1228, 1229, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1233, 1234, 1235, 1236, 1236, 1237, 1238, 1239, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1243, 1244, 1245, 1246, 1246, 1247, 1248, 1249, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1253, 1254, 1255, 1256, 1256, 1257, 1258, 1259, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1263, 1264, 1265, 1266, 1266, 1267, 1268, 1269, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1273, 1274, 1275, 1276, 1276, 1277, 1278, 1279, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1283, 1284, 1285, 1286, 1286, 1287, 1288, 1289, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1293, 1294, 1295, 1296, 1296, 1297, 1298, 1299, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1303, 1304, 1305, 1306, 1306, 1307, 1308, 1309, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1313, 1314, 1315, 1316, 1316, 1317, 1318, 1319, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1323, 1324, 1325, 1326, 1326, 1327, 1328, 1329, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1333, 1334, 1335, 1336, 1336, 1337, 1338, 1339, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1343, 1344, 1345, 1346, 1346, 1347, 1348, 1349, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1353, 1354, 1355, 1356, 1356, 1357, 1358, 1359, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1363, 1364, 1365, 1366, 1366, 1367, 1368, 1369, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1373, 1374, 1375, 1376, 1376, 1377, 1378, 1379, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1383, 1384, 1385, 1386, 1386, 1387, 1388, 1389, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1393, 1394, 1395, 1396, 1396, 1397, 1398, 1399, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1403, 1404, 1405, 1406, 1406, 1407, 1408, 1409, 1409,

ἐνεργείῶν θεωρίαιν ἥδη, εὐνόητον εἴναι πᾶς ἐπεδιώγηθη δι' αὐτῆς νὰ ἔξηγηθῇ ή νομικὴ φύσις τῶν ἀκταινόμετων δικαίων, ποιηγούμενον ἐπὶ ίδιου πράγματος. Διότι ἐκ πρώτης ὅψεως φανερώτερον ἔτι δικαιούτον ὅτι δύο δικαιώματα, τῶν ὅποιων τὸ έν καλύπτεται τὸ ἄλλο (ή ἰδιοκτησία καὶ τὸ πειθαρισμένον δικαίωμα ἐπὶ ίδιου πράγματος), μόνον μὲ τὴν ἀποδοχὴν δικαιήσει αὐτῷ τὸ συνήθιτον δικαίωμα τῶν δικαιόνων ἐνεργείας τῶν ἑνόμων συνεπειῶν ἐκάστου ἐξ αὐτῶν διναται νὰ νοηθῇ. Φρονοῦμεν ἐν τούτοις τοιναντίον ὅτι οὕτω ἔδος πρόκειται περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς δοκτηρίας πολλαπλῶν ἐνεργειῶν.

Τὴν καριτερέαν περίπτωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἀποτελεῖ ή ὑπὲκ τοῦ ἰδιοκτήτου ὑφισταμένη ἐπὶ τοῦ ίδιου πράγματος ἐμπρέγματος δισφάλεια. Παρότι τὸς πολλὰς περὶ τῆς νομικῆς τῆς φύσεως διμφύβολας (¹), κρατοῦσσα εἴναι ή καὶ ὁρμοτέρα γνώμη, καθ' ἣν ἐπὶ ταύτης πρόκειται πειθαρισμένον ἐμπρέγματον δικαιόματος ἐπὶ ίδιου πράγματος μὲ αὐτοτελή διὰ δικαιου ὑπαρξίαν. Ορώμενον τὸ δικαιόματα ὑποκειμενικῶν, ἐξ ἀπόλυτως δηλ. τοῦ δικαιούκου προσώπου, καλύπτεται τούτο τελείως ὑπὸ τοῦ εὑριστέρου δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας. Η αὐτοτέλεια ὅμως τοῦ δικαιώματος ἐπὶ ίδιου πράγματος καθίσταται φανερὸς εἰς τὴν ἀπομεμενήν του ὄψιν, διότι αἱ ἔδος αὐτοῦ πηγάδουσαν αὐτοτελεῖς ἑνομοιοι σχέσεις δινανται νὰ γνωστοποιηνται καὶ εἰς τοὺς τρίτους, ίδιος δέ διότι τὸ δικαίωμα αὐτὸν διναται ν' ἀποκτήῃ ίδιαν σε-

pothek des Eigentümers, 1898 Bl. καὶ R. v. J. H. e r i n g, ἐν Jahrbücher für die Dogmatik, 10, 1871, σελ. 456 επ., 490 ἐπ. 'Ιδιος δικαίος την ἐν M. W o l f t, Sachenrecht', 1932, § 143 ἐν σημ. σελ. 340 βιβλιογραφίαν ὡς καὶ τὴν τρίτη R o h l i n g, ἐν Schlegelbergers Rechtsvergleichendes Handwörterbuch, III, 1931, σελ. 828 μηκονομενήν τουτένιν. Αὐτοῦ σελ. 816 ἐπ. συγκριτικὴ ἐπὶ τοῦ θεματος ἔργου.

3) 'Ἐκ τῶν σχετικῶν θεωριῶν τῶν εἰς τοῦ H a r t. m a n, Rechte an der eigenen Sache, 1871, σελ. 73 ἐπ. καθ' ἣν ἡ ἐμπρέγματος ἐπὶ ίδιου πράγματος δισφάλεια διαφέρει κατὰ περιεργμένον τῆς ίδιοκτησίας. Αντιθέτως δημος ἡ ἀποφασιστὴ πόλης την γενικὴν δικήν, δικαιούτων την εμπρέγματος δισφάλεια δημος καὶ κάθε δικαιούματος δικαιώματα είναι κλάσης δικαιούματος ένοπλος της πολιτείας. Περὶ τῶν λοιπῶν θεωριῶν συνοπτικῶν βλ. M. W o l f, Sachenrecht', 1932, § 147, σελ. 545.

οὖν τόσον ἔναντι τῶν δικαιωμάτων ἐμπραγμάτων βαρδῶν, ποιηγούμενον ἡ ἐπόμενον αὐτῶν, δισφάλεια καὶ ἔναντι τῆς ιδιοκτησίας. Οὔδεμία δυσκολία γεννᾶται μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὸ συστῆμα τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰ δημόσια βιβλία τῶν ἀλιούσεων τῶν ἐπὶ τοῦ δικαιήτου ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων. Αἱ δημοσιογόνειαι ἔνωμοι σύζεσται δὲν διαφέρουν τῶν συνήθιστων σχέσεων τῶν jura in re aliena. Η αὐτοτέλεια ἐξ ἄλλου κλίσματος μᾶλλος τῆς ἀπολήπτου ἑνομοιας τῆς ιδιοκτησίας, καὶ ὑπόκλιστος του εἰς ιδιαίτερον ἐμπράγματον δικαιωμάτης δὲν ἀποτελεῖ, νομίζομεν, διπλῆν την ἐνεργειαν, διότι τὸ νέον τούτο ἐπράγματον δικαιόματα ἀντικειμενικῶς δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῆς εὑριστέρας ἑνομοιας τῆς ιδιοκτησίας. Η ἐνδριγεῖται τῆς τελείας ταύτης ἐξικνεύτριας μόνον μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, εἰς τὸ ὅποιον ἀρχίσει νὰ ἐνεργῇ τὸ δικαιόματα ἐπὶ ίδιου πράγματος, Τοῦ τελευταίου δὲ τούτου ή αὐτοτελεῖς ὑπαρξίας καὶ τελείας ταύτης ἐξικνεύτριας μὲν εξαιρετικὰ ἀποδεικνύεται καὶ δικαιωμάτης του αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ἔξουσίας του πρὸς διαδεστήν καὶ τῆς ιδιοκτησίας του (⁴). Η τουτάη τοῦ ιδιοκτητοῦ ἔξουσία πρὸς αὐτοτελή διάβεσιν τῶν δύο αὐτῶν δικαιωμάτων ἀπὸ τὴν ἀποδεικνύεται διαφορὰ δὲν εἴναι μᾶλλος ποσοτική. Αὐτὸς ὅμως ἀκριβῶς ἀποκλείεται ἐνταῦθα τελείως τὴν ἀποδοχὴν τῆς θεωρίας τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν (⁵).

έκη ἔδαφος ἐφαρμογῆς. Προκειμένου οὗτο περὶ ὑποθήκων, ἐὰν ἔγγραφοῖν διαδοχικῶς δύο ὑποθήκαι ἔπει τοῦ αὐτοῦ ἀκούτου πρὸς ἔξαστράσιν τῆς αὐτῆς ἀπατήσεως, μὲ τὴν παρότινην ἰσχύουσαν δικῆν, καθ' ἥν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνυπόθηκου διενειστοῦ περιλαμβάνει ὅλον ἐν γένει τὸ ἐνυπόθηκον κατῆμα, ἢ αὐτὴ ἀπατήσις σ' ἀσφαλίζεται δις μὲ τὰς δύο ὑποθήκας. Οὐδέποτε δικαίως ἡ ἀπατήσις αὕτη θὰ δινοται καὶ δἰς νὰ ἵκανοποιηθῇ! Η διπλῇ ὑποθήκῃ δικαιολογεῖται ὀπλῶς ἀπὸ λόγους μείζονος οικονομικῆς ἔξαστραλίσεως τοῦ ἐνυπόθηκου πιστωτοῦ. Εὖτε αἱ ἔγγραφεῖσαι διπλῆικα εἰνε μία ἢ δύο, τοῦτο δὲ σημαίνει τὸ διαιτερον, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει δὲν προκόπει πολλαπλῆς τις. Οὕτω παρότιν.

Τὸ διηγήμα δικαίως δὲν ἔμφανται δίλιως καὶ ἄπει τὸ γενικὸν δίκαιον, διὰ τὸ διπλὸν ὁ Peter (¹) εἶδεθη τὰς πολλαπλᾶς ἐνεργειας λόγῳ τῆς εἰς αὐτὸν διατυπουμένης ποικιλίας τῶν εἰδῶν τῶν ὑποθηκῶν. Ο ἐνυπόθηκος πιστωτὴς εἶνε οὗτος δινατόνεν Γερμανίη νὰ ἔγγραψῃ δοκιμῶς ἀπλῶν συνήθη ὑποθήκην (Verkehrshypothek τῆς § 1186), ή οπούδεν δεν διερρέπει αὐτητορίας παρεπομένη τῆς ἀπατήσεως, δινοται δηλ., νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἀνεξαρτήτως αὐτῆς. Εὖτε ο αὐτὸς πιστωτὴς πρὸς ἔξαστράσιν τῆς αὐτῆς ἀπατήσεως ἔγγραψῃ ἐπιγενούμενος καὶ εἰδικὴν ἀσφαλιστικὴν ὑποθήκην (Sicherungshypothek), ή οπούδεν μόνον δύο μὲ τὴν ἀσφαλισμένην ἀπατήσιν δινοταται νὰ ὑφίσταται, καθὼς νὰ δοκῇ διὰ τὴν ὑπόστασιν αὐτῆς ή ἐκ τῆς γενομένης ἔγγραφῆς δημοσίᾳ τοῦ κτηματο-

Αγοίου πότις (§ 1184 Γερμ. 'Αστ. Κάδ.), καὶ πόλιν, νομίζομεν, ὅτι δὲν προκύπτει πολλαπλής πιστωτοῦ. Διότι, καὶ ὃν δικοὺη δεκτήμεν, ἀντίθετος πρὸς τὴν δικαιοσύνην γνώμην (¹), τὸ δυνατὸν τῆς τοιωτῆς διπλῆς ὑποθηκεύσεως, πάλιν δὲν θὰ πρόσεται πολλαπλὴ τις ἐνέργεια, ἀφοῦ ἐν πάσῃ περιπτώσει διενέργεια διαφέρει τῆς πρὸτης ὑποθήκης καὶ κατὰ περιεργίουν (²).

§ 3.

Περιπτώσεις ἐκ τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου

15.— Έκ τῶν εἰς τὸ ἐνοχικὸν δίκαιων ὀπαφερομένων περιπτώσεων πολλαπλῶν ἐνεργειῶν, διηγήματα προκύπτουν ἐπὶ συρροΐς τοῦ δικαιώματος ὑπανοχωσήσεως καὶ διαρροσίας. Εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον τὰ διηγήματα αὐτὰ γεννῶνται λόγῳ τῆς διαφορετικῆς ἐνεργειας τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν (³).

²⁾ Περ. ἀποφίσεις τοῦ Γερμανικοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἐν R. G. Entscheidungen κόρ. 181 σελ. 20, τόμ. 112, σελ. 157 ὡς καὶ τηνὲν M. W o l f, Sachenrecht⁴, § 148 σημ. 2 νομολογίαν γερμανικῶν 'Εφετείων. — Εἳς τῆς ὑποθήκης «ἀνορτού» ποσοῦ (Höchsthypothek) αἱ λόγους δὲν δινοται νὰ είναι μόλις. Κατὰ § 1190 B.G.B. δύναται νὰ ἔγγραψῃ ὑποθήκην κατὰ τρόπον, ὅπερ νὰ καθορίζεται μόνον τὸ ὑπότακτο ποσό μέχρι τοῦ δικαιού τὸ δικαιοθεατούμενον μέγιστον, ἐπιφυλασσομένῳ τοῦ διμεροῦ καθομομοῦ τῆς ἔξαστραλισθησομένης ἀπατήσεως διὰ πετυχευτερού χρόνου. Σύμφερος δ' εἶναι εἰς τὰς φυτεύσεις σιναλλαγῆς προκειμένου περὶ μᾶλιστούς λαγυρισμοῦ ἢ μάλιστον διαρκῶν φέρεσσον, νὰ ἔγγραψεται καὶ δινοται ὑποθήκη εκνευτού ποσοῦ διδοκής ημέλεθεν γερμανοῦ ὅτι αἱ πρὸς ἔξαστράσιν ἀπατήσεις διερμηνίουν κατὰ ποσὸν τὸ ὑπότινον ποσόν της πορτής ὑποθήκης προβλεπόμενον ἀνότατον ὑπότινον. Πρόσκειται μεριὰ τούτα διηγῆματος διπλῆς ὑποθήκης αναγένεται ποσοῦ. Προσανατολεῖται δὲ τὸ ποσόν της αὐτῆς, ωστε νὰ ἐνέργεια πολλαπλῶν τις. Τῆς μαζὸς δὲν κακάνεται μόνο τῆς αὐτῆς, ωστε νὰ ἐνέργεια πολλαπλῶν τις. Διότι κατ' αὐτούσιαν καὶ δοθῆν γενομένην ἡ διενέργεια ποσού δικού της διενομής τῆς διενομής της πλήρους ἀκαπνοτομείωσες εἰς της περιηγής ὑποθήκης. Οὕτω καὶ Γερμανικῶν 'Αναγυρικῶν: R.G.E. τόμος 122 σελ. 288. B.A. καὶ M. W o l f, αὐτόρθι § 158 σημ. 2β, σελ. 570 ὅπου καὶ νομολογία.
 ³⁾ Διά τυνες διλατ πεντηκόπεδης τολλαρίου ἐκ τοῦ ἀριθμού του της δικαίου, ιδίως πρωτηγόρειας ἐπὶ τοῦ αὐτορικοῦ, ἀλιτευτικοῦ καὶ φορονομικοῦ δικαίου.
 ⁴⁾ Πετερ, loc. cit., σελ. 47, σημ. 40.

τῶν. Εἶναι οὖτα ἀληθές, διὰ τόδου ή ἀκίνωσις / δύσου καὶ ή πάντας / φρόντισις ἀποτελοῦν κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἀμφέρεσ διαμορφωτικὰ δικαιώματα, διὰ τῶν διοτοιν ἐπιδιόκτητον μεταβολὴν ἔνδομου τυνος καταστάσεος τῇ μονομερεῖ κατοι ή μεταβολὴν ἔνδομου τυνος καταστάσεος τῇ μονομερεῖ τοῦ δικαιουμένου θελήσει, δις καὶ διὶ ἀμφότερα ἀσκοῦνται δι' ἀπότομου μονομερεῦσ δικαιώσεως γνωστοποιητεις ἀπλῶς σὶς τὸν τρίτον. Διαφέρουν δῆμος μεταξὺ των κατὰ τὸ ἀποτελέσματα: ἐπὶ ἀκινώσισις μέν, ὀσκηθεσις ταύτης ἀνατρέπεται ή ἔννομος σχέσις ἔξι ὑπαρκῆς, καὶ τὰ συμβληθέντα μέρη εὑθύνονται, ἀπλῶς κατὰ τὸς ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτομοῦ· ἢ τὸ ὑπανακωρήσεως τούναντίον ἔκστον τὸν μερῶν ἀποργούνται νὰ καταβληθείσας ἔκατέρωθεν παροχής κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 346, 347 Γερμ. Ἀστικοῦ Κώδικος. 'Ο δικαιούμενος ἀπομένως εἰς διάρρηξιν τῆς ἔννομου σγέσεως δύναται νὰ ἔχῃ συμφέρον ὅπως ἀκινώση αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν γενομένην ὑπανακωρήσιν, ἀφοῦ ή εὑθύνη του θέλει εἰλαφροτέρα ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐκτὸς ἂν συντρέχουν αἱ περιπτώσεις τῶν §§ 818 ἄρ. 4, καὶ 819 ἄρ.

1. B. G. B. (¹). 'Η τοιαύτη διαφροσετικής τῆς νομίμου ἔνεργειας τῶν δύο αὐτῶν δικαιωμάτων εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον σαφῶς ἀποκλείει, νομίζομεν, κάθε πολλαπλότητα. 'Η συρροὴ ἀπομένως ἀκινώσεως καὶ ὑπανακωρήσεως εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον δὲν εἴη γενεται μόνον, ὅπως δ' Kipp (²) θέλει, καὶ ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας του περὶ ποικαπλῶν ἔνεργειδῶν (³). Εἰς τὸ παρ' ἥμιντον ισχύον δικαιούντων τὰ προβλή-

¹⁾ Κατὰ § 818 ἄρ. 4 B. G. B. προσεκμένου περὶ τῆς ἐπὶ ἀδικαιολογήτου πλουτομοῦ ὑποχρεόντος πλούτον ἀπό της ἔνδομεως τῆς ἔκπειτας δικαιολογίας ἡ λίγτης εἰδίνεται κατὰ τὰς γενναῖς, πάγιας περὶ διὰ §§ 291-292 ἄρ. Κατὰ δὲ § 819 ἄρ. 1 τὸ αὐτὸς ίσχυει καὶ παὶ ἡ λίγτης ἡρο κακῆς πτώσεως, ἀν' οὕτω δὴ, ἐγνωμότερη την ἐλεγχόν τῆς νομίμου αἵτιος ή ἔκμαθε ταύτην ἐπεγνωμένος.

²⁾ Doppelwirkungen, σελ. 228.

³⁾ Διὰ τὸ ἀπέρχον δίκαιον βλ. A. v. T u b r, Allg. Teil. des schweizerischen Obligationenrechts, II, 1925, σελ. 550 ἄπ., 563 ἄπ.

ματα δὲν ἔμφανθησαν δῆμος καθ' ὃν καὶ ἐν Γερμανίᾳ τρόπον. Εἰς τὸ σπήγας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου δὲν μπαντρᾶ ὑπανακωρήσις ὡς αὐτοτελῆς διαμορφωμένον δικαιώματος τοῦ μὴ ὑπερημέρου ἐκ τῶν συμβαλλομένων μέρους, ἀντ' αὐτῆς ὅμως παρέλεται εἰς τὸ μέρος αὐτὸς κατὰ κονόντα σημαντικὴ πρὸς καταβολὴν ἡ διαφρένοτος ἐάν ή καταβολὴ τῆς παροχῆς δὲν γίνεται. 'Η διαφροσετικὴ ἔξι δικαιούντων δύνημισις τῆς ἀκινώσεως παρ' ἥμιντον μεταβάλλει τελεῖσας τὴν δύνην τοῦ προβλήματος.

Εἰς τὸ δικαιαϊκὸν δικαιον ἔλλειπει γενικὴ περὶ ὑπανακωρήσεως θεωρία. Τὸ ἐκ τοῦ νόμου παρεχόμενον δικαιώματος, συνθήκους ἰδίως ἐπὶ ἀγοραπαλησίας. Η περὶ ὑπανακωρήσεως πράγματι δεωρία διεντεύθη ἴδιως ἐπὶ τῆς συμβίστεως ταύτης, διότι ἐπὶ μισθόσεως καὶ ἐπαγγείλησης, ὡς διαρκῶν συμβίστεων, σημασίαν κυρίως κέρπεται ἡ καταγγελία, ἐπιφέρουσα τὴν διάλυσιν αὐτῶν εκ πυντ, ὅπι ex tunc ὅπος ή ὑπανακωρήσις.

Τὰ ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης προκόπτοντα προβλήματα συνέβασσεν ἡ ἐρημηνία ἐκ τῶν λόγων, αἱ ὀποῖαι ἐδόθησαν σίστας συγκεκριμένας περιπτώσεις, δις λ.χ. τὴν in diem additio, τὴν lex commissoria, τὸ pactum displicentiae, καὶ τὴν actio redhibitoria. 'Ἐπὶ τῆς τελευταίας, ἀναπτυξαντομένης τῆς διγοραστικής, διγοραστής ἔχει ἔνοχυτεῖν κατὰ τοῦ παλιτοῦ δέξιωστον πόδος ἀνάληψην τοῦ καταβληθέντος τυμήματος, ἐάν τὸ πρόσημα εἴλεν ἐλαστρόματα. 'Η ἔξωσις αὐτὴ εἴναι ἐνοχική, τὸ πετιτον τοῦ ἀγοραστοῦ συνισταται ἀπλῶς εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ καταβληθέντος τυμήματος. Αἱ λοιποὶ περιπτώσεις δὲν εἴναι ὅμοια λαγημέναι ὁμοφαίρητοσιν. 'Η ὅπηρα τοῦ ὑπὸ προθεσμίαν ὑπερθεματισμοῦ (in diem additio) παρέχεται εἰς τὸν

⁴⁾ Τὸ διμοτικὸν δίκαιον ἔμπροστει τὴν ἐκ τῆς συμβίστεως ὑπανακωρήσιν καὶ τὸν ἰδιαίτερον αὐτορυνίας μόνον ἀν ἡ παροχὴ τοῦ διφελούντος δὲν ἔχει πάλλον διὰ τὸν πατριτήν σημαδίσιν. Οὔτω λ.χ. ἐν Παρ. 46.1.185.2 (Scenovol. Περī, καὶ τὴν πατ', ἥμιντον νομοθεσίαν ἐν T. Zé p o u, 'Αστικὸς Κώδικ, 1930, § 1783 σημ., 1784 σημ., 1995 σημ. 2).

Περ. Ζέτου, Περὶ πολλαπλῶν ἔνεργειῶν εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον 5

ωλητὴν τὸ δικαίωμα νὰ διαλύσῃ τὴν συναρθεῖσαν ἀγοράδολησίαν, ἐὰν ἔντος ὀδοιπομένης προθεσμίας εἴρεσθι συμφόδευθος ἀγοραστής. Μὲ τὴν lex commissoria ὁ πωλητὴς διαυτοῦται νὰ ὑπαναγορήσῃ τῆς ἀγοραπωλησίας, ἢν ὁ ἀγοράτης δὲν καταβάλῃ ἐγκάρδως τὸ πίπητα. Τὸ pactum τέλος isplentiae δίδει εἰς τὸν ἀγοραστὴν δικαίωμα ὑπαναγορήσης δικαίωμα δὲν ὅρεσθι. Ἡ κατούσα ἐμμνεῖα εἰς, ἐὰν τὸ πρᾶγμα δὲν τοῦ ὅρεσθι. Ἡ κατούσα ἐμμνεῖα ἔχεται διὰ ἐπὶ τῶν προσθέτων αὐτῶν ἐπὶ ἀγοραπωλησίας ὑμφῶνων, ή ἐνέργεια τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπαναγορήσεως ἕπομοτάται πρὸς τὴν τῆς διαλυτικῆς αἰρέσεως (γ). Η λόγος δ' αὐτὴν ἀσφαλεῖς ἀνταποκρίνεται καὶ πρὸς τὰ πό τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπαναγορήσεως ἔξυπηρτοτάτην αἱμφέροντα. Τὸ μεταξὺ τῶν μερῶν συμφωνηθὲν δικαιώματος ταχαγωρήσεως δύναται νὰ ἔχῃ σκοπὸν: εἰς τὰ παρό-

5) Οὐτε Windisch d.K i p p. Pandekten⁶, II, § 323. Bl. ἐν σημ. αὐτῷ τὴν πλημονήρην βιβλιογραφίαν. Ἐπειδὴ οὐκεντανοῦ τὴν δικαιοδοξίαν περὶ πρέπει ipsi iure ἡ πλευταὶ μετὰ τὴν δικήσην τῆς ὑπαναγορήσεως. Τοῦτο δὲν εἶναι ὅμως διενικηθεῖσαν, καὶ εἰς τοὺς ἀναμνηστικοὺς νομικοὺς ἀνόικην. Ἐνοχικὴ ἀντὶς ἐνέργεια προβλέπεται ἐπ. 19.1.11.6 (Ulpianus), C. 4.49. Bl. ἐντὸς διὰ τὸ pactum isplentiae II. 18.5.6 (Paulus), διὰ τὴν lex commissoria II. 18.1.6.1 (Pomponius), II. 18.3.4 pr. (Ulp.), διὰ τὴν in diem addicatio II. 18.2.4.4 (Ulpianus; Julianus) περὶ τῶν πάντων B e c h m a n n, Der Kauf nach gemeinsinem Recht, II, 1884, σελ. 487 ἐπ. Bl. καὶ II. 18.2.6 πρ. (Ulp.). II. 18.3.5 Neratius), II. 43.24.11.10 (Ulpianus).— Περὶ τῆς ὑπαναγορήσεως κατὰ τὸ πονὸν δικαιούσων δικαίου β.β., ἐπὶ τῶν πλημονήρων R e g e l s b e r g e r, Über das Recht zum Rücktritt vom Kaufgeschäft wegen Verzugs in der Erfüllung des Archiv für die civil. Praxis, 1895, 50, 1867, σελ. 27-49, O t t o W e n d t, Reurecht und Gebundenheit bei Rechtsgeschäften, 1896, τεύχος 2, Die Reuverträge, 1879, σελ. 131 ἐπ. I., K u h l e n b e c k, Von den Pandekten zum bürgerlichen Gesetzbuch, II, 1899, σελ. 197-204, Πεθ. Adi Motive zum B.G.B. II. 1.88, σελ. 280 ἐπ., ὡς καὶ τοὺς ὄπις E n n e c e r u s - L e h m a n n, Schuldverhältnisse⁷, 1932, σελ. 149 ἐπ., καὶ H. S i b e r, Römisches Recht, II, σελ. 203 σημ. 28, 29, 30 μητρονομεύοντος αὐγούσης.— Ἡ ἀντίτηψη τοῦ δικαιούσου δικαίου περὶ ὑπαναγορήσεως ἀσθενεῖς αἰρέσεως ἐκονάρηστα ἐπὶ τῶν νεοτέρων δικαίου εἰς τὸ γαλλικὸν δικαίον. Πεθ. 1. M a r x A n d e r n a c h, Der Rücktrittsvorbehalt und seine Wirkungen im deutschen, französischen und österreichischen Recht, σελ. 30 ἐπ.

6) Bl. H e c k, Schuldrecht, 1929, § 52, 1 σελ. 153.
7) Ἡ ἐμπορίκατος ἐνέργεια τῆς διαδοχῆς αἰρέσεως ἀνεγνωρίσθη εἰς τὸ μεταγενέσεων ὁμοτικὸν δικαίου. Εἰς τὸ κλασικὸν δικαίου οἱ νομικοὶ ἐπιζουν. Εἰς τὸ παύ' ἡμέρα τοῦ τοπικού δικαίου ἡ ἐμπορίκατος ἐνέργεια είναι ἀνεγνωρισμένη: ΙΙ. 6.1.41 πε. (Ulp.), II. 18.3.4.3 (Ulp.-Marc.), II. 20.6.3. (Ulp.-Marcellus), II. 39.3.9 (Paulus), II. 18.8.8 (Secevola), II. 39.6.29 (Ulpianus). Πεθ. K o a s s a r i, Ι ο τ σ ι κ α, Γενικοὶ Διδασκαλοὶ § 182, σελ. 446. Σύμφωνος καὶ ἡ νομοθεσία τῶν Ἑλληνικῶν δικαιορητικῶν. Πεθ. R e g e l s b e r g e r-M a c h o u i s § 152, σελ. 799 σημ. 15. Άπλ τὴν τοπικὴν ἐξέλεκτην τῆς ἐμπορίκατος δικαιολογίαν τὴν ἀναγνωρίσθηκεν οὐαίρως οὐαίρως. Ε. R a b e l, Grundzüge, ἐπ. Holtz-Kohler Enzyklopädie, I, σελ. 552 ἐπ., M i t t e i s, Römisches Privatrecht bis auf die Zeit Diokletians, 1903, σελ. 185 ἐπ., C u q, Manuel des institutions juridiques des romains, 1928, σελ. 474 ἐπ., Ex δὲ τῶν νεοτέρων β.β., E. B e s s e l, σε λειτή Zeits. der Sav.-Sift, 43, 1922, σελ. 434 ἐπ., R a b e l, σε Zeits. Sav.-Sift, 46, 1926, σελ. 466 ἐπ. εἰς καίου τοῦ C. L o n g o. Sulla in diem addicatio e sulla lex commissoria nella vendita (Bull. Ist. Dir. Rom., 31, 1921, σελ. 40 ἐπ., V i a r d, Les pactes adjoints aux contrats en droit romain classique, 1920, σελ. 49 ἐπ., περὶ οἱ Stoī, ἐπ. Zeits. Sav.-Sift, 50, 1930, σελ. 506. Επὶ τοῦ θεμάτου καὶ G. B o y e r, Recherches historiques sur la résolution des contrats, 1924, σελ. 55 ἐπ., 105 ἐπ., Ποθ. οὕτως πάντη καὶ W i e a c k e t, Lex Commisoria, 1932, σελ. 45 ἐπ., καὶ H. S i e g, Quellenkritische Studien zur Bessergebotsklausel (in diem addicatio) im römischen Kaufrecht, 1938, ίδιος σελ. 25 ἐπ. οὐνοματερῶν τὴν ἀναγνωρίσθηκεν τῶν διαδοχῆς αἰρέσεως βίσσος καὶ πολὺς ἡμέρας πάντης τῶν κανονικῶν δικαίων τοῦ παρεκκλησίου, όπου μάλιστη,

λυτικῶν συμφώνων τῆς ἀγροσπαλητικῆς, νὰ διεκδικήσῃ τὰ δοθέντα ἐνεντίον παντός.

“Η τοιαύτη ἔνεργεια τῆς ὑπαναχωρίσεως καλύπτει κατὰ ταῦτα τελείως τὰ ἐκ τῆς ὄχυρως προερχόμενα ἔνομα διοτελέσματα (8). Διότι ἐπὶ τῆς τελευταῖς ταύτης, ὃς ἔνωμος ἔνέργεια κατὰ κανόνα προκύπτει ἡ μάτη τῶν μερῶν ἔνοχη ὑποληρέως πρὸς ἀναμεταβίβασιν τῶν βάσεων τῆς ὄχυρου μένης δικαιοπερᾶς δοθέντων. Μὲ γλώσσα λόγους νομίζομεν, ὅτι μπὸ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν δύο αὐτῶν δικαιωμάτων δὲν δυναται νὰ γένη λόγος περὶ συρροῆς αὐτῶν. “Ἐφ’ ὁσον ἡ ἔνεργεια τοῦ ἕνος ἔξι συντῶν καλύπτει τὴν τοῦ θίλαιου, ἡ δικαιησις τοῦ πρώτου μόνου ἀρκεῖ ὅπως ἐπιφέρῃ τὰ ἐπιμορφώμενα ἀποτελέσματα. Οὐδὲν ἔννοιμον συμφέρον δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὑπὲρ ἄλλης τυνὸς ἀπόλυτεως. ‘Ἐάν δικαστοῦ συμφέρον ὑπάρξῃ, ἀσφαλῶς τότε καὶ ἡ δικαιησις τοῦ ἀπομένοντος τῶν δύο αὐτῶν δικαιωμάτων θὰ εἶναι δυνατή, χωρὶς διαστοὺ νὰ σημαίνῃ καὶ ἐφαρμογὴν τινα τῆς ὀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἔνεργειῶν. ‘Η διαφορὴ τοῦ ἔπιδικον δικαιωμένου συμφέροντος δικαιοπερᾶς δοθέντων τὴν τελευταῖαν ταύτην.

Αἱ λόντες αὖτις θὰ ισχύσουν καὶ εἰς τὰς ἔξαιρετας περιπτώσεις κατὰ τὸς ὄποιας ἡ ὄχυρωσία παρ’ ἡμῖν ἔξομοιούται ὡς πρὸς τὸ ἀποτελέσματα πρὸς τὴν ὄχυρότητα (9). ‘Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτης δὲν ὑπόλογει ἄλλη τις διαφορὰ εἰς τὸ δικαιοδότην εἰπῆ μόνον ἐκ τοῦ λόγου, δι’ ὃν ἔκαστον τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἔδοθη. Τὸ δικαώμα αὐτῷ ὑπαναχωρίσεως εἶναι κατὰ κανόνα συμβατικόν, θερετικόν τοντον καὶ δικαιοδότην εἰπειν εἶναι τοῦ παρεπόμενα τῆς ἀγροσπαλητικῆς σύμφωνα. Η ὄχυρωσία τούτων τῶν ἔννομος κατόπιν περιστασίαν, τὴν δόποιαν αὗτην ἡ ἔννομος τάξις δημιουργεῖ πρὸς προστασίαν ἕνος τῶν

συμβαλλομένων κατὰ ἔλαττώματος ἔνταρχοντος εἰς αὐτὴν τὴν δικαιοπρακτικὴν βούλησιν (10).

“Ἄλλως ἔχουν τὰ πρᾶγματα προκειμένου περὶ καταγεγέλακον δίκαιουν, εἰναι μονομερής δίκαιωσις γνωστοποιεῖται ἐξ τὸν ἀντισυμβαλλόμενον, διὰ τῆς ὅποιας ἐπιδιώκεται ἡ διὰ τὸ μὲν ἡ λογικὴ συγένεια (11). ‘Ασκηθέσθαι ἔπομένως καταγγελας, εἰναι δυνατὸν νὰ ἔγραψῃ καὶ ἀλέγωσις ἡ ὑπαναχωρίσης ἀπὸ τῆς ἔνοχης σχέσεως, δεδομένου ὅτι διὰ τῶν μέσων τούτων ἔπιδιωκεται ἡ ανάίρεσις τῆς συγένειας διὰ μόνου διὰ τὸ μέλλον, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔγραψην καὶ δικέρδεσσα. Φανερὸν δημοσίᾳ εἶναι, ὅτι τὸ φανερὸν δικαιοδότην δύναται νὰ συμβῇ: ὑπαναχωρίσαντος τοῦ δικαιοδότην τοῦ ὑπαναχωρίσμενου ἡ ὄχυρωσίς τῆς ἔννομου συγένειας, ἡ καταγγελας ἐπιφέρουσα ἔρσιν τοῦ ἔνοχηκοῦ δεσμοῦ μόνον διὰ τὸ μέλλον, οὐδεὶς λόγος συντρέχειν ἡ ὀσκηθῆσθαι πλέον, ἀφοῦ ἡ ἔννομος συγένεια ἔγραψθη πῃτὶ ἔξι ὑπαρχῆται.

16. — Οἱ ὑπέρμαχοι τῆς ὀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἔνεργειῶν, ενδίκουν ἐφαρμογὴν ταύτης καὶ ἐπὶ τῶν περὶ συμφρισμοῦ διατάξεων τοῦ γερμανικοῦ ὀστεικοῦ κώδικος. Εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἀναγνωρίζεται τόσον διὰ συμβατικὸς δόσον καὶ διὰ δηλώσεως ἕνος τῶν μερῶν συμφρισμοῦ (B. C. B. § 387 ἐπ.). προκειμένου δὲ περὶ τοῦ διὰ μονομεροῦ δηλώσεως διῆρεσται ἐν § 396 ἐδ. 1: «Ἐὰν τὸ εὖ ἡ τὸ ἄλλο

10) Περ. W e n d t, ἐν^θ ἀνατέω τοι, 17, Β e c h u m p, ἐν^θ ἀνατέω σελ. 414.

8) Διὰ τὴν σχέσιν ὄχυρωσίας καὶ διαδικασῆς αἰρέσεως (ὑπαναχωρίσεως) βλ. G r a d e n w i t z A n f e l i g t u n g u n d R e u r e c h t b e i n I r r t u m, 1902 σελ. 78 ἐπόμ.

9) Ἀνωτέρῳ σελ. 36, 50 ἐπ. Πρόκειται περὶ τῶν συνθήσιος καλουμένων περιπτώσεων σχετικῆς ὄχυρωσίτης.

μέρος ἔχη πλείστας ἀπατήσεις καταλήκους πρὸς συμψηφίσμον, τὸ συμψηφίζον μέρος δύναται νὰ δοῖσθη τὰς ἀπατήσεις, αἱ δοῖσαι δέον νὰ συμψηφισθῶν πρὸς ἀλλήλας. Ἐδώ ή περὶ συμψηφισμοῦ δηλώσις γίνη κωρὶς τοιοῦτον καθορίσμοντι ἐναντιωθῆ τὸ ἔτερον μέρος ἀντερεῖται, ἀφαιρούσθεται. ἀναλόγως ή διάταξις τῆς § 366 ἔδ. 2». Ή δὲ § 366 ἔδ. 2 δρῆσι τὴν οὐρὴν καθ' ἣν ἀποσθέννυται αἱ ἐνοχαὶ διὰ καταβολῆς ἢν δὲ ὄφελέτης εἴμινεται ἐκ πλείστων ἐνοχῶν ἔναντι τοῦ δικαιούτοι. Υπεστρέψθη μετὰ ταῦτα (¹), ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται πολλαπλὴ ἐνέργεια, διότι ὁ συμψηφισμὸς ἐπένεγεται διεῖ, μίαν φροὴν ἐκ τῆς μονομεροῦς δηλώσεως κατὰ § 366 ἔδ. 1, καὶ δευτέραν φροὴν νομίμως κατὰ § 366 ἔδ. 2! Τὸ ἑστραμένον τῆς γνώμης ταύτης εἴναι ἀμεσως διμος ἔμφραγμα: διότι δὲ νόμιμος συμψηφισμὸς ἀντικαθιστᾷ τὸ ἔδος.

τὸν ἐκ μονομεροῦς δηλώσεως, ὡστε πρόγνατι δὲν ὑπάρχουν διο τοῦ συμψηφισμοὶ καλύπτοντες ἀλλήλους, ἀλλὰ μόνον εἰς, δὲν τοῦ νόμου.

‘Η περίπτωσις δύναται καὶ παρ’ ἥμερν νὰ ἔμφραγμαθῇ. Ο μονομερῆς συμψηφισμὸς ἀναγνωρίζεται πρόγραμμα εἰς τὸ μεταγενέστερον κοινὸν δικαιού τοῦ πολιτικοῦ δικαίου. Εἰς τὸ ὄφελού τοῦ Ρωμ. Δικαιον ἦτο δονατὸν ν’ ἀσκηθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, συμψηφισμὸς ἐπὶ τῶν bona fidei indicia μεταξὺ δικαιού τοῦ ποστού προερχομένων ἐκ τῆς αἰτίης ἐνόμου σχέσεως (²). Επὶ τῶν indicia stricta εἰδοκαὶ διατάξεις προεβλε-

φε καὶ διμοτικὸς τοιοῦτος. δὲν ἀνεγνωρίζει διμος καὶ διὰ μονομεροῦς δηλώσεως, τὸν ὅποιον τὸ πρῶτον ή θεωρεῖται καταδικαστὸν συνήγαγεν ἐκ τῶν ιουστινείων διατάξεων (³).

Εἰς τὸ ισχὺν παρ’ ἥμερν δίκαιου, ἐὰν ὁ ὄφελότης τοῦ πλείστας ἀπατήσεως κατὰ τοῦ πιστοῦ, δύναται αὖτος νὰ ἐκλεξῃ πολαν ἐξ αὐτῶν δὲ προτείνη εἰς συμψηφισμὸν, κατὰ κρατοῦσαν γνώμην (⁴). Εἴναι ὁ ὄφελότης παραλείψη νὰ καθοδεῖ οἱ κανόνες τοῦ καταλογισμοῦ τῆς γενομένης καταβολῆς ὑφισταμένων πλείστων ἀπατήσεων. Εν τοιούτῃ περιπτώσει στατάζεται μὲν τὸ δίκτυμα, τι μὲν γίνη ἂν εἰς τὴν δηλώσιν τοῦ ὄφελού τοῦ, ὅτι συμψηφίζεται δισημένη ἀπατήσην ἐναντίῳ τοῦ δικαιού τοῦ πιστοῦ, νομίζομεν διμος ὄφελορεον, διὰ τούτου διπλαίσιον δικαιού τοῦ πιστοῦ οὔτε τοῦ ὄφελού τοῦ ή γνώμην μὴ ἐκνήσιη, καὶ ἐπομένως μὴ ἀντισταμένης ἐγκέρδου δηλώσεως οὐδετέρου τῶν μερῶν περὶ τοῦ ποία ή συμψηφιστέου ἀπατήσης, θὰ ισχύσῃ ή κατὰ τὸ διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαιον λαμπεῖ, καθ’ ἣν τὸ κατεβόκη θὰ μπολογισθῇ πρῶτον ἐπὶ τῶν τόκων, εἶτα ἐπὶ τῆς διπλατῆς ἀπατήσεως, εἶτα ἐπὶ τῆς ἐπαγχθεστέρας τοιούτης, εἶτα ἐπὶ τῆς αἵτιος ἐπὶ τῆς ἀποκατάστασης, εἶτα ἐπὶ τῆς ἀποκατάστασης τοιούτης, καὶ τέλος ἐπὶ τῆς ἀποκατάστασης (⁵). Επερχόμενος διμοτικός

³ H. Sibelle, Römisches Recht, II, 1928, σελ. 216, βλ. καὶ τὴν ἐν φελ. 273 σημ. 11 παλαιότερην βιβλιογραφίαν. Έκ τοῦ ποιοῦ δικαίου διμοτικός καθοδεῖ § 1438-1441, Γερμ. § 387-389, Ελληνικὸς Καδεδ. Εγκώδ. § 120-121, Διάτο δικαιού τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, βι. C. 4.31.12 (Βασ. 24.10.16), Μεμφ. φερ ερ ού το υ, Εργαλεῖον, 1930, § 247, σελ. 783 επ.
⁴ Οὐρανός Πλάνος, 16.2.5 (Gaius)—Βασ. 24.10.5: «Ἀδειαν ἔχει ἀνεκλογιστοῦσι διμοτικής ή τὸ ἔσωθη τῷ ὑπεύθυνῷ κεκυρωτεμένον, καὶ ἀπετεγονεῖ». Βλέπε Καλλιγάρα, Εργαλεῖον, 1932, § 1079, σελ. 1174. Περὶ τούτου διμοτικοῦ δικαιογνούματος, ποβλ. Wiedisch eid-Kipp, Pandekten*, § 840,
φελ. 473.

⁵ Πανδ. 46.3.5 (Ulpianus), II. 46.3.7 (Ulp.), II. 46.3.48 (Marcellinus), II. 46.3.9 (Scaevola), 94 § 3 (Papinius), 97 (Papinius) ψχ. Καλλιγάρα, Εργαλεῖον § 620, Παπούη Νησιών Λαοφούρας, επ. τη. Εργαλ.

σμός κατὰ τὰς νομίμους ταύτας διατάξεις δὲν εἶναι δευτέρος συμψηφισμός, ἀλλὰ ποδὸς, διότι οὐδὲ μονομερῶς δηλώσεως ἀσκηθεῖς δὲν παρήγαγε ἔνωμα ἀποτελέοματα. Ἀποκλείεται ἐπομένως καὶ ἑδῶ κάθε πολλαπλότης.

Προκειμένου περὶ συμψηφισμοῦ ἡτημότα δύνανται νὰ ἔμφαντισθῶν καὶ ἀλλως. Ἐὰν οὐ δρουλέτης ἐν ἀγνοΐᾳ τοῦ δικαιώματος πρὸς συμψηφισμόν, διπερ τυχὸν ἔχει, καταβάῃ διόλκηζον τὴν παροχὴν του χωρὶς νὰ συμψηφιστῇ, δητῶς κατὰ τὰς δικαιαῖς πηγὰς δικαιοῦται ν' ἀναζητήσῃ τὸ κατβληθὲν δῶς ἀλογεστήτον (7). Ἐνταῦθα, κατόπιν γενομένης καταβολῆς, ἐπεξέτασι μετογενεστέρως συμψηφισμός διὰ τῆς conditio indebiti, πρᾶγμα ποὺ ἔκ πρότης ὅψεως φαίνεται δῶς συρροή δύο ἀποσθετικῶν λόγων τῆς αὐτῆς διπλανήσεως. Υπῆρξεν δὲ πρᾶγματι ἐρμηνευτά, οἵτινες τὴν παροχὴν τῆς conditio indebiti ἐμελώρησαν συμψηφισμόν, δινάμενον λόγῳ πρᾶγματος καταβολῆς την προταθῆ καὶ μετὰ τὴν γενομένην καταβολῆν (7). Νομίζομεν ἐν τούτοις διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δόθιν. Ὁ συμψηφισμός δὲν ἐπιγίγνεται πρᾶγματι τῆς καταβολῆς, οὔτε τὸ πρῶτον διὰ τῆς conditio indebiti ἀποκετατοι. Κατὰ τὰς δοκίδες του δικαιούχου δικαίου, προτενόμενος ὁ συμψηφισμός δῶς ἔνστασιν, καθιστᾶται sine effectu τὴν προσθιαλομένην ἀπαίτησιν, ἀπ' ἣς στηγμῆς ὑπάρξεων ἀντι-

χιὸν § 1109. Bl. καὶ W i n d s c h e i d-K i p P, αἰνόθι § 343, σημ. 2b.—
Τὴν αὐτὴν αὐχεῖν, καθ' ἧν ἐφαρμογεῖται ἡ ἄριτη καροβοστοὺς ἀληφῆ, διατετάνεται πλὴν B. G. B. § 396, 1, § 366, 2 καὶ ὁ code civil ἄριθμον 1297 παρεξεπέμπων εἰς ἀριθμὸν 1296.

6) Ηπειδ. 16.2.10.1.—Bac. 24.10.10: «Ἐὰν οὐ δινάμενος συμψηφισμού καταβάῃ, ἔχει ἀνάληψην» καὶ Σχόλ. αἰνόθι: «Ἐὰν δὲ δινάμενος συμψηφισμού: Οτον κρεοτάτων την δινάμειαν διεκείνου 10, δινάμενος δὲ συμψηφισμού καὶ δινεκτούσαθε, ἦν λίθη παρέκεινον 5 νομίμωντα, ἀπερ ἀποφελεῖται πλέονα διη κρεοτεῖ, ἕάν προ τοῦ συμψηφισμοῦ κατεβάῃ τὰ 5 νομίμωντα, ἀπερ κρεοτεῖ, δινεκτούσαθε, οὐτοῦ, ὃς

μη κατευναμένον κατεβάῃ τὸν κρεοτεῖνος (8). Δὲν δυνάμεθα συνεπῶδες νὰ θεωρήσωμεν τὴν δικηρίαν τῆς conditio indebiti δῶς δευτέραν δινογῆς ἀναλέσσων. «Ολος τονναντον, νομίζομεν, ή δισημέριαν τὴν παροχὴν του χωρὶς νὰ συμψηφιστῇ, δητῶς κατὰ τὰς δικαιαῖς πηγὰς δικαιοῦται ν' ἀναζητήσῃ τὸ κατβληθὲν δῶς ἀλογεστήτον (9). Ἐνταῦθα, κατόπιν γενομένης καταβολῆς, ἐπεξέτασι μετογενεστέρως συμψηφισμός διὰ τῆς

conditio indebiti, πρᾶγμα ποὺ ἔκ πρότης ὅψεως φαίνεται δῶς συρροή δύο ἀποσθετικῶν λόγων τῆς αὐτῆς διπλανήσεως. Υπῆρξεν δὲ πρᾶγματι ἐρμηνευτά, οἵτινες τὴν παροχὴν τῆς καταβολῆς δῶς δευτέρου ἀποσθετικοῦ λόγου τῆς ἔνοχης, προέκεται ἡ conditio. Συνάργομεν διεν, διη ἐνταῦθα προέκεται τωπικὴ περίστασις, καθ' ἣν τὸ Δικαίου μποροῦπεται τὴν διπλῆν ἐνέργειαν. Τὸ ἀστήρικτον τῶν πολλαπλῶν ἐνέργειῶν ὑποστηρεῖται καὶ διὰ τηνας ἀκόμη περιπτώσεις ἔκ του ἐνοκικοῦ δικαίου, τὰς διποτας οἱ διποδοὶ τῆς ἀντικρομομένης θεωρίας ἐνόμισαν δῶς ἀφαρμογής της. Πρόκειται περὶ του συμβιβασμοῦ, τῆς ἀνανεώσεως καὶ τῶν ἀναντιωδῶν συμβάσεων.

Ἐπεὶ συμβιβασμοῦ νομίζομεν, διη δὲν δύνανται σοβαρῶς νὰ ἀποστηρευτῇ πολλαπλότης τις, ἔκ του διη ή αὐτῆς ἐνέργεια προκύπτει δῆς, πρῶτον ἔκ τῆς συμβιβαστεως ἐφ' ἣς γίνεται συμβιβασμός, καὶ εἴται ἐκ του συμβιβασμοῦ αὐτοῦ. Εἴναι ἐπί τηνος ὀγορεπιωλησίας ἐπέλεθη διά τηνα διαφωνίαν περὶ τὸ πρᾶγμα συμβιβασμός, καὶ συμψηφισμοῦ τυχὸν ὅ,τι καὶ μὲ τὴν ἀγορα- πολιτείαν συνεφωνήθη, νὰ παραστεῖται δηλ. ή νομή του πρᾶγματος, δὲν ἔπειται διη τὸ πρᾶγμα παρόμεται ἐκ δύο αὐτιτῶν, τῆς ἀγοραπολησίας καὶ του συμβιβασμοῦ. Η μεταβίβασις τῆς νομῆς του πράγματος γίνεται τέλεον ἐπὶ τῆς βίσεως του συμβιβασμοῦ μόνον, ὃ διποτας ἑδῶ δὲν εἶναι δευτέρα ἀγοραπολη-

8) Αὐτὴν ἡ ἔννοια τοῦ ipso iure compensatur, σις τὸ loustrivitavos δικιουν κανόνος ἐκκοντος τὴν κατεύγων ἀνὰ τὴς περὶ τῶν argentiarii σχόλιον, Πανδ. 16.2.31, Paulus, Bac. 24.10.21, C. Just. 4.31.14 ἔπος 580. Περιλ. Rabe, Grundzüge des röm. Rechts, Holtz, Kohler Enzyklop. I, σελ. 489. Bl.

9) Οὐρέ S c h w a n e r t, Die Compensation nach römischem Recht, 1870 σελ. 12 ἐπ.

σία, ἀλλὰ ιδιαιτέρω σήμερος σύμβασις⁽¹⁾. Ανάλογα δ' ισχύουν καὶ ἐκεὶ σύνταξις δικαιούσαν σχέσεων καὶ σύνταξισσεως. Εἰδικῶς ἐπὶ τῆς τελευταῖς δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ πολλαπλότητος τυπού, ἐφ' ὅσον ἡ δι' σύνταξης δικαιούσας τικτομένη ἔνοχὴ περίεργη ἀναγκαῖος aliquid novi, διαφέρει δηλ. καὶ οὐπαστικῆς τῆς σύνταξισσεως⁽²⁾.

17.—Εἰς τὸ γερμανικὸν δικαίου, κατὰ κρατοῦσαν γνώμην, ἡ ὥπο τῶν δικαιοστῶν πυροβολὴ τῶν δολίων καὶ ἐπὶ βλάβη αὐτῶν γενομένων ἀπαλλοτριώσεων ἐκ μέρους τοῦ ὄφελέτου, χωρεῖ καὶ κατ' ἀκύρων δικαιοπρεξίῶν⁽³⁾. Συνήγορον ἐκ τούτου οἱ ίπτερμαχοι τῆς θεωρίας του Kipp, διτι καὶ ἐδώ πρόκειται περίπτωσις πολλαπλῆς ἐνεργείας: ἡ πυροβολὴ τῶν δικαιοστῶν ομιλίαινε νέαν διόρθωτιν ἀκύρων καθεστῶτας ἥδη σχέσεων. Η λόγις δῆμος αὐτὴν εἶναι, νομίζουμεν, ἐσφαλμένη. Διότι διν καὶ τὸ δικαίωμα τῶν δικαιοστῶν ὅπτᾶς ἀποκαλεῖται ἐν Γερμανίᾳ «ἀκύρωσις», ἐν τούτοις ἡ ἀρχήνος γνώμη δέχεται, διτι ἡ ἀκύρωσις αὐτὴ δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοννὺ μὲ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ δικαιοῦ δικαίου, ἀλλὰ ἔξυπηρετεῖ καθαρῶς δικαιονομικῶν σκοπούν, ἐπιδιώκει δηλ. τὴν ἀπαλλοτροφὴν τῶν δολίων ἀπαλλοτριώσεων τούτων περιουσιακῶν στοιχείων εἰς τὴν περιουσίαν ἥδη δικαιοστής πρόκειται νὰ ἴκανοποιηθῇ⁽⁴⁾.

9) Πυρθ. σημειώσεις καὶ γνωμοδότην Κ. Τριανταφυλλού Λ. Λαζαρίου Λ.Γ. Μαριά Ζακηθ. Χοΐδης ἥ.η.Θ. Χοΐδης ἥ.η.Θ. Θεόποδης 42, 1931, σελ. 294.
10) Εν τῷ κείμενῷ αντικρούεται ἡ σύνταξης γνώμη του Η. Βερναρδίου I, Archiv für civil. Praxis 1931, σελ. 210. Τὰ δημόρια εἰναι διστάνως διαδικασίαι καὶ ἐπί διστάνων δικαιούσαν δικαιούσαν παρακατησίασος, διατάσσονται διατάσσονται παρακατησίασος, ενεργείας. Το γενομένης δικαιούσας in solutione, εν ενεργείᾳ δηλ., εἴτε μόνον μετα σχέσης δικαιούσας νομίζομεν κατεξουλακτόνηται.

1) Αὐτὴ εἶναι ἡ καροτούμη γνώμη: ή Gläubigeranfechtung τῶν § 29 εἰς τοῦ γενομένων παρακατησίασος, η τοῦ περὶ δικαιούσας νόμου τῆς 21 Τουκτου 1879 προσον, τὴν 20 Μαΐου 1898 γραπτεῖ κατ' ἀκύρων δικαιοπρεξίῶν J. A. g e r, Kommentar zur K.O. § 29, σημ. 1 ἑτ., ἐν σημ. 10 ἑτ. βιβλιογραφία. H e i n s h e i m e r, Anfechtung der Gläubiger, ἐν Schlegelberger's Rechtsvergleichendes Handwörterbuch, II, 1929 σελ. 199 ἑτ. καὶ τὴν εἰς παρακατησίασος, δικαιούσας τῶν δικαιούσας πρός δικαιούσαν βλ. te grum restitutio καὶ τέλος action rescessoria. Λεβ. L e n e l, Richtum Petuum, 1927, σελ. 426 ἑτ. 495 ἑτ., δικαιούσας καὶ δικαιούσας τοῦ ἀρχικοῦ ἐδίκτου τοῦ πρώτων, Παρ' ἡγετιν. Λ. Μομφρόνιον Λ. Μομφρόνιον

Kατὰ τοῦτο δι' ἀκριβῆς διαφέρει ἡ ὄντημας τοῦ δικαιούσας αὐτοῦ εἰς τὸ δικαιόνδιον δικαιούν καὶ τὴν ὄμδα τῶν δικαιούσαν καθίσκων ἀπὸ τὸ σύστημα τοῦ γερμανικοῦ καὶ τῶν συγκεντῶν πρόσων αὐτὸς λοιπῶν δικαίων⁽⁵⁾. Τὸ δικαίωμα προσβολῆς εἰς τὸ ὄφελότερον καὶ τὰ λατινικά δίκαια εἶναι τρῆμα τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, εἰς τὸ γερμανικὸν τούτωντον σύστημα ἀποτελεῖ θέμα τοῦ δικαιού τῆς δικαιονομικῆς ἐκτελέσεως. Ασκουμένη ἐπομένως ἡ «ἀκύρωσις» τῶν δικαιοστῶν εἰς τὸ γερμανικὸν δικαιούσαν καὶ κατ' ἀκύρων πολέμου, δὲν ἀποτελεῖ διευτέρων ἀκύρωσιν ἀκύρων ἥδη σχέσεων, ἀλλὰ ἐπέγεται τὴν ὑποκρέσιον προσβολῆς ἐπιστροφὴν τῶν δολίων ἀπαλλοτριώσεων αὐτῶν, καίτοι δικέρων, μόνον δταν διὰ τῶν ἀπαλλοτριώσεων αὐτῶν, καίτοι δικέρων, προέκυψαν ἐν τούτοις ἔνορκα ἀποτελέσματα ζητοῦντα τοὺς δικαιοστός.

Τὸ ζήτημα δύναται καὶ παρ' ἥμεν καὶ ὥπο τὸ σύστημα τῶν λατινικῶν καθίσκων νὰ προκύψῃ. Μέσον πρὸς δόσιν τῶν ἐπὶ σκοτῷ καταδιλεύσεως τῶν δικαιοστῶν ἐκπομήσεων τοῦ ὄφελέτου ἀποτελεῖ παρ' ἥμεν ἡ actio Pauliana. Τείνουσα εἰς τὴν δόσιν τῆς ἐπιβλαβῆς ἀπαλλοτριώσεων, ἡ Παυλιανὴ ἀγωγὴ βάσιν ἔχει τὸ ἐκ τοῦ δόλου τοῦ ὄφελέτου προκύπτον δίδικημα, εἰναι δηλ. ἀγωγὴ προσωπικὴ ἐξ ἀδικήματος πρὸς διπολημάτων, κατὰ τὴν δριτοτερανή γνώμην, καὶ ἐγέρεται ὥπο τοῦ τρόπου δικαιοστοῦ μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει προσβαλλομένη ἀξιώσις⁽⁶⁾. Τὸ γεγονός δὲ ὅπι ἡ ἀρσις τῆς ἐννόμου

buch der Zivilprozeßordnung*, 1931, § 187, V, σελ. 652, καὶ διάσιος J. Äger Kommentar zur K.O. § 29, σημ. 1 ἑτ., ἐν σημ. 10 ἑτ. βιβλιογραφία. H e i n s h e i m e r, Anfechtung der Gläubiger, ἐν Schlegelberger's Rechtsvergleichendes Handwörterbuch, II, 1929 σελ. 199 ἑτ. καὶ τὴν εἰς παρακατησίασος, δικαιούσας τῶν δικαιούσας πρός δικαιούσαν βλ. te grum restitutio καὶ τέλος action rescessoria. Λεβ. L e n e l, Richtum Petuum, 1927, σελ. 426 ἑτ. 495 ἑτ., δικαιούσας καὶ δικαιούσας τοῦ ἀρχικοῦ ἐδίκτου τοῦ πρώτων, Παρ' ἡγετιν. Λ. Μομφρόνιον Λ. Μομφρόνιον

σχέσεως ἐπέρχεται ὅτι δι' ἡλάττωμα ὑφιστάμενον εἰς τὴν δι-
καιοπραξικὴν βούλησιν κατὰ τὴν δοίαν ἐκποθῆσιν, ἀλλὰ
λόγῳ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποβούμενον ἔνεκα τῆς con-
scientia fraudis τοῦ ὄφειλέτου καὶ τοῦ τρίτου, ἀποδεκτέα
τελεῖσθαι ὅτι ἡ Παυλιανὴ δὲν εἶναι ἀγωγὴ περὶ διαφρίξεως,
ἀλλὰ ἀποζημιώσεως τουαύτη.

Προϋποθέτουσα ἡ Παυλιανὴ ἀγωγὴ πραγματικὴν πε-
ριουσιακὴν μετωπιν τοῦ ὄφειλέτου, καρεῖ κατὰ κανόνα μόνον
ὅταν ὁ ὄφειλέτης πρὸς καταδολεύσιν τῶν πιστωτῶν του ἀλη-
θῶς ἔξεποθήσε στοιχεῖα τῆς περιουσίας του πρὸς τρίτους (⁵).
Ἐπὶ εἰκονικῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἀν αὖτη ἔγινεν animo
fraudandi δὲν δύναται νὰ χωρίσῃ, ἀφοῦ ἡ δολία ἀπαλλοτρί-
ωσις, εἰκονικὴ οὖσα, εἶναι ἀπολύτως ἀκυρός. Οἱ ἔρμοιόμενοι
δυνεῖσται ἀντὶ τῆς Παυλιανῆς θὰ δύνανται ἀπλός ἀναγγα-
ριστικὴν ἀγωγὴν νὰ ἐγείρουν πρὸς κήρυξην τῆς εἰκονικότη-
τος καὶ ἔξαστρόλασιν οὕτω τῶν συμφερόντων των. Μὲ τὴν
λόγου δ' αὐτὸν οὐδαμῶς δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ πολλαπλῇ
τις ἐνέργεια ἑνταῦθα: ὑφισταμένης τῆς ἀκυρότητος ἐπὶ εἰκο-
νικῆς πράξεως δὲν δίστου καθ' ἡ Παυλιανὴ ἀγωγὴ, ἀφοῦ
λόγῳ του ἀκύρου τῆς πράξεως δὲν ἔπειλθον συνέπειαι λῆμψις.
τικὰ τῶν συμφερόντων τῶν δυνεῖσται.

Τὸ δέ γε τέλος δύναται ἔριξεται, καὶ ὑπάρχουν οἱ δεκόμενοι
ὅτι καὶ ἐπὶ εἰκονικῆς ἀπαλλοτριώσεως δύναται εἰς τὸν δα-

λιανὴ ἀγωγὴν, 1911, σελ. 19–20, βι. ἐπ., 5 σελ. μηδιοργημένων. Η ἀγωγὴ
διανυτῆ καὶ ὡς in rem rescissoria ὀδύνης σημειώθησεν ἐπὶ τῶν συγκεκρινῶν τῆς in
integrum restitutio : οὕτω ἐν Just. Inst. 4.6.6, τὴν ὄροιν ἥγησεν ὁ Θεοφίλος
ἀποκαλεῖ Παυλιανὴν τὴν παρεργεῖται τῶν Επιστήμονων (Θεοφίλου, τὰ
Ιντεριόρα, 4.6.6 ἔω). Ζ επων., Ju. Gracorion, 3, σελ. 229 ἄτ.). «Ἐστὶ⁶
καὶ ἀλλὰ in rem ὑπὸ τοῦ praetoros ἔτυνον θεσμον., ὅπερε ἐπὶ τούτου τοῦ θε-
ματος... ἔξεστι τοῖς creditorsin ἐξ απορίας τοῦ ἀρχοντος, τὰ τοῦ debitores
την in rem κατὰ τοῦ δικαιούσκοντος, πηγαδι λέγεται Paulianum, κανεὶν
5) Οὗτος ὁρθὸς καὶ Γ. Μακάλης, Εἰκονικὴ δικαιοσύνη βουλήστασις, ἐν Με-
λέτην ἑπτακοντάρια: πρώτη, Ἑφ., Αθ., 1710/1890, Θέματα Β', σελ. 27, Ἑφ., Αθ.
1089/1893, Θέματα Γ', σελ. 379, Α.Π. 432/1893, Θέματα Δ', σελ. 628 κλπ.

6) Περλ., καὶ II, 22.1.38 pr., καὶ 4 (Paulius), II, 42.8.10, 15 καὶ 23 (Ulp.),
III, 42.8.14 pr. (Ulp.), II, 42.8.17 pr. (Julianus), II, 42.8.18 (Papinius).
Bλ. καὶ M. παλαιόν, τὸν ἦπον περιγραφὴν αὐτῶν γέγονεν ἡ ἀπορίας, κανεὶν
σελ. 95 ἐπ. Ἐπιστ. βι. σημειώσεων «Θέματος» Δ', σελ. 628 ὑπὸ Α.Π. 432/1893.
Οὐτωρ καὶ ἡ παλαιότητα τῆς νομοθετίας δικαιούσεις πετρεῖται εἰκονικότητος καὶ
Παυλιανῆς: Ἑφ. Παραράβ. 162/1904, Θέματα ΙΣΤ', σελ. 160 καὶ αὐτόθι σελ. 860
Ἑφ. Παραράβ. 293/1904, Ἑφ. Παραράβ. 57/1920, Θέματα ΛΒ'; σελ. 11, Α.Π. 19/1909.
Θέματα Κ', σελ. 386, Α.Π. 178/1914 καὶ 179/1914, Θέματα ΚΕ' σελ. 561 καὶ 593.
Bλ. δικαὶος καὶ Α.Π. 511/1904, Θέματα ΙΣΤ', σελ. 401 καὶ Α.Π. 128/1924, Θέματα
ΛΕ' σελ. 593.

ξημάσις. Φανερὸν δὲ εἶναι γὰρ καὶ ὃν δευθῶμεν μετὰ τοῦτα
ἀπαλλοτριώσεων, δὲν πρόκειται πάλιν περιπτωσις τολμα-
πλῆς ἐνεργείας, μάρτιος ἔκστον τῶν δύο αὐτῶν μέσων εἰς διά-
φορον τείνει σκοπόν. Προσβάλλων δηλ. διανεισθῆς τὴν ήδη
ἀκυρων λόγῳ τῆς εἰκονικότητος σχέσιν, δὲν διαρρηγνύει ἐκ
νέου αὐτήν, ἀλλ᾽ ἐπιδιόκει τὴν ἐπαναφορὰν καὶ ἐναντίον τῶν
τρίτων τοῦ εἰκονικῶς ἐκποτιθέντος αντικεμένου εἰς τὴν πε-
ριουσίαν τοῦ ὄφειλέτου του. "Η, ἀλλως ἐκφραζόμενον, τὸ
ἐλάττωμα ἐπὶ μὲν εἰκονικότητος ἐνυπάρχει εἰς τὴν βούλη-
σιν τῶν δικαιοπρακτούντων προσώπων, ἐνῷ ἐπὶ πανικανῆς
τοῦτο συνάνταται εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀπλῆς κειροτέρευ-
σιν τῆς ἰκανότητος τοῦ ὄφειλέτου πρὸς ἰκανοποίησιν τοῦ πι-
στωτοῦ του. Καταντῆ δηλ. η πανικανὴ ἀγωγὴ ἐνταῦθα μέ-
νει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιώσεως του εἰς χεῖρας τρίτου.
Αποκλείεται ἐπομένως καὶ μὲ τὴν λόντην αὐτὴν
πολλαπλῆς ἐνέργεια. Ὡς καὶ ἀντωτέρῳ ὅμιας ἐδέξθημεν, θεω-
ροῦμεν ὁρμότερον, διὰ ἀκύρου οὕτης τῆς δολαρίας ἀπαλλοτριώ-
σεως, δὲν χωρεῖ ἡ πανικανὴ ἀγωγὴ, ὡς προϋποθέτουσα ἔγ-
κεν μείσιαν τῆς περιουσίας τοῦ ὄφειλέτου. Ἔναγων δὲ
ταχὺν ὁ καταδολεύμενος δινειστής, ἐπιδιόκει ὀπλῶς τὴν
ἰμαγγώρισην τῆς ὑφισταμένης ἀκυρότητος καὶ τὴν ἥπερ
υποτοῦ σύντονο ὀποκατάστασιν τοῦ ἀκύρως ἀπαλλοτριωθέντος
Ἄντικειμένου εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ὄφειλέτου του.

Αἱ αὖται λόντες ἀρμόδιοι καὶ προκειμένου περὶ τῆς κατὰ
ἡ ἄρθρα 537 ἐπ. Ἐπιπρ. Νόμου πανικευτῆς ἀκυρωσεως.
Κατὰ τὰ ὅρμα ταῦτα ἀπαγγέλεται ἀκυρότης ή ἀκυρωσία
νοντίον τῶν ἀπαλλοτριωτικῶν πράξεων τοῦ πανικεύσαντος
φρειλέτου, αἵτινες συνυπολογίζησαν διακροῦντος τοῦ ἄπο-
λυτοῦ ἐπὶ πανικεύσεως λόγουν. Ἡ ἔννοια τῆς διαρρήξεως
ὑπῆρχε τῶν δινειστῶν τοῦ πανικεύσαντος τάποτε τὸ κοινόν
ἢ ἔχει βεβαίως πρὸς τὴν διάρρηξιν τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ
στοιχοῦ δικαίου. Ἡ πανικεύτη διάρρηξις εἶναι τελικῶς δικλ

δικαιονομικὴ ἐπιδίωξις⁽¹⁾ τοῦ πιστωτοῦ διπλῶς ἐπαναφέρει εἰς
τὴν πανικευτικὴν διάδικτην τὸ ἀποξενωθὲν αὐτῆς διὰ τῆς ἀπα-
λλοτριωτικῆς πράξεως τοῦ πανικεύσαντος περιουσιακῶν στοι-
χείον. Αἱ ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 537 ἐπ. ὀκυρότητες ὑπέρθερου
τοὺς τῆς διάδικτης τῶν δικαιοστῶν, καὶ τὰς αὐτῶν μόνον δύ-
ναται νὰ ἐπικαλεσθοῦν. Προκειμένης δὲ ἀκύρου ἡδη
λογιατικῆς πράξεως, ἢ εἴναι τῆς προσβολῆς αὐτῆς ὅπο τοῦ
δινειστοῦ δὲν διναται νὰ εἶναι ἀλλα ὅπο ἀπλῆς ἐπέκλησιν
τῆς ὑφισταμένης ἀκυρότητος, ἐπιδιώκουσα κυρίως τὴν ἐπι-
προφήτη τοῦ ἀκύρως ἀπαλλοτριωθέντος πράγματος εἰς τὴν
πανικευτικὴν διάδικτην.

§ 4.

Περιπτώσεις εκ τού οικογενειακού καὶ κληρονομικοῦ δικαίου.

18.—Εἰς τὸ οικογενειακὸν δίκαιον, αἱ ἐκ τῆς μηνιστείος
καὶ γάμου σχέσεις παρέσχου εὗρη τὸ ἔσαρχος εἰς τὸν Kipp
καὶ τοὺς μποστηρικτὰς τῆς θεωρίας του, διπος θεμελιώσουν
τὴν θεωρίαν τοῦ πολλαπλῶν τῶν ἐνεργειῶν εἰς τὸ διπικόν
δίκαιον. Προκειμένου ιδίως περὶ γάμου, ή ιδιαιτέρα δύσμισις
τῶν ἐπ’ αὐτοῦ μετειπέντων καὶ αἱ διακρίσεις του εἰς ἀνυπόστο-
τον, ἀκυρον καὶ ἀκυρότιμον, ἐν συνδιασμῷ πρὸς τὸ περὶ
διαλύσεως αὐτοῦ δικαίῳ τὴν θεωρίας του ἀνέπτυξαν, ὅπερ δικαίως νὰ διμ-
οστικοῦ δικαίου μὲ τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις ἐφαρμογῆς
οἱ δόνταὶ τῆς θεωρίας του ἀνέπτυξαν, ὅπερ δικαίως νὰ διμ-

⁽¹⁾ Τὸ πανικευτικὸν δίκαιον εἶναι δίκαιον δικαιομένον. Περ. Διο Β ο -
ντικόν, Σύντημα 'Ελλην. Πτωχευτικό Δικαίον', 1923, σελ. 10 εκ.

ἔνεργος ὅταν περιλαμβάνει κάτι περισσότερον ἢ διάφορον τῆς περιόδης, ή θεωρία τῶν πολλαπλῶν ἔνεργειῶν εἶναι καὶ ἐντοῦτο ἀποκλειστέα. Αφοῦ ἔξητάσσουν τὰς ἐφαρμογὰς τῆς γενικῆς αὐτῆς ἀρχῆς εἰς τὰ ὅλα μέρη τους ἀστικοῦ δικαίου,

θὰ προσταθήσουμεν ήδη υἱοποιήσαντες ταύτην καὶ διὰ τὰς σχέσεις τους οικογενειακοῦ δικαίου, ἀρχόμενοι μὲν τὴν μητριείαν.

Κατὰ τὸ παρόν, ἥμεν ισχῦντον δικαιουντὶ σύμβασις τῆς μητριείας δύναται νὰ λυθῇ μονομερῶς εἴτε δίνει αὐτός, εἴτε εἴλογον τουσάτης αἱ διπεριχόμεναι ἕννομοι συνέπειαι εἰναι διάφοροι εἴτε ἡ διάλυσις ἐπέρχεται ἀνατατική ἢ διχ. Λυθέοντος περάγματα τῆς μητριείας μονομερῶς, ἀλλ᾽ εἴλογον αἵτιας, ἐκτερού τῶν μερῶν ἀποδίδει τὰ ληφθέντα καὶ ἀναμβάνει τὰ δικέντα. Λυθείσης ὅμως ταύτης ἀνευ εὐλόγου αἵτιας, ὁ πταίσματι τοῦ ὄποιου ἐλάθη ἡ μητριεία, ἀποδίδει τὰ ὅπτα ληφθέντα διπλάσια, ἀποκαθιστᾶ τὰς ἕνεκα τῆς μητριείας γενομένας εὐλόγους διπλάνας, τὴν τυχὸν συμφωνηθεῖσαν ποινικὴν ὄρισαν, ὡς καὶ πᾶσαν, κατὰ τὴν δέκουσαν γνώμην, προσγενομένην ἥμιτταν⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Β., C. Just. 5.1.5 (Ἑπος 469) ἀπαρθιμονται αἱ περιπτώσεις τῆς εὐλόγου αἵτιας λόγου της μητριείας. Β., καὶ Bas. 28.2.3 καὶ Νεάριν Λέοντος 93 (Jus Graecoromanum, εἰδοῦς Ζετανη, I, Coll. II, Nov. XCIII, σελ. 160) περὶ τῆς μητριείας μονομερῶς εἴτε Νεάρις τοῦ πολιτικοῦ αὐτοχρονίου, 1922, σελ. 29 ἐπ., Περθ., καὶ K. φ. α. σ. σ. Η. Π. Θ. σ. τ. σ. τ. α. Οἰκογενειακὸν δίκαιον⁽²⁾, 1927, § 76, σελ. 121 ἐπ., καὶ ταῦτα αὐτοῖς παραγραφομένα πηγαὶ τοῦ ΡΔ—Διῆτος ἀπορημούσεις ἐπὶ ἀνευ εὐλόγου αἵτιας λόγου τῆς μητριείας, βλ. ἐν Κ. φ. α. σ. σ. Η. Π. Θ. σ. τ. σ. τ. α. αὐτοῖς § 76, σελ. 129 ἐπ. W i n d s e c h e i d. P o l u y e v o u s, Οἰκογενειακόν, § 489 σημ. 3. Ι. Ζ. π. ο. α. Αστυκός Καῦσης, 1930, § 447, σελ. 197, πηγαὶ καὶ νομολογίαν. Η τελευτὴ δέξιον ὅτι οἱ περὶ αὐτῶν διατάξεις τούτουν καὶ σύμβουλον διότι προκερευτοῦν περὶ ποινῶν ἀλλὰ περὶ ἀποκημόσεων. Εφ., Αθ. 1287/1892 Θεοφίλος Γ., σελ. 445, 'Εφ., Αθ. 1569/1911 Θέμης ΚΑ., σελ. 357, Α. Η. 2.25/1899 Θέμης ΙΑ., σελ. 8. Η νομολογία δίκαιου καὶ τὴν ἀνάδοσιν πάντας θεωρεῖται ζητοῦσαν τὴν μητριείαν νέα διάλυσιν, οὕτε τοῦτο διεπιθετεῖσθαι τὸν πολλαπλῶν ἐνεργειακὸν. Η αὐτηρος τῆς μητριείας δὲ εἶχε προεκρόμενον ἀποξημάστιν καὶ ὅχι διάλυσιν

⁽²⁾ Θέμης Βλ., 'Εφ. Αἰγαίου 25/1928 (Θέμης ΔΔ', σελ. 538), 'Εφ. Αθ. 469/1908, νο-Γ κάτιν Νομοκογία 'Αρ. Ηλάγου 1835-1893, Β', σελ. 445 ἐπ. Διὰ τὴν ποινικὴν δημόσιαν θλ. Νεάριν 18 λέοντος Jus Graecoromanum, εἴθιστον, σελ. 77 ἐπ.) περὶ τῆς μητριείας διάλυσης εἴσι τὸ γερμανικὸν δικαίου εἴναι διαλύσιμον τὰ ἔνοικα ἀποτελέσματα. ἐὰν γάρ την μητριείαν ή μητριείαν ή μητριείαν ἀποκλειστεῖσθαι τὸν πλὴν τῆς εὐλόγου αἵτιας λυθεῖσθαι τὰ ἔνοικα λόγος διαλύσεως, ἀνευ εὐλόγου αἵτιας λυθεῖσθαι τὰ ληφθέντα διπλάσια, ἀποκαθιστᾶ τὰς ἕνεκα τῆς μητριείας γενομένας εὐλόγους διπλάνας, τὴν τυχὸν συμφωνηθεῖσαν ποινικὴν ὄρισαν, ὡς καὶ πᾶσαν, κατὰ τὴν δέκουσαν γνώμην, προσγενομένην ἥμιτταν⁽¹⁾.

⁽²⁾ Τὸ δικαίωμα διάλυσης τῆς M. W o l f f ἐν τῇ περὶ τοῦ Theodor Kipp σημ. 13-14 τὸ εἴης δια τὸ γερμανικὸν δικαίου εἴναι δια τὸ 'Αστυκόν Δικαίου

Οὐ Theodor Kipp λέγει, ἐν σελ. 230 τῆς περὶ πολλαπλῶν ἐνεργειῶν διατριβῆς του: «Κατὰ τὴν θεμελιώδη ἡμῖν δινήσκηψιν εἶνε καὶ ἕαυτὸ δικαίου, ὅπως ὁ γάμος διαδέται ἐκ πλειόνων λόγων η̄ ὅπως μὲ τὴν διάλυσιν αὐτοῦ συντρέξῃ ἀκυρότης η̄ ἀκυρωσία. Αποτελεῖ δὲ καθαρός ἡγεμόνια νομοθετικοῦ συστοῦ, κατὰ πόσον ποιοῦται πολλαπλαῖς ἐνέργειαι δέονται ἢ ἀναγνωρισθῶν». Δὲν νομίζομεν διμοες ὅθινη τὴν ἀποψιν αὐτῆς. Η ἀναγνώρισις πολλαπλῶν ἐνεργειῶν δὲν εἶνε ἀπλοὺς ἐκρίθηκας τοῦ νομοθέτου. "Οπος εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλουν θ', διαπατεῖθη, θεωροῦμεν ἀνερμάτιστον τὴν τοιαύτην ὀνταγνώρισιν, δηλ. μόνον κατ' ἐφαρμογὴν διατάξεων τοῦ τεθεμένου δικαίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ γενικῶν περιστάσεων δὲν ἐπιβάλλεται ἀπλῶς ὡς λότοις πρακτική, ἀλλα κατ' ἀναγκαίαν τοῦ δικαίου λογικήν, ὅπως μὴ ἀπαγγέλληται.

Τείνον τὸ διαζύγιον εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, αὐτο-

κατοπίδη διαλέτη τὴν μητρούς διὰ την ἀφοράντα εἰς αὐτόν, λ.χ. διότι εἴνε οὖσα φορετής, κατόπιν ἀνακαλεῖται διοικ. η̄ μητροῦ καὶ πατέρα τοῦ μητροῦ, λ.χ. ἀντιτίτεται, κατόπιν ἀνδραῖον ἐπιγενούμενον, νὰ ὑπενοχθεῖται εἰς αὐτήν τῆς μητρούς κατὰ τὴν διατάξεως τῆς § 1299 B.G.B. δικαιουμένη καὶ εἰς τὸ κατὰ τὴν παρένθετον ταύτην δικαίουν. Δέκται δ' ὁ ἄνθρος τὴν ἐν τῷ καπνῷ δικαιούντα καὶ ἀπεικονίζειν.

1) Ἀντέρετο σελ. 31 ἔπ.

2) Τὸ γεγανεύκον δίκαιον τὴν αὐτονόμητον αὐτὴν ἀσχήμην διέπειν εἰς τὸ γένος τοῦ γάμου διὰ δικαίου, διὰ τοῦ συνεπειῶν η̄ διανόντος συμβούλου δινανται νὰ προσθέλλουν αὐτὸν ὡς δικαιονταί, ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον 2310 δικαιώματα. Οἰανδήποτε λίστην 628 Γερμαν. Πολιτικῆς Δικαιολογίας: «Stirbt einer der Ehegatten vor der Rechtskraft des Urteils, so ist der Rechtsstreit in Ansehung der Haupt- sache als erledigt anzusehen». Οὕτω καὶ εἰς τὸ γαλλικὸν δικαίον, (Code civil č. 214 § 3 προτον. διὰ τοῦ νόμου τῆς 18 Απριλίου 1886): L'action en divorce s'éteint également par le décès de l'un des époux survenu avant que le jugement soit devenu irrevocable par la transcription sur

νόρτον εἶνε, διὰ τοῦτο προϋποθέτει τὴν ὑποδεξιν ἔγκρισιν τούτου. "Ηδη ὅμως οἰκασία ἐπιβάλλει ὅπως ἐνταῦθα εἰδικότερον τὸς ἐκευήσιμων καὶ εἰς τὴν σχέσιν των πρὸς τοὺς λοιποὺς λόγους διαλέσεως τῆς γαμικῆς σύγεσιος, ἴδιος τὸ διαζύγιον". Τὸ διαζύγιον νὰ διαλυθῇ. Τὰ ὑπὸ τοῦ Kipp (σελ. 232) ὑποστηριζόμενα, διὰ καὶ μετὸ τὸ διαζύγιον δινανται ὡς γάμος καὶ πάλιν νὰ διαλυθῇ διὰ διανάτου τοῦ ἐπέριου τῶν τέως συζύγων, η̄ διὰ διετέρου διαζύγιου, ὅταν δι' αὐτοῦ πρόκειται ἀλλος νὰ διαρρευθῇσθων αἱ ἐκ τῆς διαλύσεως συνέπεια, ἀποτελοῦν ἀπλακές ἐννοιοκαταπομένας κατασκευάς, κειμένας ἔξω τῆς νομοθετικῆς πραγματικότητος. Διότι η̄ τοιαύτη ἐκ νέου διάλυσις τῆς περιστάσεων δὲν δινανται νὰ ἐπιφέρῃ ἐκτὸς τῆς η̄δη μικρού διὰ τὸ μέλλον. "Ενδεκόμεναι ἐπιγενόμεναι προποποίησις τῶν συντετῶν τοῦ ἀπαγγελθέντος διαζύγιου λ.χ. ἀρωτᾶται ἀν δινανται νὰ ἔχουν τὴν ἔννοιαν νέας τοῦ γάμου διαλύσεως. "Εν προκατεμένῳ δύναται διμοες ὡς γεννηθῆ τὸ ἡγεμόνια, εἰς τὸν κατέτοι λιθέντος τοῦ γάμου διανάτου η̄ διαζύγιο, εἰς διναντὸν οὗτος ἐπιγενούμενως νὰ διαρρευθῇ ὡς δικαιος η̄ ἀκυρότητος ἀπαγγελθέντος διαζύγιου λ.χ. ἀρωτᾶται ἀν δινανται διδικούθεις διαιτίος νὰ προσθέλῃ τὸν η̄δη λειμένον γάμον δικαιοντον ἵν' ἀπαλλαγῆ τῶν εἰς βάρος τοῦ προκυψασδον κατὰ τὸν νόμον (διότε. 15 ἔπ. τοῦ νόμου 1228) συνεπειῶν η̄ διανόντος συμβούλου δινανται νὰ προσθέλλουν αὐτὸν ὡς δικαιονταί, ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον 2310 δικαιώματα. Οἰανδήποτε λίστην 628 Γερμαν. Πολιτικῆς Δικαιολογίας: «Stirbt einer der Ehegatten vor der Rechtskraft des Urteils, so ist der Rechtsstreit in Ansehung der Haupt- sache als erledigt anzusehen». Οὕτω καὶ εἰς τὸ γαλλικὸν δικαίον, (Code civil č. 214 § 3 προτον. διὰ τοῦ νόμου τῆς 18 Απριλίου 1886): L'action en divorce s'éteint également par le décès de l'un des époux survenu avant que le jugement soit devenu irrevocable par la transcription sur

Les registres de l'état civil. Οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν: πρβλ. Γ. Μαριάς α. 97 και 110.

έστιν δηλ. ἐν λόγον ήθικῶν, δὲν ἔπιτροπῇ διπος δηδη δια-

λυθεῖς γάμος κηρυχθῆ ἀκυρος, ἐν τῇ περιπτώσει ταῦτη

ἔτηται δὲν γεννᾶται καν: ἀκυρότης δὲν ἐπέρχεται μετὰ τὴν

εύρεθή δικαστής, ὁ ὅποιος δεκτῆ καὶ προστατεύῃ τὸ ἔν-

νομον συμφέρον τοῦ προσβάλλοντος τὸν γάμον καὶ κηρύξ-

λν ἐν τῇ περιπτώσει ταῦτη δὲν ἐπέρχεται διὰ τῆς τοιαύτης

ἀκυρόσεως πολλαπλότης τοι: αἱ οὐνέπειαι τῆς ἀκυρόσεως

εἴτε πρόγραμμα διάφοροι κατὰ περιεργούμενον τῶν ἐννόμων επο-

πλάκηται ἀποστήπτος θέσις διὰ τῆς τοιαύτης

πλῶν ἐνεργείῶν θεωρίαν τοῦ Kipp.

Κατὰ τὸν αὐτὸν σαρφὶ τρόπον ἐπιφανίζονται τὰ ξηράτα

καὶ ὑπὸ τὸν γερμανικὸν διποκὸν κόδικα, κατὰ § 1338 τοῦ

γάμου, ἐπειδὸς δὲν οὗτος διελύθη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ εἰς

ἀκύρωσιν μὴ δικαιουμένου συζύγου (ποβλ. καὶ § 1342). Ἐν-

θανάτῳ διάλυσιν τοῦ γάμου, τοῦτο διμος ἐνέργειται διὰ τὴν

διάρροον ἐνεργείαν τῆς ἀκυρόσεως καὶ τῆς διὰ θανάτου

λόσεως. πρόγραμμα διὰ τῆς τελευτατικῆς ταύτης δὲ γάμος λύεται

μόνον διὰ τὸ μέλλον, ἐνῷ διὰ τῆς ἀκυρόσεως η ἀναίρεσις τῆς

γομοκῆς σημέρος ἐπέρχεται ex tunc, ἀπὸ τῆς ουσιάσεως αὐ-

τῆς (¶). Ἀποκλείται ἐπομένως σαρφὸς καὶ ἐδῶ κάθε πολλα-

3) Οὐρω Γ. Μ α τ ι δ α κ η σ. Τὸ διαιρύνον, II, § 13, σελ. 95 ἐπ. καὶ

τρέψος προκεκριμένον ὑπὲρ τοῦ ἐνάρνοντος η περὶ ἀκυρόσεως τοῦ γάμου μεγαλή ὁ-

δ ἀναγνωρισθῆ ὅτι ὁ π. η θ ε ν η ὁ χ ι μετοξὺ τοῦ διαδίκων

γάμος οὐδέποτε διμος διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς ἐπιδίδωμεται καὶ

νά ἐρευνηθῆ ἡ ν π ἀ ρ Χ η δ ἐ ν δ π α ρ Χ η τοιοῦτος, τὸ

ὅποιον εἶναι ἔτηται καθ' ἐκατὸ δεκατετένον: δι γάμος πρόγραμμα

ἐχει ηδη ἀκυρωθῆ ἡ διαλυθῆ (¶).

4) Κατὰ τὸν αὐτὸν Ι. M i t t e i s, Nichtigkeitsklärung der Ehe nach

Scheidung, ἐν Zwei Fragen aus dem bürgerlichen Recht, 1905, σ. 7 ἐπ.

Εἰς Γερμανίαν συγκρετεῖται καὶ τὸ ἔκῆς ἀκόμη ἔτηται:

κατὰ § 1329 Γερμ. Αστ. Κδ.: «ἡ ἀκυρότης ἀκύρου κατὰ

§§ 1325—1358 γάμου δύναται ν' ἀσκηθῆ μόνον διὰ τῆς περὶ

ἀκυρότητος ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσου ὁ γάμος δὲν ἐπιφύλητη ἀκυρος

η δὲν διελύθῃ...». Συνάγουν δὲ a contrario οἱ ὑποστηρίζον-

τε πολλαπλῆν ἐντοπίσθαι ἐνέργειαν (¶), ὅτι μετὰ τὴν κήρυξην

τοῦ γάμου ὡς ἀκύρου η τὴν διάλυσιν αὐτοῦ, η ἀκυρότης

δύναται νό προταθῆ κατ' ἄλλον πλὴν τῆς περὶ ἀκυρότητος

ἀγωγῆς τρόπου. Διὰ τῆς § 1329 ἀποκλείεται, λέγουν, η δι-

τὸ πρὸς κήρυξην τῆς ἀκυρότητος ἀπλῶς, ὅτι καὶ αὐτὸ-

τὴν ἀνταρέω μητρονυμίεσσον § 1338. Νομίζομεν δημος στη

§ 1339 δυθμίζει πρόγραμμα διηγοντα τὸν τρόπον καθ' ὃν δύναται νό

προβληθῆ τὸ (σχετικῶς) ἀκύρου γαματῆς τυνος σχέσεως ὑπὸ

ἄλλον τρόπου πλὴν τῆς περὶ ἀκυρότητος ἀγωγῆς διαρκούσης

τῆς γαματῆς σχέσεως, ἐπιτρέπει η διάτοξης μετὰ τὴν λόσιν η

ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, διπος δι' ἀναγνωριστικῆς λ.χ. ἀγωγῆς,

γάμος οὐδέποτε διμος διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτῆς ἐπιδίδωμεται καὶ

νά ἐρευνηθῆ ἡ ν π ἀ ρ Χ η δ ἐ ν δ π α ρ Χ η τοιοῦτος, τὸ

ὅποιον εἶναι ἔτηται καθ' ἐκατὸ δεκατετένον: δι γάμος πρόγραμμα

ἐχει ηδη ἀκυρωθῆ ἡ διαλυθῆ (¶).

5) K i p p, σελ. 232, P e t e r, σελ. 66 ἐπ., H u b e r n a g e l, Archiv

6) "O u r a S t a d i n g e r E n g e l m a n n K e i d e l, Kommentar zum B.G.B.", 1926, § 1329 σελ. 111 καὶ ἀνόρ. Reichsgericht, ἐν Jurist.

7) T o b u w i t z v o l u c e l ὁ H u b e r n a g e l, Archiv σ. 137, σελ.

ανασυστάσεως γάμου εἶναι περιττὴ η κήρυξης ὡς ἀκύρου τοῦ

πρότοου γάμου, δὲν ὑφίσταται, νομίζουμεν, περίπτωσις πολλα-

πλῆς τυνος ἐνέργειας (¶). Διότι μὲ τὴν διαταξιν αὐτῆν δὲν συν-

Οἰκοτος καὶ παρ, ἵμιν δπου ἡ ἀναστάσις θεωρεῖται ὁς
οντασίς νέου γένους⁹.

Πλα- ήτιν τέλος, νομίζουσεν, ὅτι δὲν ὀποιεῖται νόμιμον διάταξις τοῦ ἔρθρου 15 τοῦ περὶ ἀφανείας νόμου 292) 1914 (βλ. καὶ ὅδη 7 τοῦ νόμου 2228) 1920 περὶ διαδοχής), καθ' ἣν ἔκαστος τῶν συζύγων δύναται νὰ ζητήσῃ διαδέμνησον δι· ἀφό- νεαν τοῦ ἔνέρου. Η διὰ διαβατηρίου διάλυσις τοῦ γάμου εἰνε- ἥ μόνη βεβαια καὶ inter omnes ἴσχειν πρέπει.

οὐ, οὐδὲ Γιάνναν ανηλίκιαν—Lilienthal-Sternberg, Das B.G.B. systematisch dargestellt, τόμ.3, 1921, σελ. 25 συν. 83, καὶ Σταύριον, ἐπι.^o πον. 3, σημ. 3 σελ. 52, M. Wohl, Familienrecht, § 11, VI, II, Sauer, § 1809, σημ. 3 σελ. 52, Das deutsche Personestandsgesetz in seiner neuen Fassung, 1925, σελ. 213.

9) BA. Δημητρίου Αντώνιον, "Αναστάτωσις λαθάνων γα-
μου (Νομικαι "Εγκυολόγος I, 1912, σελ. 77 επ. 1825, 1824 ἐπ.), Ειδικά τινες διατάξεις τριγύρους ἐπι τρόπων κατὰ τὴν αναστάτωσιν γάμου, μή ἀναποδοτα-
βούσος τὸν κανόναν διτ. κατὰ τὴν πρόσκειται περὶ νεοῦ γάμου: "Πατέρι βάν-
τος οὐκέτι τὴν λύσιν τοῦ γάμου τύχει τῆς προκόπ. 1892 § 181 ἐπ. Bl.
πατέρι II απαρεῖται τὴν λύσιν τοῦ γάμου υἱού - Ζεύκην, Οικογενειακόν, 1921, § 90, σελ.
91, ὡς καὶ K. P. A. L. Η. V. ἐπ. "Εργον. Συντηρίσαν τοῦ νεοῦ" Αστ. Καδίκος
τὸν πρός τὴν αὐτοῦ γαμετὴν διατάξιν γάμου, στα τούτον αυτὸς αναφεύονται,
μεταξὺ καὶ ὁ αὐτὸς νομίζεται γάμος, μόνον εἰ διόγου παραδοξαμόνως χρόνον τοῦ
μάντυνον διατελεθῆναι οὐδέπιν καὶ μήτε ὁ ἀνήρ ἐν τῷ πετρεῖ, μήτε ἡ γυνὴ πρός
την διατάξιν, εἰ μάλιστα μήτε τὴν πρόταξιν γάμου κατὰ τὴν επο-
νήρ. Προθ. καὶ τὸ αὐτόν. Σχόλ. "Αναγύρουν καὶ ὑπὸ BA. 29.1.60 τοῦ
Επεντιονανθ. "Εγκαύθια δὲν ουδέπειται ἀν ὁ αναποδοτας γάμος εἰν νεός
ἀντος ἡ ὄχη, ἀλλά, διαδομένου διτ. ὁ γάμος παρὰ διαμάτιος ἔκπτωτο δια τῆς
πλατης θελήσεως τῶν λεπτῶν, παρέκονται διδηματια διά τὸ διηρημα ἀπῆς προτι-
κοτετης ἐκτιμήσεως, ἀν ὁ γάμος ἀλλύν ἡ ὄχη τοῦτο μόνον επεντιονθεῖται
ἢ ἡ μητρίδη δὲ του γαρού εἴνοταν μήτε διδει τὸ δεύτερον ὑπὸ BA. 29.1.60, τοῦ
μάλιστον καθ. δ: "Γατε, καὶ ὅλης παρενετεῖν χρόνος, ἐν δε τῷ μετεξῆ συν-
τρέψει τοι πρός γάμον γυνῆ τυχον ἡ ὄχηρ, καὶ οὕτος δ μετεξῆ αὐτῶν γάμος.
τρέψει τοι πρός γάμον γυνῆ τυχον ἡ ὄχηρ, καὶ οὕτος δ μετεξῆ αὐτῶν γάμος.

νις, καὶ ἐν τούτῳ συνέπει πρόγραμμα δὲ ξεφρανισθεῖς σύνηγος ν' ἀπέθανε. "Οὐ δὲ διὰ τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου λόγῳ ἀφα-
νείας οὐδεμίαν σημασίαν κέχηται τὸ γεγονός ἢν δὲ ἀφανισθεῖ.
Ἵππη. Τί διητος ἀπέθανε, καταφανίστατ, νομίζω, ἐκ τοῦ διπ-
μετὰ ἐνδεκομένην ἑπάνυδον αὔτοῦ μόνον δις πρὸς τὴν περι-
οντικῆν του κατάστασιν (βλ. ἄρθρα 16-17 νόμου 292) ὅγι-
και δις πρὸς τὰς ἐκ τοῦ γάμου του σχέσεις ἐπερχεται ἀνα-
ρροτη τῶν διὰ τῆς κυριότερως τῆς ἀφανείας ἐπελθουσῶν συνε-
πισθν. Για δεύτερον 15 ὁμιλῶς ὁρίζει (ἱδ. 4): «Ἡ περὶ δια-
ζεύξεως ἀπόφασίς ἀμετάκλητος καταστίσσα δὲν ἀναρρέπεται,
εἰπὼν θελειν διαφανῆ μετὰ ταῦτα δὲ ἀφαντος». τὸ διποίον
ἀκολιθός σημαίνει διτὶ ἡ λόγῳ διφανείας ἐπελθουση διὰ δια-
βυσίου διδλυσις εἴνε τη μόνη αἵτια διαλύσεως τοῦ γάμου μὲ
σημασίαν διὰ τὸ δικαίου.

20.—Εἰς τὸ Κληρονομικὸν δίκαιον δ' Kipp (σελ. 227) (¹) ἀνεῦδε περὶ πτωσιν πολλαπλῆς ἐνεργείας εἰς τὸν περὶ ἀνα-
ξιότητος διατάξεις τοῦ γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.
Κατὰ § 2339 ἔδ. 1 πρότ. Ζ ἀνάξιος πρὸς τὸ κληρονο-
μεῖν εἶναι μεταξὺ οὐλῶν καὶ δι' ὀπότης ή ἀπειλῆς ἔξαναγ-
κάσας τὸν διαθέτην νὰ διεπέσῃ αἵρει θεατάτου ή ἀναρρέση
γενομένην ἥδη διάθεσιν. Δεδομένου δὲ οὗ ή ἀναξιότης
εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἀσκεῖται δι' ὀπικρύσσεως τῆς ἀπο-
κτήσεως τῆς κληρονομίας (§ 2330, ἔδ. 1), εἴναι δυνατὸν ὅπως
μὲ τὴν ἀκίνητων αὐτὴν συντρέξῃ καὶ ή κοινῇ τῆς διαθήκης
ἀκίνητως κατὰ τὸ διατάξεις τῶν § 2078 ἔτ. Καὶ ἀποκλείει
μὲν ή ἀρχουσα γνώμη τὴν τουατῆρν συρροήν (²), ταύτη
ὅμως δέκεται δ' Kipp ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας του τῶν
πολλαπλῶν ἐνεργειῶν. “Οτι δῆμος ἐνταῦθα ἐν πάσῃ περι-
πτώσει δὲν ὑπάρχει ἕδαφος διὰ τουατῆρν πολλαπλῆν ἐνέρ-
γειαν, προκόπτει, νομίζω, ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῶν δύο αὐ-

Kai tēn mēn eis tō pρόσωπον τοῦ εἰς ἀκύρωσιν δικαιουμένην διαφορὰν ἀποδεικνύει αὐτὴ ή διαφορετική φραστικὴ διατάξις τῶν παραγράφων⁽⁵⁾. Ός πρὸς τὰ διαφορετικὰ κατὰ § 2078 ἀκυρώσεως προσβάλλονται μόνον αἱ κατὰ πλέον ἡ ἀπειλὴ γενόμεναι διαθέσεις, ἐνῷ κατὰ § 2340 προσβάλλεται καὶ πᾶσα γενικῶς ὑπὲρ τοῦ ἔξαπατῶντος γενομένη στασικὴν τῆν διαφορὰν τῶν δύο ἀκυρωσῶν. Εἳναι πρόγραμμά της ἀντικαθίστασε τὸν γενικῶν ἀργῶν διατάξιμον δικαιολογικὸν βούλησιν, ή κατὰ § 2340 ἔπειτα παρατητικὴν δικαιολογικὴν βούλησιν, ή κατὰ § 2340 στασικὴν τῆν διαφορὰν τῶν δύο ἀκυρωσῶν.

τῆς διαδρομευτής ὅπο τὸ ισχὺν δωματίου δέκανον ὁμηρεοῦς τῆς ἀναξιότητος. Καὶ τὸ δωματίου δέκανον κηρύσσει

II. n u b e r n a g e I, 1931, § 141, V περι ου και
3) Kard. § 2020 παντούν.

die Aufhebung der letztwilligen Verfügung rückte, welchem

zustatten kommen würde, wenn der Wegfall des Erbunwürdigen, sei es auch nur bei dem Wegfall eines anderen, zustatten kommt.

¹⁾ Ηλασ. 31.9.19 (Paulus). — Βαρ. 60.43.19, περὶ οὐ Μπαλῆς, Κατρο-
νούκων Δικαιού²; § 12. 3. § 37^a. Α. δ.

2) *Inv. 49, 14-3 (Ulpianus)*, *Inv. 3408 (Cassius)*.

{Paulus}, C. Just. 6.35, 4 (ετοις 223), περι δυ πάντων Ματθαῖον τὸν

³) Flügel, *recht römische*, II, o. A., 339 (κανός βιβλιογραφία).

κακῆς νομολογίας Ἐρ. Αὐτὸν δέ τις οὐδὲν αὐτῷ συνέβη. Λεύκων δὲ πάλιν αὐτῷ συνέβη.

Θεός ΛΕ", σεζ. 20, "Ἐφ. Αθ. 1025" | 1930, Θεός ΛΕ, σεζ. 19, Πρωτο. Αθ. 3356 | 1922,
Θεός ΜΒ, σεζ. 21, "Ἐφ. Πατρών 274" | 1930

Η ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

§ 1.

Η διαμετακοπή αποψις.

21.— Θεωροῦμεν ἐστραλμένην αὐτὴν τὴν βάσιν, ἐκ τῆς δοπίας ἔκκινει ὁ Theodor Kipp πρὸς διατύπωσιν τῆς θεωρίας του. Ἐκ τῆς παρατηρήσεως, ὡς ἀλέθη, διεισδύεται ὅτι εἰς τὴν νομικὴν γλώσσαν χρησιμοποιοῦνται ὅροι τοῦ φυσικοῦ κόσμου, συκάτα τὴν ἔργων καὶ τῶν νομικῶν προβλημάτων εἰναι αὐτὴν μέθοδος τῶν θεωρημάτων. Δὲν νομίζομεν δικαστικὸν ὄρθον.

Ἐλευ μὲν ἀναμφισθῆτον ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου χρησιμοποιοῦνται συχνὰ ὅροι, εἰλημένοι ἀπὸ τὴν δρολογίαν τοῦ αὐτού τῶν θεωρημάτων⁽¹⁾. Ομολογεῖν οὖτον καὶ ἐν τῷ δικαίῳ περὶ «γενέσεως» ή «καταλύσεως» τῶν δικαιωμάτων, περὶ «ἐκλαργήσεως» κλπ. αὐτῶν. Οὐδεὶς δῆμος συνάγεται ἐκ τούτου ὅτι καὶ διὰ τὴν νομικὴν ἔργων ἀκολουθεῖται καὶ αὐτὴν πρὸς τὴν τῶν ἐπιστημῶν αὐτῶν μέθοδος.

Ο Kipp καὶ οἱ ὄπαδοι τῆς θεωρίας του, θέλουν νὰ τονέσουν τὸ γεγονός διτι μὲ τὴν ἀποδοχὴν τοιούτων δρων ἐν τῇ

νομικῇ ἐπιστήμῃ, ή νομικὴ γλῶσσα καθίσταται γλῶσσα μεταφορική. «Ως τοσάντη δ' ἀποκλεστική τὴν εἰς τὸ Δικαίον ἐφρημάδοντο δινοὶ ὅποι αὐτοὶ ἐλαμβάνοντο εἰς τὴν κυριοῦ λεξίαν τον. Τινὲς⁽²⁾ πάλιν εἰς τὴν ἀποδοχὴν αὐτὴν τῆς φυσικοῦ κόσμου, οἱ δοποὶ δὲλλως θέλουσι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν δινευρίσκουν «τὸ ίδιορρυθμόν» μότερον βιηθητικὸν μέσον τῆς τυπολογικῆς μεθόδου».

«Ἐν τῇ πραγματικότητι δικαστικὸν δικαίον διαλογιστήν μεθόδος φυσικαὶ νομικὴ ἔννοια καὶ μὴ εἰσέπει διατυπωθεῖσα εἰς λέξιν, δέσον δπος καταστῆ νοητὴ νὰ ἐκφρασθῇ εἰς παραπάσισ. Επειδὴ δ' αἱ παραστάσεις αὐταὶ πρέπει νὰ μᾶς είναι ηδη νοητή, ἐπόμενον εἰναι ἡ ληφθεῖν αὐταὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν κόσμουν διότι αἱ φυσικαὶ παραστάσεις εἰναι εὐκερέστερον αἱ σηματαὶ καὶ νοηταὶ εἰς τὴν ἐμπειρίαν μας.

«Ἡ τοιαύτη μέθοδος δὲν εἶναι τὸ ίδιον ἐν τῇ νομικῇ

τὸν κόκλον τῶν θεωρημάτων ἐπιστημῶν, διότι καὶ εἰς αὐτὸς σκέψει. Ἡ αὐτὴ ἀκριβῶς μέθοδος ἀκολουθεῖται καὶ εἰς τὴν ἐφαρμοζομένην παραστατικὴν μέθοδον, συνήθης ἀγνώστους κόκλους ἔννοιῶν. Οὔτω λ. κ. τὴν πρωταρχικὴν τὴν Ὀπτικὴν καὶ τὴν Ἀκουστικὴν (πτυχαὶ, ἀκουστικὴ κύματα), ή τὴν ἀρχικῶς ἐν τῇ Μηχανικῇ γνωστὴν ἔννοιαν τοῦ «δεύματος» καὶ τῆς «τάσεως» μετέφερεν καὶ εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ «Ηλεκτροτιμοῦ».

«Ἡ ίδια δῆμος μέθοδος ἀκολουθεῖται καὶ κατὰ τὴν δια-

μόρφωσιν τῆς ὄρολογίας δίλων τῶν ἀφηρημένων ἐπιστημῶν⁽³⁾.

1) Bk. W i n d s c h e i d-K i p p, Pandekten⁴, I, § 63 καὶ τὴν ἐν σημ. 1 παραπομένην βιβλιογραφίαν.

2) Oskar A. B a u m g a r t e n, Die Wissenschaft vom Recht und ihre Methode, 1, 1920, § 16, σελ. 364 ἐπ., τόιως σελ. 377 ἐπ.
3) «Οὐα παραδεκματά ἐν P. H. H e c k, Grundriss des Schuldrechts 1929, Ιλαρόν, § 2, σελ. 476 ἐπ., καὶ γενικότερον ἐπὶ τοῦ προβλήματος τοῦ διοικού, Begriffsbildung und Interessenjurisprudenz, 1922, σελ. 36 ἐπ., 139 ἐπ., 161 κλπ.

Εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, ἀντικείμενον ταύτης δὲν εἶναι ὁ ἀδιορθος κόσμος, ἀλλά η ἡδη διαιροφθαλή πραγματικότης, ὅποτε καὶ ἐξ τοῦ λόγου αὐτοῦ δικαιολογεῖται ή ἀποδοχὴ ὅρων τοῦ πραγματικοῦ κόσμου καὶ εἰς τὸν κόσμον τῶν νομικῶν ἑννοιῶν. Διότι διθυμίζουσα ή νομικὴ ἐπιστήμη σκέσεις τοῦ ἔξωπερκου δι’ αὐτήν, τοῦ μὴ νομικοῦ κόσμου, ἀναγκάλιος τῆς ἑννοίας της διαιροφθεῖται καὶ ἐμπλουτίζεται μὲ τὰς ἑννοίας τοῦ κόσμου αὐτοῦ. ‘Ομαλεῖ σύντο ή νομικὴ ἐπιστήμη περὶ τῆς γεννήσεως ή τοῦ θανάτου τοῦ φυσικοῦ προσώπου, γέννησις ὅμως καὶ θάνατος εἴναι λέξεις εἰλημμένου ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς βιολογίας ή τῆς ἀνθρωπολογίας. Η ἐνέργεια ἐξ ἀλλού τῆς νομικῆς ἐπιστήμης δὲν σπουδᾷ μὲ τὴν ἀποδοχὴν τοιούτων ἑννοιῶν καὶ δραν ἀπὸ τὸν καθημερινὸν βίον. Κάθε μὴ νομικὴ ἑννοία καὶ μὲ αὐτὴν ὁ ὅρος της, μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τούτην, διαιροφθεῖται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ Δικαίου, ως ἀσφαλῆς ηδαταν ωὐ λεγθῆ, ὅτι αἱ ἐξ παραστάσεων τοῦ πραγματικοῦ κόσμου εἰλημμέναι ἑννοιαν, γενόμεναι ἀποδεκταί, διαιροφθεῖται τελολογικῶς ἐν τῷ νομικῷ κόσμῳ (⁴).

Τὸ γεγονός ἐπομένων τῆς ἀποδοχῆς ὅρων τοῦ πραγματικοῦ κόσμου καὶ εἰς τὴν νομικὴν γλώσσαν, οὐδὲν μᾶρτς νομίζομεν ὅτι σημαίνει ἀποδοχὴν τῆς μεθόδου τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν νομικῶν προβλημάτων. Η εἰσροὴ δρῶν τοῦ πραγματικοῦ κόσμου καὶ εἰς τὴν νομικὴν γλώσσαν ἔχει ἀπλῶς διολογικὴν καὶ ὅχι ἀλληγ ταν σημασίαν. Ανεξάρτητον τελείως εἴναι τὸ ἥπιτημα τῆς ἐν τῷ Δικαίῳ ἀκολουθουμένης μεθόδου ἔρευνης, περὶ οὐ εὔθυς ὅμεσος θάγματος.

22.—Τῇ ἔννομος τάξις συνίσταται, κατὰ τὸν Kipp, ἐκ διατάξεων προστακτικοῦ περιεχομένου. Αἱ διατάξεις αὐταὶ

εἶναι διατυπωμέναι ὑπὸ μορφὴν ὑποθετικῆς κρίσεως. Νομικὸν πάλιν γεγονότα εἶναι οἱ διὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς προβλεπομένης ἑννόμου ἐνέργειας προσποτούμενοι ὅροι. “Ἐγνομος δὲν ἐνέργεια εἴναι ή διὰ τῆς διατάξεως ἐπιδικομένη ἑννόμος συνέπειος, ή λόγος τ.ξ. τῆς ἐν τῇ νομικῇ ἐπιταγῇ περιεκομένης ὑποθετικῆς κρίσεως (⁵). ”

Σύμφωνος ἐπομένως καὶ δ. Kipp πρὸς τὴν ὅρουσαν γνώμην (⁶), ἀναγνωρίζει ὅτι η ἑννομος συνέπεια ἐπέργεται ενθῆς ὃς μπάρεξη διατάξει τοῦ Δικαίου ἀπαιτούμενος σύνδεσμος μεταξὺ πραγματικῆς κατοστάσεως καὶ τῆς ἑνόμου τάντης ἐνέργειας. Η ἐπέλευσις τῆς τελευταίας ἐπέργεται κατ’ ἀνάγκην τομικήν. Ποία εἴναι ὅμως η ἑννοία αὐτοῦ τοῦ κατ’ ἀνάγκην τομικήν;

Οι παλαιότεροι συγγραφεῖς, ἐργάζεται τοῦ κοινοῦ δικαίου, σπανίως συνῦποιν ἐπὶ τοῦ θέματος (⁷). Εκ τῆς ἀνάλογος ὅμως τῆς ἑννοίας τοῦ μεταξὺ πραγματοκήσης κατοστάσεως καὶ ἑννόμου ἐνέργειας συνδέσμου, ζητήσειν δ. Peter (σελ. 5 ἐπ.) ἐπιτελέσμα ὑπὲρ τῆς δογματικῆς δικαιολογίσεως τῆς περὶ πολλαπλῶν ἐνέργειῶν θεωρίας τοῦ Kipp.

Τὸ σύνολον τῶν πραγματικῶν γεγονότων πρὸς τὰ διποτά τὸ δικαίου συνδέει ἐνημορίου τια συνέπειαν, διτὴν δόνταταν κατὰ τὸν ἄποψιν κατὰ τὸν Peter. ‘Ορόμενον δις σύνολον πραγ-

3) Kipp, Doppelwirkungen, σελ. 219 ἐπ.

2) Πατέ, ἦπιν Οἰκονούμονος, Γενεκαὶ Ἀρχαὶ § 66, Μονφερούριον οὐροῦ, Γενεκαὶ Ὀρχαὶ § 100, Ιδίωσις ὅπου Κεασσαρία. Γενεκαὶ Διδοκεκαΐτης § 135.

3) Εορτάς περὶ ἦπιν δ. K. Δ. Τὸ σάτυρος, Τὸ πρόβητηρα τῆς Ἐπιμητέως τοῦ Δικαίου, 1932, σελ. 69, ἀναθένων τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν τῷ δικαίῳ ἐπιφρούριον τελολογίας μεθόδου, καὶ εἰδικότερον ἔρευνῶν τὸ προμετόπου τῶν κανόνων τοῦ δικαίου ως μέσων πρὸς ἐπιβίωσιν σκοποῦ τηνος, ἐδέκεται διότι σύντος δὲν ἐπέρχεται κατὰ πραγμήν ἀνεγκαύτηρη, ἀλλὰ διότι αὐτὸν δίειται διπλακτικός λόγος η καὶ ἀμφιστήρη βούλησης, ἐξήγησε δὲ τούτην περιέρχω (Ιδίωσις σελ. 72 ἐπ.) βάσει τῆς ὧν, αὗτοῦ ἀκολουθουμένης δημιουργίας μετάβασης. Περὶ τῶν θεωριῶν τοῦ συγγενέστερου βι. Τοιαντα.

4) Bl. G. Radbruch, Rechtsphilosophie, 1932, σελ. 118, ἀλλά καὶ Heck, Begriffsbildung und Interessenjurisprudenz, σελ. 52 ἐπ., 66 ἐπ.

φυσικον νόμου τῆς αἰτίητηος. Ἐκ τοῦ τοιούτου προσδιορισμοῦ ἔπειτα, ὅτι δύο πραγματικοὶ καταστάσεις οὐ δέποτε δύνανται νὰ εἶναι μεταξύ των δύοια, ὁροῦ ἀναγρώφειν δύοις δύοις ἔπειτα, δύοις πραγματικοῖς καταστάσεσις οὐ. καίως θὰ διαφέρουν μεταξύ των κατὰ τόπου καὶ χρόνου. Οτιδήσει του πρὸς τὴν διάταξιν τῆς ἐνόρμου τέξεως, παρουσιάζει ἐντελῶς ἄλλην ὅψην. Ἐδῶ οὔτε τόπος οὔτε χρόνος συντιθέσθαι πλέον, οὔτε ὁ νόμος τῆς αἰτίητηος ἔχει οπιμασίαν τινά. Ἡ ἔννομος αἵτια τῆς ἐπελεύσεως ἐνόρμου τινὸς συνείσει εἶναι τὸ πατὴ τὴν ἡράτην ἡμῖν δυνάμενον νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἔννομον συνέπειαν γεγονός. Τὸ τελευταῖον τοῦτο, οδαμόδιος συγχεόμενον πρὸς τὸ ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ πραγματικὸν γεγονός, εἶναι ἀποτέλεσμα ἀπλῶς τῆς ἐπιμήσεως τῆς ἴκανοβλεπομένην συνέπειαν. Εἶνε μετὰ ταῦτα δυνατόν, ὅπως δύο ἀξίας, καὶ τοῦτο δύοις ἑκάστη ἕξ αἱτῶν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐπέλευσιν μιᾶς καὶ τῆς αἱτῆς ἐνόρμου συνέπειας. Μὲ δὲ λους ἀδρέκουν διὰ τὴν ἐπέλευσιν τῆς αἱτῆς ἐνόρμου ἐνεργείας: αἱτὸ μάκριβρις εἶνε ἡ περίπτωσις τῶν πολλαπλῶν λόγων ἐπιφέρουσα ίδιαν ἔννομον ποδῶν μορφὴ τὸς ἀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν τοῦ Kipp. Οταν ἔκαστος τῶν πολλαπλῶν λόγων ἐπιφέρει ίδιαν ἔννομον ἐνεργείαν, μᾶς παρέχεται ἡ δυνατερά μορφὴ τῶν πολλαπλῶν περιπτώσεων πολλαπλῶν λόγων ἐνεργειῶν φαίνεται μετὰ τὰ λεγθέντα ἀναμφισβήτητος ἔξηγουμένη ἀπὸ τὴν καθαρῶς λογικὴν θεμελίωσιν τοῦ συνδέσμου μεταξὺ πραγματικῆς καταστάσεως

ταῦθα σύνδεσμον τῶν σέργεων πάντων οὐκέτι
· Η μακρὰ ἐν τούτοις ἀνάλυσις τοῦ Peter quodam
αειπάπτει σίς βασικὸν οφάλιμα. Εἰς τὴν προστάθετάν
ιακοδίνη οὔτος αὐτοτηρῶς τὴν γένεσιν τῶν σήργεων εἰς το
ρυτικὸν ὅπο τὸν κόσμον τοῦ δικαίου, ἡθέλησεν, ὅπο τὴν κα
τεδε λογικὴν σχέσιν ἐνόμου γεγονότος—ἐννόμου συνε
είας, ν' ἀποκλείσῃ τελείως τὸν παράγοντα τοῦ γέροντος, ὃς
θυμόδοξοντες μόνον εἰς σχέσεις δυθμιτορένας ὅπο τὸν φυσικὸν
όμοιον τῆς αἰτίας

^{την} Ἀνομοφίβιον ὅμως εἶνε, καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τῆς ἐννοίας τοῦ δικαίου, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦ συνίσταται ἐκ κανόνων δικαιούγνων τὸς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοῦ ἀντικειμένου δικαίου θέρει προστατεικὸν χαρακτῆρα, ὃ τελευταῖος ὅμως αὐτὸς ἀντεῖ τὴν δύναμιν του ἀπὸ τὴν ^{θε-}

Εἰς τὴν βασικὴν ἀντίθεστν τοῦ αἰτιοχατικῶς διεπομένου φυσικοῦ κόσμου καὶ τοῦ κόσμου τῆς θελήσεως, τὸ διεῖδος θελήσεως⁽⁵⁾. Διότι ὅσον καὶ ὅν μὲ τὸν χαρακτηρικὸν τοῦ γένους τοῦ προστακτικῶν κανόνων, δὲν παύει ἐν τούτοις νὰ φέρει εν ἡ προταρχικὴ αὐτοῦ πηγή.

Σομιρόνονευ ἐπομένως μὲ τὸν Peter (σελ. 40) καὶ ἀπο-
αἰτανεν ἐπίσης τελείως τὴν ἀποδοχὴν σκέψεως στίφου καὶ
νόμου συνεπείας. Ή αἰτιότης, δις ἀρχὴ τοῦ πραγματικοῦ
κρίσμου, δὲν ἔχει θέσην κοι εἰς τὸν

4) Bλ. ἀνωτέρῳ σελ. 17.

Εγνατία Πρωτεύουσας Κ. Α. Τοπική φυλακή πουλάεται στην Εγνατία Αστυνομία, 1926, τόμ. α, τεύχος 1, σελ. 12 επ., 17 σε.

ουργεστηρευτικών μέσων εν γομού συνέπειαν, κατί δηλ. τὸ

ἀφρημένον, μὲ πραγματικὰ γεγονότα τοῦ φυσικοῦ κόσμου.

Εἰς τοῦτο μᾶς ἔμποδῆς αὐτὴ ή φύσις τοῦ Δικαίου διότι.

οὐας, διότι θέσεως διρισμένου σκοπού πρὸς ἐπιδίωξιν. "Οταν

ἔπομένεις ὁ Henle (σελ. 22) διμεῖ περὶ σχεσεως αἵτιον καὶ

οὔτιατον, η̄ δ Zitelmann καὶ ὁ v. Tühr (6) περὶ τυνος «οἰονεὶ

αἰτιόντης» η̄ «νομικῆς» τοκαύτης (Quasikausalität, juristi-

sche Kausalität) κατὰ τὴν συνδεσιν πραγματικῆς καταστάσεως

καὶ ἐνόμου συνεπείας, οἱ συγγραφεῖς αὐτοὶ δηλού περιπέπτουν

εἰς σφραλεόν κατεύθυνσιν. Διότι, κατὰ τὰ λεζέντα, ή σύν-

δεσις αὐτὴ δύναται καὶ πρέπει ν̄ ἀναλυθῇ ὅπι κατὰ φυ-

σικοὺς νόμους, διότι τῆς αἰτιότητος, ἀλλὰ κατὰ κανόνας λο-

γκούς (7).

Πόιος ὅμως πρέπει νὰ εἶναι ἐν προκειμένῳ οἱ ἐφαρμο-

στέου λογικοὶ κανόνες; Εἰς τοῦτο διαφωνοῦμεν πρὸς τὰ ὑπό-

τοῦ Peter ὑποτιθεμένα. "Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ νόμου

τοῦ ἀποκριῶντος λόγου ἀποκλείεται οὗτος τελείως τὴν αἰτιόδη

στέου, καὶ δένεται τοῦνταντὸν τὴν σχέσιν λόγου καὶ συνεπείας

κατὰ τὴν σύνδεσιν πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἐνόμου

συνεπείας (8). "Η σχέσις λόγου καὶ συνεπείας εἰνεὶ σχέσις

καθαρῶς λογική, ταύτην δὲ ἐφίλμοσεν δ. J. Binder (9)

διότι ἡ ἔννοιας συνέπεια δὲν ἔχει ἀντικειμενικήν τινα πραγ-

ματικότητα. "Ἐναντίον τῆς διδασκαλίας ὅμως αὖτις μακρὸν

ἴσκησε κατικήν δ. Fr. Sommer (10), ἀποδείξας καθ'

ὅτις τὸ σφραλεόν τῶν ἐφαρμογῶν της εἰς τὸ Δικαίον. Εἶνε

23.—Τὸ δίκαιον δὲν δῆμπει εἰς τὸν κόσμον τῶν αἰτιό-

σεων, ἀλλ' εἰνεὶ θέλησις, οἱ διατυποῦντες αὖτὸ δηλ. κανό-

νες

ἔγους πεποικόμενον ἀνθρωπίνης θελήσεως. Τὴν θέλησιν

αὖτην, προκειμένου περὶ τοῦ Δικαίου, τῆς θέσεως δηλ. κανό-

νεων πρὸς ἐπιδίωξιν σκοποῦ τυνος, πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν

τελολογικῶς κατὰ τὴν λογικὴν τ.ε. σειρὰν σκοποῦ καὶ μέσου.

Τοῦτο ἐμβιβλεῖ ή διαιτέρᾳ φύσις τῆς ἐν τῷ Δικαίῳ διατυ-

πωμένης ἀνθρωπίνης θελήσεως (1). "Υπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν νο-

σchaft, τόμος I : Das Reale und der Gegenstand der Rechtswissenschaft,

1929, σελ. 119 ἔτ.

(1) Ennenbeckers, Rechtsgeschäft, κλπ., σελ. 152 ἔτ.

(2) Schopenhauer, Über die vierfache Wurzel des Satzes vom zureichenden Grunde in Sämtliche Werke, ἔκδ., Frieschen-Kö.

Philosophie des Rechts, 1925, σελ. 902 ἔτ., Ιων 904 ἔτ.

(3) Fr. Sommer, Kritischer Realismus und positive Rechtswissen-

7

T u h r, Allgemeiner Teil, des B.G.B. II § 43, σελ. 7.

(7) Τοῦτο εἶνε μνημονιβῆτην προβ. τοὺς ὑπὸ Peter, σελ. 41, σημ. 33.

(8) Peter, σελ. 31 ἔτ., διλῶν πρὸτι σειρῆσεος Grund-Folge.

(9) J. Binder, Rechtsbegriff und Rechtsidee, Bemerkungen zur

Rechtsphilosophie R. Staunlers, 1915, σελ. 114 ἔτ., τοῦ 18 (οὐ,

Philosophie des Rechts, 1925, σελ. 902 ἔτ., Ιων 904 ἔτ.

(10) Fr. Sommer, Kritischer Realismus und positive Rechtswissen-

7

πρώτην φάσην το υπόλοιπο του ιεραποτάμου (‘λεγομένου, ὅτι δηλ.

· ἡ σύνδεσις πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἐννόμου συνεπίας ἀποτελεῖ διατάξεν, ὑπὸ τῶν ἀνθρόπων δημουργηθὲν εἶδος ὁμαγκαστηρος. Τὸ σφάλμα τοῦ ὅμοιος συνίσταται εἰς τὸ ὅτι αὐτὸς προσπαθεῖ νὰ ἔφαμοι σῇ καὶ εἰς τὴν καθαρῶς λογικὴν αὐτὴν σχέσιν ἀναλογικῶς τὸν εἰς τὸν κόσμον τῶν αἰσθή-

σεων κατοικῶν νόμον τῆς αἰτιότητος (β).

Εἰς τὴν αὐτὴν σφαλεὸν ὅδον νομίζομεν, ὅτι περιπλήκτει καὶ δ. Petraschek (¹), διὰν τὸ πρόβλημα τῆς φύσεως τῆς σχέσεως μεταξὺ πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἐννόμου συνεπείας συνδέει πρὸς τὸ πρόβλημα τῆς «νομικῆς αἰτιότητος». Τὴν τελευταῖαν ταύτην θεωρεῖ διὸ γηγέντα, αἰτιότητα, δύοτι αἱ νομικαὶ σχέσεις, τὸς δόπιας αὐτὴν συνδέει μεταξύ των, εἴναι πραγματικά. Παραβλέπει δῆμος δ. Petraschek ὅτι εἰς τὴν αἰτιόδην αὐτὴν σχέσιν, μόνον τὸ ἐν μέρος, ἡ αἰτία, εἰνε πραγματικὸν (ἢ πραγματικὴ κατάστασις), ἐνῷ τὸ ἄλλο (ἢ ἔννομος

§ 2, οελ. 12 ἑτ., § 8, οελ.; 18. Διὰ τὴν τελολογικὴν φύσιν τοῦ δικαίου δηλ. ἐν γένει K. Τοῦ αὐτοῦ ν. Τὸ πρόβλημα τῆς ἔργησε, καφ. β' καὶ γ', οελ. 65 ἐπ. Αὐτόδιον καὶ ἡ νοτίερη βιβλιογραφία τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου, ἀναράφησος διὰ τὴν δογματικὴν ἀνάλυσιν καὶ τοῦ ἡμερέρου θέματος. Bl. καὶ Bi-

2) Zitelmann, Irrtum im Rechtsgeschäft, οελ. 225.

3) «Σκοτος» ἐντυθά δὲν εἴναι πεντὶ τοῦ δικαίου διμηλητευν. δ. Jhering εἰνετενεὶς ἀρχὴν ὅτι ὁ ακορός εἴναι ὁ δημιουργὸς τοῦ δικαίου. Karà τὸν Jher-

ing ὁ σκοτὸς δὲν εἴναι ἔξειρετεικός, ἀνηλακτικός τοῦ κόρμου τῶν αἰσθήσεων καὶ εἰς μόνον τὸν κόρμον τῆς θελήσεως ἀνήκουν. Τὸ διεδιαιτόν ἐν τῷ τοῦ «δέλτα», τὴν διάκρισιν τοῦ «εἶναι» καὶ τοῦ «δέον νὰ είναι», πρώτος δ. R. Stalmiller εἰσήγεται εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Δικαίου. Τὸ πρώτον παύσιν ὁ σκοτὸς καὶ τελολογικὴ ἔργασα ἔφαμοι σῇ καὶ ἀντίθετον, καὶ κριτικὴν μέθοδον ἔθεντος. Ο «σκοτος» τοῦ Jhering εἴναι ἀντίθετος μάλλον ἐμ- πειρικὴ έννοια, ὑποδιάχρονη τῆς ἔννοιας τοῦ αἰτιοῦ τοῦ. Ο νόμος αὐτὸς μόνος ὑποβιβεῖ κατὰ τὸν Jhering τὸν σκέψεως τῆς ἀνθρωπινῆς συνεδρήσεως. Η τελολογία του εἴτε ἀρχὴν φυγολογικὴν αἰτιότητην. Περὶ τῆς ἀνθρωπινῆς τοῦ σκοτοῦ πρόσωπον Jhering ὃς καὶ περὶ τῆς ἔννοιας ταύτης αἰσκηθεῖσης κριτικήν ὑπὸ H. Kelsen ὃς καὶ περὶ τοῦ σκοτοῦ πρόσωπον S o m 1 ὥς Bl. παρ' ἡμῶν K. Δ. T a m i l e r. Τὸ πρόβλημα τῆς ἔργησε, ίδως οελ. 80 ἐπ.

4) K. Petraschek, System der Rechtsphilosophie, 1933, οελ. 270 ἐπόλ.

ονέπεια) δὲν ἀνήκει εἰς τὸν κόσμον τῶν αἰσθήσεων· αἰτιωδῆς δ. είναι διατάξεν ἢ συνδεσμῶν μόνον καταστάσεις ἀνήκουσσαι διμόρφεται εἰς τὸν κόσμον τῶν αἰσθήσεων.

· Ή ἔννοια τῆς νομικῆς αἰτιότητος εἴρεται παλαιότερον τὴν δικαιολόγησίν της εἰς ἄλλας σκέσεις τοῦ δικαίου, ίδως ἐπὶ τῆς αἰτιώδους συναφείας προκειμένης ὑποχρεόσεως πρὸς ἀποδημίαν. Μὲ τὴν ἐπικράτησην ἐν τῇ γερμανικῇ νομικῇ ἐπιστημῇ τῆς θεωρίας τῆς προσφρόδου αἰτίας (causa adaequata) διὰ τὴν αἰτιόδην ταύτην συνέρεται, ἐνομίσθη ὅτι αἱ προτερεῖαι αἰτίαι ήδηνταν υἱὸν προκειμένου ἀποκλεισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς «νομικῆς» αἰτιότητος. Σήμερον ὅμως τὸ πρόβλημα εἰνε καὶ ἔχει λελυμένον γίνεται οὕτω δεκτὸν ὅτι μὲ τὴν θεωρίαν τῆς προσφρόδου αἰτίας ὁ ἀποκλεισμός τῶν ἀποτέλεσμαν αἰτιῶν ἐπέρχεται ἐπὶ τῇ βάσει σύντοκῆς κρισεως καὶ συμφώνως πρὸς τὸν σκοτὸν τοῦ νόμου. Αὐτὸς ἐπιβάλλει αὐτὴν τὴν φύσις τῶν νομικῶν ἔννοιῶν, αἱ ὅποιαι φέρουν δεοντολογικὸν λαοκατῆρα δῆστε ἐπ’ αἰτιῶν ἔφαμοι σῇ νὰ ἔχῃ ἡ σχέση μέσου καὶ σκοτοῦ οὐδέποτε δὲ ἡ σκέσης τῆς αἰτιότητος (β).

Περιττὴ εἴη μετὰ ταῦτα καὶ διὸ ἔννοια ἡ νομικὴ αἰτιότης, ἀσφαλῶς δ. ἀπορριπτέα, κατὰ τὸν αναπτυγμένον, καὶ διὰ τὴν σύνδεσιν πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἐννόμου συνεπείας.

24.—Τὸ δικαίου ὡς πραγματικότης τοῦ μὴ αἰσθητοῦ, τοῦ νοητοῦ κόσμου ὅπλεται εἰς τὸν νοητικὴν ἔπειρον σύναυ. Ορθῶς δ. Stalmiller διηγεῖ περὶ τυνος ἀποκλειστού μότητος ἐν τῇ ἔρευνῃ τοῦ δικαίου (γ). Τὸ τελευταῖον τοῦτο,

5) Bl. περὶ πάντων τούτων R. B i e n e n f e l d, Die Haftungen obige Verschulden, Typenlehre und System der aussergeschäftlichen Obligationen im deutschen, österreichischen und schweizerischen Recht, 1933, οελ. 170 ἐπ. καὶ τὸν αὐτὸν βιβλιογραφίαν. Περὶ τῆς αἰτιώδους συνεδρήσεως δ. 1933, οελ. 124 ἑτ., ίδως 129 ἐπ., 136 ἐπ. πάλιον, διάστημα τοῦ 86 μετρού.

1) O St a m m l e r, Theorie, οελ. 289 ἐπ. διμερεὶς προπληρωματικής.

ηθή: κλπ., ξίουν τὴν ἴδιατεραν των πραγματικητα, ὑπό-
κενται ἐπομένως καὶ εἰς εἰδικὴν νοτικὴν δόθησιν.

*Αποκλειόμενης δῆθεν τῆς μεθόδου τῶν θετικῶν ἐπιστη-
μῶν κατὰ τὴν ἔθενταν τοῦ δικαίου, ἀφοῦ τὸ τελευταῖον
τοῦ δὲν ὅπηκε εἰς τὸν αἰσθητὸν κόσμον, ὀποκλείεται ὅχι
μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς αἰτιότητος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπὶ ἄλλων πεδίων
τοῦ λογικοῦ κόσμου ἐφαρμοζομένη σκέσις λόγου καὶ σηνε-
πελας κατὰ τὴν σύνδεσιν πραγματικῆς κατοστάσεως καὶ ἔνο-
μον ἀποτελέσματος. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην σχέσιν μόνη
δυνατὴ καὶ ἀριδᾶσσα σύνδεσις εἶναι ἡ τελολογική, ἡ τοῦ σκο-
ποῦ καὶ μέσου. Ταύτην ὑπαγορεύει αὐτὴν ἡ φύσις τοῦ Λικαίου,
ὅς συνόλου κανόνων ἡ θελημένων πρὸς ἐπιδιωξίν σκοπών. Ση-
πός εἶναι ἡ θελημένη μέλλουσα κατάστασις, τῆς ὁποίας ἡ πρα-
γματοποίησις εἶναι ἐφικτὴ μόνον διὰ παρενθέσεως μέσου. Ή
τοιούτη σύνδεσις εἶναι καθαρῶς νοτική, οὐδαμῶς συγκένται
μὲ τὸς σχέσεις τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, συγχρόνως δημοσίᾳ ποτε-
λεῖ καὶ σχέσιν ἀναγκαιότητος εἰς τῷ χρόνῳ: τὸ μέσον
προηγεῖται ἐνταῦθα τοῦ σκοποῦ, διὰ τελευταίος οὗτος εἶναι
μελλοντική κατάστασις (¹).

Εὐγερῆς εἴναι μετὰ ταῦτα ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς ἀρχῆς τῶν πολ-
λατλῶν ἐνεργειῶν ἀπὸ τὸ Δίκαιον, λόγῳ τοῦ τρόπου τῆς συν-
δέσεως τῆς πραγματικῆς κατάστασεως καὶ τοῦ ἐννόμου ταύτης
ἀποτελέσματος. Τὸ στοχεῖον τοῦ ἑδόνου, ποὺ παρεμβάλλεται
κατὰ τὴν σύνδεσιν αὐτὴν ἀποκλείει, νομίζομεν, τελείως κόπε-
πολλαπλότητο. Ἐφορμοζομένου πράγματος ἐνὸς μέσου ἐπεται

heit der Rechtsbetrachtung. Προφανές εἴναι ὅτι ἡ ἀποκλειστικότης αὐτῆς δὲν
ἔχει τὸ κοινὸν μὲ τὸ δόγμα τοῦ κεκλεισμένου δικαίου τῆς κλασικῆς ἐρη-
μευτικῆς μεθόδου, καθ' ἥν τὸ τεθεμένον δικαίον ἐθεωρεῖτο πλήρης καὶ δὲν
μηνεύειν μόνον ἐν τοῦ πλαστοῦ πόντου ἡδύτατον μὲ ἀπεγνωμό-
την ἔθενταν του. Bl. G en y, Méthode d'interprétation et sources en droit
privé positif, II, 1919, σελ. 356 ἐπ., Τοτανταφύλλον οὔλον, "H
έλευσέα ἐμμνεία τοῦ δικαίου, 1916, σελ. 12 ἐπ.", Μαριδάκην, ἐν Εφ-
ορμ., νέου Ἀρ. Κόδ., 1931, σελ. 18 ἐπ. K. Τσάτσον, Τὸ πρόβλημα.
κλπ., σελ. 195 ἐπ., Ιδιωτικόν, 1931, σελ. 199.

2) Πρβλ., Stammler, Theorie, σελ. 324.

τούτου προσλαμβάνει θέσιν την καὶ ἐν τῷ Χρόνῳ. Μεταγε-
νωτέρα ἐφαρμογὴ καὶ ἄλλων μέσου μὲ κατεύθυνσιν τὸν αὐ-
τὸν σκοτὸν οὐδεμίαν πλέον ἐνεργειαν δύναται νὰ παραγάγῃ:
ἡ ἐνέργεια ἐπῆλθε, τὸ δεύτερον τοῦτο μέσον εἰνε περιττόν.

Τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς θεωρίας τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν
πρέπει δῆμος ν' ἀποδεχθῆσθαι δημον μὲ τὴν σταματεο-
νήν ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἄλλων μεθόδων ἐρεύ-
νης. Παρὰ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν βασικὴν ὀντιθεσιν
αἰτιολογικῆς καὶ τελολογικῆς μεθόδου, εἶναι ἐν πάσῃ περι-
πτώσει ἄλλη σημασία διὰ τὸ προκαίμενον ξῆτημα, εὖν καὶ τὴν
τελολογικὴν δευθύνμενων ὡς ἴδιατεραν σχέσιν αἰτιότητος. Διότι
ἀιτιολογικῆς καὶ τελολογικῆς μεθόδου, εἶναι ἐν πάσῃ περι-
πτώσει ἄλλη σημασία τῆς ἐπιλογῆς τῶν πρὸς ἐκπλή-
ρωσιν τοῦ τεθέντος σποτοῦ μέσου, ἡ τούναντίον θεωροῦμεν
ὅτι ἡ μεταξὺ Αἰτιότητος καὶ Τέλους διαφορὰ συνίσταται αἰς
τὸ δι τοῦ μόνη ἡ τελολογική, ὅχι καὶ ἡ αἰτιολογικὴ σχέσις, μπό-
κεται εἰς ἀξιωτικὴν κρίσιν, εὖ πάσῃ περιπτώσει ἡ σχέσις σκο-
ποῦ καὶ μέσου ὀποτελεῖ σύνδεσιν εἰς τῷ χρόνῳ. Τὸ τελευ-
ταῖον δὲ τοῦτο ἀρκεῖ, κατὰ τὰ λεχθέντα, ὅπως ἀποκλείσῃ τὴν
ἀρχὴν τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν ἀπὸ τὸ Δίκαιον. Διότι σκοπὸς
εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει κατάστασις μέλλουσα νὰ πραγματο-
ποιηθῇ, τὸ μέσον δὲ προηγεῖται καὶ τείνει εἰς τὴν πραγματο-
πόντισν του (²), ἐὰν ἐνεργείαν ἔτειη μάλιστα φρογὰν καὶ ἐπιφέρει
τὸν σκοπόν, δὲν δύναται καὶ ἐν δευτέρου νὰ ἐφαρμοσθῇ.

τοῦ Αἰτιολογικῆς συνδέσεως συνίσταται εἰς τὸ δι τοῦ ἡ πρότη μόνη
ἀπόκλεισμα τοῦ δικαίου κρίσιν, ἡ δευτέρα τούναντίον εὐγ-
νητέρης ἐποιέειν μόνον ἐν τοῦ πλαστοῦ πόντου ἡδύτατον μὲ ἀπεγνωμό-
την ἔθενταν του. Bl. G en y, Méthode d'interprétation et sources en droit
privé positif, II, 1919, σελ. 356 ἐπ., Τοτανταφύλλον οὔλον, "H
έλευσέα ἐμμνεία τοῦ δικαίου, 1916, σελ. 12 ἐπ.", Μαριδάκην, ἐν Εφ-
ορμ., νέου Ἀρ. Κόδ., 1931, σελ. 18 ἐπ. K. Τσάτσον, Τὸ πρόβλημα.
κλπ., σελ. 195 ἐπ., Ιδιωτικόν, 1931, σελ. 199.

3) B i en e n f el d, Haftungen ohne Verschulden, σελ. 293 ἐπ., Ιδιωτικόν,
σελ. 309 ἐπ., 319 ἐπ., (ἐν σημ. 105 βιβλιογραφία), 387 ἐπ., 840 ἐπ.,
4) O r d P e t r a s c h e k, Rechtsphilosophie, σελ. 849 ἐπ., B i en e n f el d,
ἐνθ' ἀντιτίθεται εἰς ἀξιωτικὴν κρίσιν, ἡ δευτέρα τούναντίον εὐγ-
νητέρης ἐποιέειν μόνον ἐν τοῦ πλαστοῦ πόντου ἡδύτατον μὲ ἀπεγνωμό-
την ἔθενταν του. Bl. G en y, Méthode d'interprétation et sources en droit
privé positif, II, 1919, σελ. 356 ἐπ., Τοτανταφύλλον οὔλον, "H
έλευσέα ἐμμνεία τοῦ δικαίου, 1916, σελ. 12 ἐπ.", Μαριδάκην, ἐν Εφ-
ορμ., νέου Ἀρ. Κόδ., 1931, σελ. 18 ἐπ. K. Τσάτσον, Τὸ πρόβλημα.
κλπ., σελ. 195 ἐπ., Ιδιωτικόν, 1931, σελ. 199.

έπιλογή τῶν πρὸς ἐπιδίωξιν τοῦ τεθέντος σκοποῦ μέσων δὲν γνεται κατ' ἔλευθεραν βούλησιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν προσδιορίζεται σταγακάιας κατὰ τὴν σχέσιν αὐτοῖν καὶ αἰτιοῦ. Κατὰ τὴν ἀντιληψιν δηλαδὴ αὐτὴν οἱ ἔνοιαι «αἰτιότητες» καὶ «τέλος», καίποι θεμελιώδες ἀντικαζόμενα, ἐνοῦνται εἰς μίαν κοντὴν ἀξιωτικὴν σχέσιν αἰτιότητος. Εγκαταλείπεται μὲ ἀλλούς λόγους ὀκόρη μίαν φροντὶ διαδικυμός ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς λατουργίας τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως (αἰσθησις—θέλησις, αἰτιότητες—τέλος), καὶ ἐπανεργόμεθα εἰς τὸν μονιμόν, τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἀλητῆς τῆς αἰτιότητος.

*Αρνούμενός τις ἐξ ἀλλού εἰς τὸν σκοπόν, τὸν «δρμιουργὸν τοῦ δικαίου παντού», οἰωνή ποτε ἐνέργειαν εὑθὺς διατυπωθῆ ἢ ἔννομος διατάξις, καὶ ἔνοιῶν διοῦ μὲ τὸν Hans Kelsen τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου ὡς τυπάδες ἀπλῶς διατάξις ἀπληλαγμένας τοῦ δεσμοῦ τῶν πρὸς τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν δι'. ὃν ἐπέμησαν, καὶ πάλιν τότε δέον νὰ δεχθῆ, ὅτι μεταξὺ αἰτιοχρατικῆς καὶ τελολογικῆς ἐρεύνης «οὐδεμία ὑπόδειξη ἀντίθεσις, ἀλλὰ πουναντίον στενοτάτη σχέσις»⁽⁵⁾. Η δύσις τῆς ἀρχῆς τῶν πολλαπλῶν ἐνεργειῶν εἰς τὴν περιπτώσεων αὐτὴν δὲν θὰ διέφερε τῆς περιπτώσεως, καθ' ἥν διὰ τὴν σύνδεσιν πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἔνορμου συνεπειος ἐγίνετο δεκτὴ ἡ σχέσις τῆς αἰτιότητος· τὸ στοιχεῖον τοῦ χρόνου διπλέκεται καὶ πάλιν καθε δυνατότητα τοιαύτης πολλαπλότητος. Η θεωρία ἐν τούτοις τοῦ Kelsen ἐπικρίνεται, διό γνωστόν, ἀκριβῶς διότι ἔξοδοι λέγεται τῶν δριῶν τῆς ἐπιστήμης τοῦ θεωρικοῦ δικαίου, τὴν γένεσιν καὶ τὴν κατάλυσιν αὐτοῖς, ἐρευνᾶ δηλ. τὸς ἐνόρμου διατάξειν διατάξειν ὡς τοιαύτας, ἀνεξαρτήτως

τὴν σκέσιν μέσου—σκοποῦ ἐνέψει βλ. καὶ H. M a i e r, Psychologie des emotionalen Dankens, 1908, σελ. 240 ἐπ.

b) H. K e l s e n, Hauptprobleme der Staatslehre entwickelt aus der Lehre vom Rechtssetze, 1911, σελ. 63 ἐπ., σελ. 91 ἐπ. Καὶ τῆς ἐν τῷ κεφαλαίῳ λανθανόμενης (normalative) μεθόδου τοῦ Kelsen ὁρθὸς ησάρχητη κριτική. Νοθ. C. T s a t s o s, Der Begriff des positiven Rechts, 1928, σελ. 25 ἐπ.

τοῦ σκοποῦ ὁ διποτες τὸς ἐδιμητρόγρυπος. Τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς θεμελιώδους, κατ' αὐτὸν, ἀντιθέσεως δημι αἰτιοχρατικῆς καὶ τελολογικῆς σχέσεως, ἀλλὰ σχέσεως αἰτιότητος καὶ τοῦ κόρμου τοῦ Δέοντος διό τοιούτου. Τὸ δικαίου διοῦ δὲν δύναται νὰ ἐρευνηθῇ ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως ἥτις τὸ ἐγένηται. Η τελολογική μεθόδος ἐρεύνη τῆς ἀνθρωπίνης αὐτῆς δέλησεως εἶναι, νομίζομεν, ἀπολύτως ἐπιβεβημένη.

Συμπερασματικῶς δύναται καὶ τὰῦτα νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ Δίκαιον διό ἀνθρωποτέλειας δρισμένων σκοπῶν. Η μεθόδος δημιουργίας αἰτιοχρατική μεθόδος τὸν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ μέθοδος τελολογικῆς. Η τελευταῖα πάλιν ἀποκλείει τελείως τὴν ἐφραδρογήν τῆς σχέσεως λόγου—συνεπείας διὰ τὴν σύνδεσιν πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἔνορμου συνεπειάς, ἐπιβεβλεῖ δὲ τὴν κατ' ἄλλην διαδοροὴν ἐρευναν αὐτῆς, καὶ τὴν διαδοροὴν τ.ξ. μέσου καὶ σκοποῦ. Τὸ χρονικὸν σημεῖον τὸ δόποιον ἐνυπάρχει μεταξὺ μέσου καὶ σκοποῦ ἀποκλείει καὶ τὸ διάγρημα ἢ ἐγίνετο τὴν ἀποδογήν τῆς θεωρίας τοῦ Kipp. Τεθέντος δὲν μέσου ἐπειτα ἀναγκαῖος ὁ σκοπός, διαθέσις δηλ. πραγματικῆς τίνος καταστάσεως ἀλλούθει καὶ ἀνάγκην ἢ ἐν τῷ νόμῳ διατυπωμένη ἔννομος συνέπεια, διστεντεῖ ἀποκλείεται ἡ ἐφραδρογή καὶ δῆλου μέσου πρὸς ἐπιτευξιν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Τὴν λίστην διστήν διατυπωμένη δηλ. μόνον ἡ σταματική μεθόδος ἐρεύνης ἀλλὰ καὶ δῆλα. Διότι, διό διεντύχθη, καὶ μὲ τὴν ἀποδογήν τῆς «νομικῆς» αἰτιότητος τῶν Zitelmann, Tühr, Henle κλπ., καὶ μὲ τὸν θετικισμὸν τοῦ Sommer, καὶ μὲ τὴν ἀντιληψιν διτην καὶ ἡ τελολογικὴ σχέσις εἶναι τὴν στέσιν μέσου—σκοποῦ ἐνέψει βλ. καὶ H. M a i e r, Psychologie des

§ 2.

Τὸ πρόβλημα ἀπὸ δικαιονομικῆς ἀπόψεως.

25.—Ἐκ τῆς διακρίσεως τοῦ ιδιωτικοῦ ἀπὸ τὸ δικαστήριον, καὶ ἐκ τῆς ἀπολύτου ἀρμονίας οἵτις ὑπόσταται μεταξὺ τῶν δικαιομάτων αὐτῶν κόσμων τοῦ δικαίου, ἔλεγχοι ἡδη (¹), ὅτι δικαιοστικὸν δίκαιον, ἀναγνωρίζεται ἡ πολλαπλὴ δικαιολογία ὡς καὶ ἡ προσαγωγὴ καὶ ἀντιφατικὸν λόγον, ἐπόμενον εἶναι, ἡ αὐτὴ ἀρχὴ τῆς πολλαπλότητος νὰ κρατῇ καὶ εἰς τὸ οὐδιστικὸν δίκαιον, τὴν ἀντίστοιχον δηλ. πρὸς τὸ δικαστήριον δικαιον μιροφήν τῆς ἐνόρκου τάξεως.

Τὴν ἔννοιαν τοῦ δικαιοστικοῦ δικαίου ἀνέπτυξε τὸ πρῶτον ὁ James Goldschmidt, τὸ 1905 (²). Ἀποδεχθεὶς οὗτος μεταγενεστέρως τὴν ὑπὸ τοῦ Kipp (ἐν Doppelwirkungen οελ. 213) γενομένην διατάξουσην τῆς ιδίας του θεωρίας, κατέληξεν ἐν τῇ μελέτῃ του Zwei Beiträge zum materiellen Ziviljustizrecht ὡς ἔξις νὰ τὴν δηισθῇ : «τὸ οὐδιστικὸν δικαιονομικὸν δίκαιον δὲν εἴνε κεκαλυμμένον ἀστικὸν δικαιονομικὸν δίκαιον, οὔτε καὶ μέση τις κατάστασις μεταξὺ ιδιωτικοῦ καὶ δικαιονομικοῦ δικαίου. Εἶναι μᾶλλον—τοὐλάχιστον κατὰ τὸ μέγιστον αὐτοῦ μέρος—ἀπὸ τοῦτο τὸ ἀστικὸν δίκαιον, δικαιορομένον εἰς σύνολον κανόνων δικαίου δικαιούντων τὴν προστασίαν προστασίαν πολιτείαν» (³). Δικαιοστικὸν δίκαιον μὲν ἄλλους

1) Ἀνωτέρῳ σελ. 20 ἔτ.

2) J. Goldschmidt, Materielles Justizrecht (Rechtschutz-

anspruch und Strafrecht) ἐν Festgabe für B. Hübler, 1905, 18ης σελ. 85 ἔτ.

3) J. Goldschmidt, Zwei Beiträge zum Zivilprozeßrecht (Zivil-

Pandekten), I, 1905, σελ. 617 σημ. καὶ ἐν τῷ μελέτῃ τοῦ

Dernburg, 1903, σελ. 25. Bl. καὶ Doppelwirkungen.

4) Zwei Beiträge, σελ. 122-123. — Ήει τὸν θεωρίαν τοῦ Goldschmidτοῦ ἔτισθις τοῦ ἀριθμοῦ 100: Der Prozess als Rechtslage eines kriminellen Denkens, 1925 (Abhandlungen aus der Berliner Juris-

52 ἔτ. Tz. Θεωρίας τούτης ἀναδέκεται ὁ Kipp (I. W.

Pandekten), I, 1905, σελ. 617 σημ. καὶ ἐν τῷ μελέτῃ τοῦ Dernburg, 1903, σελ. 25. Bl. καὶ Doppelwirkungen.

5) Der Prozess als Rechtslage, § 18 σημ. 271.

καυτικού οικανου διποτελεῖ ἐξ ἄλλου καὶ κυρίως συνέπειαν τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἑνδίκου μέσου πρὸς δικαστικὴν προστασίαν (Rechtsschutzaanspruch). Διότι κατ' αὐτὸν τὸν δημοσιογόν του, τὸ οἰσταστικὸν δικαστικὸν δίκαιον εἶναι τὸ σύνολον τῶν νομικῶν κανόνων, τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ἑντικόν τῆς πολιτείας διφτιγάμενον ἑνδίκον μέσου πρὸς δικαστικὴν προστασίαν (6).

Η ἀναγνώρωσις καὶ πρακτικὴ σημασία τοῦ ἑνδίκου τούτου μέσου σταύρεται ὅμως, ὡς γνωστόν, μεγάλως εἰς τὴν ἔποικήν την (7). Κατὰ τὸν δικαστικὸν αὐτοῦ δὲ τερούς τῶν διαδίκων (διότι μόνον εἰς ἄλλον αὐτῶν δύναται νὰ ἔχῃ δικαστικὸν δικαίων) ἔχει ἐνοντιον τῆς πολιτείας καὶ τοῦ δικαστηρίου ὡς ὄργάνου της ἀξίωσιν δημοσίου δικαίου πρὸς ἔκδοσιν εἰνοίσις ἀποφέσεως. Παραβλέποντες δηλ. οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ δικαστικὸν μέσου πρὸς δικαστικὴν προστασίαν ὅτι σκοπὸς τῆς δοτικῆς δίκης δὲν εἶναι ἡ πραγμάτωσις τῶν ἴδιωτικῶν συμφερόντων αὐτῶν, ἀλλὰ πρωτίστως ἡ ἀφαρμογὴ καὶ συντήρησις τῆς ἐννόμου τάξεως ὅπως αὐτὴ καθορίζεται εἰς τὸ ἀντικείμενον ὁσπεδικὸν δίκαιων δικαιού (8), διατυπώνουν τὴν θεωρίαν τοῦ ἑνδίκου μέσου αὐτοῦ καθ' ὑπερβολικὴν ἀπομικῆν ἀντιληψήν, ὡς

6) *Ober-Goldschmidt i. J., iv Festgabe für Hübler*, σελ. 6, περὶ σελ. 294.

7) *Περιοδικόμενα νόμονοινωμένων ἀνθρώπων ἐκταύθαι τοὺς μακρινθέντας μὲν τὸ θέμα. Η περὶ τοῦ ἑνδίκου μέσου πρὸς δικαστικὴν προστασίαν θεωρία ἀνεκθῆ κατεῖσθαι ὑπὸ Wach, ἐγένετο δὲ ἀποδεκτὴ ὑπὸ Hellwig, Stein, Kipp, Goldschmidt, Langheinecken, Schüller κ.λ. Τὴν θεωρίαν τούτων τούτων μεταξὺ ἀλλού ot Bülow, Kohler, Degenkolb, Nußbaum, Binsfelder, Sauer, Fischer, Höder, Kleinfeller, Chiovenda, Pagenstecher, Levy, Leonhard, Regelsberger κ.λ. π. IIoßh. W. Sauer, Grundlagen des Prozessrechts², 1929, σελ. 534 ἐπ., R. Sauer, Lehrbuch², σελ. 288 ἐπ. 1925, σελ. 19 ἐπ., σελ. 23 ἐπ. συγκριτικὸν δίκαιου.*

8) Bl. τοῦ ὀρθας σκέψεως τοῦ W. Sauer, Grundlagen², σελ. 35, ἐπ., 40 ἐπ.

δεξιωσιν τ.ε. τοῦ διαδίκου ἐπὶ εὐνοϊκὴν δικαστικὴν διπόρφωσιν. Βασικῶς δημοσίας δινέτετεναι οἱ πολεμήσαντες τὴν θεωρίαν ταῦτη, διότι δὲν ὑπάρχει ἑνδίκον μέσου πρὸς προστασίαν τοῦ ἑνδίκου μόνου, ἀλλ' ἀξίωσις ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐπὶ πορογῇ τῆς δικαστικῆς προστασίας ἐν γένει καὶ δημόσιως πρὸς ἔκδοσιν εἰνοίσις διὰ τὸν ἕνα μπορόσεως. Η ἐναντίον τοῦ δικαστηρίου ἀξίωσις συνίσταται εἰς τὴν ἀπαίτησιν πρὸς ἀφαρμογὴν τοῦ οἰσταστικοῦ δικαίου. Ορείλιων ὁ δικαστής νὸς ἀφαρμόστη τοῦτο, δὲν χρείζεται τὴν ἴδιωτεραν ἐννόμου τοῦ δικαστικοῦ δικαίου. Ο δικαστικὸς τῆς ἐννοίας τοῦ οἰσταστικοῦ δικαίου, ἡ διαρχία αὐτὴ δικαίου ἴδιωτικοῦ καὶ τοιούτου δικαστικοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐννόμου τάξεως εἶναι ἐπομένως ἀποδύτως περιττή.

Είναι βεβαῖος ἀναμφισθήτητον ὅτι κατὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐννόμου προστασίας, λόγῳ τῆς ἀνισότητος ποὺ ὑπόρχει μεταξὺ δικαστοῦ καὶ διαδίκου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λείπῃ καὶ ὁ καρακτήρε τοῦ δημοσίου δικαίου. Εξανηρεποῦσα δημοσίη τοιαύτη προστασία ἴδιωτικὰ κατὰ κακόνα συμφέροντα ἐπὶ τῆς δοτικῆς δίκης, κατ' ἀνάγκην δὲ φέρει μικτὸν καρακτήρα, δὲ εἶναι δηλ. σχέσις ἴδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου. Ο Goldschmidt ἐνόμισεν, ὅτι τὸ σύνολον τῶν σχετικῶν μὲ τὴν παροχὴν τῆς ἐννόμου προστασίας σχέσεων, ἥδηντα ν' ἀποκρίσῃ καὶ περιλάβῃ εἰς τὴν δῆλος διαιτέραν ἐννοίαν τοῦ δικαστικοῦ δικαίου. Η προστάθμεια δημοσίης αὐτὴ ὑπῆρξεν ἀπλῶς ἐννοιοχρετουμένη νομικὴ κατασκεψὴ χωρὶς διλας προκτικῆς συνεπείας. Ορθότερον εἶναι ἀσφαλέστερος. Οτι δικονομικὸν δίκαιον καὶ οἰσταστικὸν τοιοῦτο, διό δύο δινέθετοι ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν κόσμοι δὲν δύνανται νὰ συμβιβασθῶν καὶ νὰ ἐνωθῶν εἰς τὴν τρίτην κοινὴν ἐνονταν τοῦ δικαστικοῦ δικαίου. Απλούστερον καὶ ἀντὸς τῶν παραδεδημένων διαχρέων εἶναι τοῦνταντὸν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐννόμου προστασίαν διατάξεις εἶναι ἀλλοτε οἰσταστικαὶ καὶ ἀλλοτε δικονομικαὶ, ἀναλόγως τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐξεράγωται. "Οπος δὲ Sauer διατυπώνει: «ἡ οὐσία (τοῦ ἑνδίκου μέ-

σου πρὸς δικαιοτητὴν προστασίᾳν) εἶνε οὐσιωτικοῦ δικαίου· ἀλλὰ τοῦτο διαμορφοῦται καὶ κρίνεται ὑπὸ τῆς 'Ἐξουσίας, ἐξ οὐκέτης δικαιού' (θ). Πρετή δημος εἶνε ὁ καὶ λαραχή δημοσίου δικαίου» (θ). Πρετή δημος εἶνε ἐν πάσῃ περιττώσει ἢ ἴδιατέρᾳ ἔνους τοῦ δικαιοτηκοῦ δικαίου.

26.— Μὲ τὴν ἀπόδροψιν τῆς ἑνοίας τοῦ δικαιοτοῦ δικαιού παρελθεῖ καὶ τὸ ἐπιγένεσθαι τοῦ Kipp: τὸ γεγονός δικαὶα τὴν δίκην ἡ αὐτὴ Ἑνομος συνέπεια δύναται νὰ δικαιολογηται ἐξ πλειόνων λόγων, δὲν εἴνε ἀρκῆ τοῦ δικαιοτοῦ δικαίου ἀναγνωρίζομένη καὶ εἰς τὸ ιδιωτικὸν δίκαιον λόγῳ τῆς μετεξέντων δικαίων αὐτῶν ὑφισταμένης ἀρμονίας. Η τοιούτη πολλαπλότης εἰς τὴν δικαιὴν δίκην ἔχει ἐντελῶς ἀλλιών δικαιολογητικὴν βάσιν, ἔξηγεται ἀπὸ τὴν ιδιαιτέραν σημασίαν τῆς δικαιονομικῆς ἀξίωσθαις.

* Εργον τοῦ διαδίκου δὲν εἶναι ως ὑπαγάγη τὰ πραγματά τυκτὰ γενονότα καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν του ὥπο τοὺς κανόνας τοῦ ἀντικειμενικοῦ οἰνωσιστικοῦ δικαίου. Τοῦτο εἶναι ἔργον του δικαστοῦ, ὃ ὅποτε καὶ ἂν ἀκόμη ὁ διάδικος ἐπεγείρησε τοιάστινην ὑπαγωγὴν οὐδαμῶς ἔξι αὐτῆς δεσμεύεται, ἀλλά εἶναι ἀπολόγιος ἐλευθερος, ὃς γνώστης αὐτὸς του δικαίου, νὰ σηματίσῃ τὴν κρίσιν του. Αἱ δοκιμαῖαι ὄψεις καρακυριστικῶς ἐδήλων τοῦτο: jura novit curia, καὶ τὸ του δικαστοῦ: da mihi factum, dabo tibi jus. Ἀμφότεραι δὲ αἱ δίρεις αὐταὶ εἶναι ἀ-

9) W. Sauer, Grundlagen², o. J., 568.

καὶ καὶ τοῦ ισχύοντος δικονομικοῦ δικαίου, ὅπου ἀποκλεῖ-
στικὸν δικαίωμα τοῦ δικαιοτοῦ θεωρεῖται ὁ νομικὸς καρδι-
κηρισμὸς τῆς χριστιανέντς διαφοροῦς καὶ ἡ ὑπαγωγὴ της ὥσθι-
τον κανόνας τοῦ ἀντικειμενικοῦ δικαίου (1).

1) Περθ. Ο ί κο νο μ i σο υ-Α i β α δ ἄ, Πολιτική Δικονομία, I, § 75. Την δέκατην αύτην δημόσια διατυπώνεται ἡ ἡμερέδων Πολιτική Δικονομία ενδριφθεὶς 137 μηνον τὰ γεγονότα και ἡ απροσις σπάστονται διαγκάλιος ὁς στοιχεῖα τῶν δικονομίας, τούνεντιον «νομικοι κανόνες δὲ εἰ πρόπει μεν αὐταὶ αἱ τοιαὶ δικαίωσις καὶ ἀναφέρενται ὅπουδης ἡ δια πομπηρής πόσις τηνά νόμου», Τοὺς νομικοὺς τούνεντας κανόνες δημιεῖται νὰ γνωρίζεται ὁ δικαιοτητής, διατάξει τῆς βίβλου διόν τὰ αποκομιδηταὶ μπορόδεσεις οὗτοι κατὰ τὸ ἀριθμὸν 182 Πολιτ. Δικον. και τὸ 99 τοῦ Συντάγματος τῆς Β. Ιουνίου 1927.

2) "Ορα Καλλιγᾶ, Γενικαὶ Αρχαὶ, 1930, § 268, σελ. 287, πρβλ. και R o s e n b e r g, Lehrbuch", § 88, II, 2 και 3 περὶ πάντων τούτων διαδικασίων.

3) "Ορα ἀνατέρω σελ. 22 ἔτ. Πλὴν τῶν αὐτοῦ ἀναφερομένων βλ. και Καλλιγᾶ, Γενικαὶ Αρχαὶ § 267-277.

τέροι ⁽⁵⁾. Διό την ἐνδιαφέρουσαν ἐνταῦθα δικονομικήν οὐφν
τοῦ προβλήματος, πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ δικαστής καλού·

1) Περβ. Ο ι κ ο ν ο μ ί δ ο ν ο - ι β α δ ί, Πολιτική Δικονομία, I, § 75. Τὴν ἀεχήν αὐτὸν δημιουρεῖται ἡ ἀπεξέδη Πολιτική Δικονομία ἐν
ἀρθρῷ 137 ἀπο τὰ γεγονότα κατ’ ἡ μετριαὶς ὀπανονυμαὶ ἀναγκαῖος ὡς στοι.
Χείρ τῶν δικονομάτων, τούμοντος «νομικοὶ κανόνες, δὲν πέπει μὲν
ἀ τι γ κ α μ ε δ, δ ὑ ν α ν τ α , δικαστής νὰ ἀναφέρονται ὅποιος ἡ δια πα-
ραποτῆς πρές την γένον», Τοὺς νομικοὺς τοποὺς κανόνες δημιεῖ νὰ γνω-
ρίζῃ ὁ δικαστής, διατίς ἐπει τὴν βίσση αὐτῶν δικαστής νὰ αποφάσεσ-
εται τοῦ κατά τὸ ἀρθρον 182 Πολιτ. Δικον. καὶ τὸ 89 τοῦ Συντάγματος τῆς Β.
Ιουνίου 1927.

2) «Οει Κ α λ λ γ ē, Γενικαὶ Αρχαὶ, 1930, § 268, σελ. 287, πρβ. κατ
R o s e n b e r g, Lehrbuch⁶, § 88, II, 2 καὶ 3 περὶ πάνων τούτων ἀνα-
λυνένων.

3) «Οου ἀνωτέρω σθ. 22 ἔτ. Ηλην τῶν αὐτοῦ ἀναφερομένων βι. καὶ

Κ α λ λ γ ē, Γενικαὶ Αρχαὶ § 267-277.

τέροι ⁽⁵⁾. Διό την ἐνδιαφέρουσαν ἐνταῦθα δικονομικήν οὐφν
τοῦ προβλήματος, πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ δικαστής καλού·

1) Περβ. Ο ι κ ο ν ο μ ί δ ο ν ο - ι β α δ ί, Πολιτική Δικονομία, I, § 75. Τὴν ἀεχήν αὐτὸν δημιουρεῖται ἡ ἀντέρεια Πολιτική Δικονομία ἐν
ἀρθρῷ 137 ἀπο τὰ γεγονότα κατ’ ἡ μετριαὶς ὀπανονυμαὶ ἀναγκαῖος ὡς στοι.
Χείρ τῶν δικονομάρων, τούμοντος «νομικοὶ κανόνες, δὲν πέπει μάγι
ἀν α γ κ α μ ε δ, δ ὑ ν α ν τ α , δικαστής νά ἀναφέρονται ὅποιος ἡ δια πα-
ραπομπῆς πρός την γηνόν», Τοὺς νομικοὺς τοποὺς κανόνες δημιεῖ νά γην-
εῖται ὁ δικαιοτης, διατίς ἔτι την βίσση αὐτῶν δικαστής νά αποδοθετε-
ται κατά το ἀρθρον 182 Πολιτ. Δικον. κατ τὸ 89 τοῦ Συντάγματος τῆς Β.
Ιουνίου 1927.

2) «Οεα Κ α λ λ γ ā, Γενικαὶ Ἀρχαὶ, 1930, § 268, σελ. 287, πρβ. κατ
R o s e n b e r g, Lehrbuch⁶, § 88, II, 2 κατ 3 περὶ πάνων τούτων ἀνα-
λυνένων.

3) «Οου ἀνατέρω σθ. 22 ἔτ. Ηλην τῶν αὐτοῦ ἀναφερομένων βι. κατ
Κ α λ λ γ ā, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 267-277.

μενος νὰ κείνη ἐπὶ δικαιουμένης γέγονος μὲ τοιλατῆν νομι
κὴν αἰτίαν, ὅφελει νὰ ἔξεράσῃ αὐτὴν ὃ πᾶν πᾶσαν δυνατήν
νομικὴν ἔποιην, εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ καθ' ήν μηδόκουν
περισσότερον νομικοὶ λόγοι, νὰ ἀκόση τὴν ἀπόφασίν του δια-
τυπὸν κατ' ἐνδεχόμενον τρόπουν τὴν αἰτιολογίαν της. Εἴναι
οὖτοι ὁ ἔναγον στηρίζει τὸ δικαίωμα του τῆς ιδιοκτησίας ἐπὶ
ληστικησίας καὶ παραδόσεως, ὁ δικαστὴς ἐπιδικάζων εἰς ομή-
τον τὸ ἔπιδικον πρᾶγμα θὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόφασίν του
καὶ μὲ τὴν ληστικησίαν μόνον διη τὴν περίπτωσιν, καθ' ήν δ
ἔνστρων δὲν ἦθελεν ἔχει ἀποκτήσει τὴν τὴν ιδιοκτησίαν διὰ
παραδόσεως (1). Η

Η προσαγωγὴ ἐποιεύνος πλεόνων νομικῶν βίσεων πατό-
ταιν διαδίκων δὲν δοκεῖ ἐπιφρέγει τινα κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς
ἀποφάσεως τοῦ δικαστοῦ. Ή τουαντη προσαγωγὴ δὲν ἀνήκει
εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς δικαιουμένης διξιώσεως. Ότι δημοσ
καὶ εἰς τὸ ουσιαστικὸν δίκαιουν τοιαύτη πολλαπλήτη δὲν δύ-
ναται νὰ ὑποστηρεῖται, ἐπιχειρήσαμεν ν' ἀποδεξιωμεν εἰς τὰς
προηγουμένας παραγγέλσφους τῆς διατερψῆς αὐτῆς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Βιβλιογραφία	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.	"Η σημερινή θέση της θεωρίας του Κίρρη εξ την έπιστημην	» 11
2.	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.	
3.	Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ KIPP ΠΕΡΙ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ	
4.	Τύπων της θεωρίας έπειτα μετατρέπεται σελ. 15	
5.	Πολλαπλαί ενέργεια και ουραρη των άξιωσεων » 18	
6.	Απόκρουσης της θεωρίας των πολλαπλών ένεργειών » 21	
7.	Όπου τὸ διωματικὸν δικαίον. "Ανανέωσις. Constitu- tutum debiti proprii. Consumptio τῶν ἀγω- γῶν. Litis contestatio.	» 24
8.	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.	
9.	ΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ	
10.	Γενικά. » 31	
11.	§ 1. Η πεπανδρεία διελείτας τῶν δικαιωμάτων.	
12.	Συνδροὴ ἀνθρωπίτων. Συνδροὴ ἀκυρωματῶν. » 31	
13.	Συνδροὴ ἀκυρώσης και ἀκυρωσίας » 36	
14.	Τὸ ὑπὲ τοῦ Kipp τεθὲν πρόσημημα » 40	
15.	Αἱ διθεῖται λύσεις και κριτικὴ αὐτῶν » 44	
16.	Η ἡμερέα λύση τοῦ προβλήματος » 47	
17.	Συνδροὴ ἀκυρωσίας και σκευαχῆς η ἡρημένης μεν- δότηρος. » 50	
18.	§ 2. Η πεπανδρεία εκ τοὺς ἀμερικανικῶν δικαιων.	
19.	Πολλαπλὴ ἀπόκτησις. τῆς ιδοκτητησίας. Κήρησις διὰ παρεδόσεως και κορσικησίας κλπ. » 53	
20.	Πολλαπλαί ενέργεια και ἐμπέργματα δικαιώματα ἐπὶ ίδιου πρόματος » 58	
21.	"Αλλα σκέψεις ἐκ τοῦ ἐμπραγμάτου δικαίου. "Υπο- θήκη.	9

der, 184.

der, 184.

§ 3. Περιπτώσεις εκ των ένοχων δικαιων.

15. Συρροή ή παναγούρησεως καὶ ὑποχωρίας. Διληπτικὴ αἴρεσις. Κατεργελλα συμβίσσεσις σελ. 63
 16. Συνψηφισμός. Συνβίβασμός. Ἀγανέσσις. Ἀνατιθῆναις σημείωσις > 69
 17. Παντανὴ ἀγορὴ. Πτωκευτικὴ ἀκύρωσις > 74

§ 4. Περιπτώσεις εκ των οἰκογενειακοῦ καὶ κληρονομικοῦ δικαιου.

18. Μηριστεία » 79
 19. Γάμος. Ἀχυρωτικὴ καὶ διαλύσις αὐτοῦ. Λιαζόγονον λόγῳ ἀρνείας » 82
 20. Κληρονομικὸν δικαιον. Ἀναξέρτης » 87

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Η ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΙΓΩΨΙΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ**§ 1. Η δογματικὴ διποψία.**

21. Τὸ προβλήμα τῆς νομικῆς γάδσισης δις γλώσσης μεταφρογῆς > 90
 22. Σχέσης μεταξὺ πολυγλωττικῆς κατατάσεως καὶ ἐνόμου συνεπείας. Ἀποκλειστὸς τῆς σχέσεως αἰμόπτηρος. Θεωρία τοῦ Peter καὶ ἀντίρρησης αἵμης. Θεωρία τοῦ Tühr, Zitelmann, Henle. » 92
 23. Ἀποκλειστὸς τῶν αἰτιολογικῶν μεθόδων ἀπὸ τὸ Δίκαιον » 97
 24. Ἐφαρμογὴ τῆς τελολογικῆς μεθόδου. Ἀποκλειστὸς δὲ αἱμῆς τῆς ἀρχῆς τῶν πολλωπλῶν ἐνεργειῶν. » 99

§ 2. Τὸ προβλῆμα ἀπὸ δικαιονομικῆς μετάφρεως.

25. Ἡ θεωρία τοῦ Goldschmidt περὶ ιδιωτικοῦ καὶ δικαιοτικοῦ δικαίου. Ἀπόρρησις αἱμῆς δις καὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἐνδίκου μέσου πρὸς δικαιοστικὴν προσπεισταν. » 104
 26. Δικαιονομὴ καὶ οἰκοστικὴ ἀξέωσις. Ἀπόρρηψις τῆς ἀρχῆς τῆς πολλαπλότητος κατὰ τὴν δίκην. » 108